

O. STANKO RADIĆ

GOVORIM DANAŠNJEM ČOVJEKU

(NEDJELJNE I BLAGDANSKE PROPOVIJEDI)

I. DIO

ZAGREB
1960

O. STANKO RADIĆ

GOVORIM DANAŠNJEM ČOVJEKU

(NEDJELJNE I BLAGDANSKE PROPOVIJEDI)

I. DIO

ZAGREB
1960

Izdao i odgovara: RADIĆ o. STANKO, župnik župe M. B. Lurdske, Zagreb, Vrbanićeva 35
Umnoženo kod: URED ZA PRIJEPIS I UMNOŽAVANJE M. Marijančić, Zagreb, Jurišićeva 1/a.

P r e d g o v o r

Nedjeljne i blagdanske propovijedi, koje sam izrekao u kripti Majke Božje Lurdske u Zagrebu, dajem braći svećenicima, da se posluže.

Vodjen mišlju, da današnji čovjek, pa i onaj na selu, želi, da mu se na suvremeni način lomi kruh Evandjelja, nastojao sam na ovaj naš život baciti Kristovo svijetlo. Dogadjaji i slike, koje sam upotrebio u propovijedima, najnovijeg su datuma, jer držim, da se nijedna propovijed ne smije udaljiti od života, i to onoga, kojim živi današnji čovjek.

U drugoj knjizi propovijedi, koja počinje sa blagdanom Duhova, a koja će izići na vrijeme, bit će unesene i neke prigodne propovijedi.

Neka milost Božja obilno zalije ovo sjeme!

U Zagrebu, 1. rujna 1960.

P i s a c

L i t e r a t u r a :

F. Sheen: Aufstieg zu Gott

F. Sheen: Du bist gebenedeit unter den Weibern

F. Sheen: So sehr liebt Gott die Welt

P. Schindler: Ein Säman ging aus

H. S. Braun: Radio-predigten

F. Jantsch: Verkündet das Evangelium

I. nedjelja adventa

VEĆ JE VRIJEME DA SE PROBUDIMO

Izgleda, da je znanost neutrudiva u svojim pohodima, jer svaki dan najavljuje nova otkrića u svijetu prirode i povijesti. U najvišim nebeskim prostorima i u najdubljim oceanskim bezdanima, kao i u najdaljim epohama čovječanstva, čovjek se uspeo, sišao i dao života neobičnom napretku. U svemu tome, iznad svakog prostora i vremena blista veličina i prevlast njegova neumrlog duha.

Duh čovječji je učinio ovo naše stoljeće onakvim, kakovo ono jest. I mi ga volimo, jer nam je u mnogo čemu olakšalo život; ali mi ga mrzimo i preziremo, jer nam sablasno prijeti uništenjem. I ako hoćemo, da sagledamo realni izgled ovog našeg vremena - ono, što se pojavljuje pred našim očima kao u nemilosrdnom ogledalu, nije ništa drugo, nego naše vlastito lice. Suditi mu znači ustvari izvršiti ispit

naše vlastite savjesti, jer naše stoljeće - to smo mi.

Istina, otkrili smo mnogo toga, što bi nam moglo osigurati jedan dio raja na zemlji, samo kad bi medju ljudima bilo više Kristove ljubavi i pravde; ali otkrili smo i nezamislive strahote: uskrsavanje trenutaka predhistorijskog barbarstva, okrutne obrede porobljavanja, koncentracionih logora, ponižavanja i slamanja ličnosti.

Zato je to tako, jer nitko ne može biti sretan, ako živi samo vanjskim životom. Zato je to tako, jer je naš svijet, koji je zadnjih nekoliko stoljeća živio od vlastitog moralnog sala, dosegao sada točku moralne i duhovne iznemoglosti. I čovjeku je danas, u ovom bezgraničnom vanjskom usponu, danas više nego ikada potreban Spasitelj, da u oholosti ne razori sam planet, koji nastava i da sam ne utone u sjetilu, koje gasi ljubav, radost i život.

Kao da neki opaki duh upravlja koracima današnjeg čovjeka, jer ga nipošto ne vodi k

dobru: što više u utrobu zemlje, što dalje u svemir, što dublje u povijest, a svijet njemu najbliži: sebe samoga niti ne pokušava otkriti pogotovo ne osvojiti.

"Braćo! Znate, već je doba da se probudimo ....", upozorava nas sveti Pavao, kao da je već onda znao, da će ovo naše stoljeće doći u ćor-sokak. Iz tog položaja se ne može naprijed, jer svaki korak naprijed značio bi bespomoćno udarati glavom o nepremostivu zapreku. Jedini izlaz jest povratak prvoj ljubavi, povratak u kuću Oca, kojeg smo napustili, trgnuti se iz duhovne letargije.

Često se znalo dogoditi, da su Haydnove lijepe i mlade slušateljice zadrijemale slušajući njegove kompozicije. Stoga je za njih komponirao svoju "Simfoniju iznenadjenja". Prilikom prve izvedbe, kojom je sam dirigirao, jedva se suzdržavao od smijeha. Simfonija je zaista bila pravo iznenadjenje. Nakon nježnih i blagih tonova dolazili su neočekivani i gromki zvuci bubnja, koji su probudili sve usnule ljepotice. Mnoge su se trgnule s uplašenim povikom,

da bi odmah zatim postidjeno spustile glavu.

Već je doba, braćo, da se probudimo!

Zaboravili smo, da je vječni Dirigent i u ovom našem stoljeću već dva puta (dva rata) jače zamahnuo svojom palicom i upozorio,kako je prisiljen napustiti nježne i blage tonove svoje udobrote, kako bi nas upozorio, da je On još úvijek tu, u našoj sredini. Ali izgleda, da smo se samo za časak otrijeznili i opet - usnuli. Otkrića na svim poljima omogućila su nam udobniji život nego ranije. Osjećamo se sigurnima, pa smo prezreli molitvu i uopće ne računamo s Bogom. Umjesto da blagi i nježni tonovi Božje brige i skrbi izazovu odanost i zahvalnost,izazvali su averziju i zaborav. Zato s pravom možemo očekivati, da će se opet poslužiti udarcem bubnja, da će jače zamahnuti rukom, kako bi nas otrijeznio.

Dok god imamo vremena pred sobom, imamo i mogućnosti, da otkrijemo pravu vrijednost, da dodjemo do vrhunskog otkrića. Tko tek malo raskine koru naših navika i neznanja, lako će

otkriti Krista, njegovu nauku i povijest. Ali nije dosta otkriti Krista u Evandjelju i u vjekovnom duhovnom životu naroda. Potrebno je otkriti samu Njegovu božansku osobu, koja živi medju nama, koja bi trebala po milosti živjeti u nama.

Čovječanstvo je staro, njegov orkestar već dugo svira, pa ga zato sve to više treba ugadjati prema osnovnim božanskim tonovima. Čovječanstvo je umorno, već stoljećima putuje i luta. Što je put dalji, oprema mora biti svestranija.Svakako ne smije izostati Kristova busola,koja će nas orijentirati prema pravom mjestu,kamo smo i odredjeni. Naše su duhovne baterije istrošene i ne možemo ih sami nabiti. Što je naš život aktivniji, to ga molitvom, dobrim djelima i milošću moramo više oživljavati.

Mi, dakle, moramo otkriti Krista. Ali, samo otkriće još ništa ne predstavlja, jer nitko nije postao bolji zato, što pozna pet dokaza o Božjoj opstojnosti. Nitko nije postao bolji zato, što mu je potpuno jasno iz povijesti, da Krist nije mit; čak nije postao bolji niti zato, što mu je potpuno jasno iz njegova djelova-

nja, da nije samo čovjek, već i Bog. Ali čovjek postaje bolji, ako to znanje mijenja njegovu volju, ako se obuče u Gospodina Isusa Krista, kako to traži sv. Pavao.

Vrijeme je, braćo, da se probudimo, da našu bespomoćnost predamo Božjoj snazi.Život će nam se tada izmijeniti, sve manje ćemo biti ovisni o svojim hirovima. Umjesto da ovo naše stoljeće odredjuje našim duševnim stanjem, mi ćemo odredjivati svoj stav prema današnjem svijetu. Zemlja, krećući se oko sunca, nosi sa sobom svoju atmosferu. I duša može sa sobom nositi Božju atmosferu, bez obzira na sve to uzbudljivije dogadjaje oko nas.

"Odbacimo tamna djela i oboružajmo se svjetlošću" (Rim. 13, 12), jer je naš spas blizu.

Na dugačkim i monotonim autostradama vozači automobila, naročito kada su umorni, izvrgnuti su opasnosti da zaspu i tako stradaju životom. Da bi spriječio takve slučajeve,jedan je izumitelj nedavno konstruirao vrlo duhovitu aparaturu. Aparat se sastoji od jedne žarulje ,

koja se pred vozačem od vremena do vremena pali, te osvijetli ploču na kojoj piše: "Spavaš li?". Vozač je dužan, da pri tom odmah pritisne jedno dugme, koje će ugasiti žarulju. Ako to ne uradi, t.j. ako spava, aparatura stavlja u pogon specijalnu alarmnu sirenu, kojoj je zadatak, da vozača odmah probudi.

Čovječanstvo je umorno i mnogi su zaspali za volanom svojih vlastitih životnih kola na autostradi dugoj 70 - 80 godina. Dobri naš Otac, kojem je uvijek stalo do naše vječne sudbine, od vremena do vremena pusti, da u našu dušu udje djelujuća milost. Ona djeluje kao svijetlo, što sije kroz gotski prozor;oblijeva njegovo bojadisano staklo sjajem, što ga ono po sebi nema. Teško bi bilo matematički izračunati broj ovakvih milosti, ali svakako svaka ih duša godišnje prima na tisuće. Dogodi se to u času, kada vidimo sreću na licu redovnice u opreci sa svojim vlastitim očajanjem, ili kad u paničnom strahu postanemo svijesni činjenice, da nam je čitav dosadašnji život bio promašen. Ako ne reagiramo na ova Božja nadahnuća, koja su često puta vrlo fina i nježna, prisiljavamo Boga, da upotrebi alarmnu sirenu jačih kušnja, kako bi

nas trgnuo od sna.

Mi još uvijek spavamo, ali zato bdije naša brižna majka Crkva, pa nas na početku adventa upozorava preko sv. Pavla - svoje alarmne sirene:

VEĆ JE DOBA DA SE PROBUDIMO!

OHRABRITE SE I DIGNITE SVOJE GLAVE,JER SE PRIBLIŽUJE VAŠ OTKUP!

II. nedjelja adventa

TRSKA ILI HRAST

Ima ljudi, koji su čvrsti poput kakve granitne hridi. Oni nikada ne mijenjaju svoje mišljenje i uvjerenje i nikada ne vode računa o mišljenju i željama svoje okoline. Svijet se okreće oko njih.

Ali ima i ljudi, čije je mišljenje,rad i uvjerenje dirigirano od sredine u kojoj žive. Mijenjaju svoj odnos prema željama drugih i neprestano žive u strahu, što će njihovi bližnji misliti o njima. Te se osobe okreću oko svoje osi.

Ima čvrstih stoljetnih kula, koje svojim ukočenim kamenim očima s visine gledaju u vrtlog našega života, što se pod njima promeće i buči. One stoje na svojim visovima kao utjelovljeni značajevi. Dok se pod njima sve mijenja, prilagodjuje i cjenka, dotle one stoje

nepokolebivo, ne daju se nikome i ne popuštaju.

Postoje pijetli na dimnjacima, koje okreće svaki dašak vjetra. Postoje i pijetli na zemlji, koji izdaju principe i zatajuju uvjerenje.

Postoje stoljetni hrastovi, koji prkose snazi vjetra.

Postoje i trstike, koje i sitni lahor uznemiruje.

Postoje ljudi s jednim licem, ali je mnogo više Janovih potomaka.

Postoje ljudska formirana lica, čije su crte odredjene i ne mogu se zamijeniti s bilo kim.

Postoje i slupana lica bez oblika, lica neodredjena i uvijek spremna, da ih drugi prema volji oblikuje.

"TKO SAM?" - to je rubrika jednog našeg lista, rubrika od dvije riječi i devet fotografija: jedna kombinirana i osam originalnih. Is-

pod kombinirane stoji spomenuti upit. Radi se o fotografijama glumaca. Natjecatelji moraju pogoditi, od kojih je dijelova, iz osam originalnih fotografija, kombinirana ova zagonetna, t.j. kojeg su glumca oči, kojeg čelo i kojeg usta.

Tko sam? - Zar te riječi ne bi dobro stajale uz našu duhovnu fizionomiju? Gotovo je nerješiva zagonetka naše ličnosti, jer nismo odredjeni - mi smo kombinirani.

Kombinirani smo od vjere i nevjere, od molitve i psovki, od svijetla i tame. Kombinirani smo od ljubavi i mržnje, od aplauza i prezira, od odobravanja i kritike. Kombiniran je naš život, kombinirani su naši sudovi:

Mrzimo druge i to nazivamo "revnost". Laskamo im, jer bi nam mogli koristiti, i to nazivamo "ljubav". Lažemo im, i to nazivamo "takt". Spori smo kad treba javno braniti Božja prava, i to zovemo "mudrost". Sebično potiskujemo druge i kažemo, da time "čuvamo svoja prava". Sudimo druge i govorimo, "da vodimo računa o činjenicama". Ustručavamo se napustiti grešan život, i čovjeka, koji je to ipak proveo, nazivamo kuka-

vicom. Pretrpavamo se jelom i to zovemo "zdravlje". Zgrćemo novac više nego nam je u našem staležu potrebno, i to zovemo "sigurnost". Tudje bogatstvo nam je trn u oku, i mi se onda nazivamo "branitelji potlačenih". Rastavama razaramo obiteljski život i tvrdimo, da "imamo pravo na sreću". Mislimo da smo kreposni i to samo zato, jer smo naišli na pokvarenog čovjeka. (Sheen).

Jest, mi smo kombinirani. Sud o istim činjenicama je sasvim različit, prema tome, da li sudimo sebe ili drugoga. Ne možemo reći, da uvijek ostajemo uz pravdu i istinu Ne možemo ustvrditi, da imamo plemenita načela, da ih se držimo i onda, kada vjerna postojanost izisku je žrtvu.

Krist je mrzio polovičnjake i podvojene, naglasio je, da ih treba ispljuniti. I kad je trebalo, da mu se pripravi put prije nego će se pojaviti medju ljudima, njegov preteča nije bio trska, koja će se uznjihati na svaki farizejski dašak. Bio je to čvrsti stoljetni hrast, kojeg ni kraljevska sila nije mogla maknuti, kad je trebalo braniti Božja načela. Njegovo

tijelo, ali nipošto duh, mogla je svladati samo krvnička sjekira. I odrubljena glava čovjeka, kakvog ni jedna žena sve do danas nije rodila, bila je znak triumfa i pobjede, a ne loma, jer je ustrajao uz istinu, kada se od njega tražila i najveća žrtva vlastitog života.

"Što ste izišli u pustinju da vidite ? Trstiku, koju ljulja vjetar?" Ako bi se ovaj upit ponovio i danas, onda bi onaj isti narod bez straha da će pogriješiti, mogao odgovoriti: "Vidimo ne samo jednu, koju vjetar ljulja, vidimo nepregledna polja zasadjena ovim krhkim stabljikama, koje uznemiri samo jedan ljudski pogled, koje uznemiri samo jedan ljudski sud. Vidimo nepregledna uznjihana polja bez mira, polja bez stabilnosti i čvrstine."

Krist od nas traži, da budemo značajevi. Inače, nismo njegovi!

Ali "ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostat će samo". To znači, da je smrt nužna pretpostavka našega uskrsnuća. Ljuska mora propasti, da se sjeme razvije. Kad je Ivan Krstitelj vidio Gospodina, rekao je o sebi,

da se mora umanjivati, a da Krist mora rasti. I u našem životu mora ono, što je manje dobro,uzmaknuti pred onim, što je u nama najbolje. Onaj naš niži "ja" u nama, mora se smanjivati,a prava ličnost mora rasti.

Mi ne možemo biti kršćani,provodeći poganski život, niti možemo sačuvati kršćanska načela u nekom formalizmu, u kršćanskoj vanjštini. Mi ne možemo biti kršćani i sačuvati svoje stare navike, svoj stari mentalitet i način mišljenja. Mi ne možemo biti kršćani i cijeniti onako kako svijet cijeni, mjeriti istom mjerom, kojom on mjeri, jer je gledište svijeta posve oprečno gledištu Krista. Ne možemo, na primjer,biti kršćani i smatrati siromaštvo nesrećom,bolest prokletstvom, skromni položaj kobnom sudbinom. Ne možemo biti kršćani smatrajući život zabavom, utakmicom, pazeći, da se što bolje smjestiš društveno, financijalno i politički. Mi ne možemo biti kršćani i dalje smatrati bližnjega svojim slugom, sredstvom proizvodnje ili predmetom užitka, smatrati ga kunićem za znanstvene i socijalne pokuse.

Sve ovo nije moguće, jer je kršćanstvo novo vino, mošt u previranju i ako ga hoćeš stisnuti unutar uskih svjetskih vidika, ono postaje netrpeljivo, nemirno.

Biti kršćanin nije pitanje dobrog ukusa, obiteljske tradicije, čuvstva i mode. To je pitanje uvjerenja, to je pitanje originalnog,jedinstvenog životnog shvaćanja i zato ga ne možeš složiti s drugim životnim oblicima. Bila bi to prisilna veza, loš brak, u kome bi sigurno došlo do rastave radi nepodnašanja karaktera.

Karakter svijeta temelji se na egoizmu, a karakter Kristov na altruizmu. Karakter svijeta sačinjen je od pohlepe, Kristov je satkan od velikodušja. Karakter svijeta je injiciran sjetilnošću, Kristov je proniknut čistoćom. Karakter svijeta je nadut ohološću, Kristov se hrani poniznošću. Karakter svijeta oboružan je nasiljem, Kristov nosi oklop strpljenja. Karakter svijeta izjedan je naslijedjenim manjkavostima razuma, srca i živaca, a Kristov je karakter novoga, čestitog, mladog, svježeg čovjeka. (Albanese)

Shvatimo, dakle, da ne možemo biti polovični kršćani, barem ne nakanom!

Istina je, ne možemo odmah cijelo kršćanstvo provesti u praksi, ali ga barem programatski moramo smjesta čitavog prihvatiti.

Život svijeta je odviše tjesnogrudan, odviše bijedan i nizak, i zato pravo kršćanstvo ne može naći mjesta unutar njegovih granica.

Ne zaboravimo, da malo kokošje jaje uspravno postavljeno može izdržati teret od 20 kilograma. Ne zaboravimo, da u Švicarskoj raste biljka "Ledeni cvijet", čiji pupoljak probije led i rascvjeta se na zimskom suncu!

Hoćemo li uspravno stajati? Hoćemo li uza svu ledenu atmosferu u kojoj živimo, biti rascvali Kristovi cvjetovi? Ili ćemo, možda, ostati trske koje vjetar ljulja? Amen.

Bezgrešno začeće

OSTVARENI IDEAL

Često puta predbacivalo se Crkvi, da omalovažuje ženu. Kao protest Crkva postavlja na oltar lik Bezgrešne - uzvišene žene, koju je Bog odabrao, da bude majka Otkupitelja. Ovaj blagdan je dan uzvišenog ženstva, koje bi se trebalo objaviti u svakoj ženi i svakoj djevojci. Ovo je dan ženske netaknutosti i plemstva, koje se danas prezirno odbacuje kao neki ostatak iz dana naših prabaka. Strašno je vrijeme kad propada poštovanje pred dostojanstvom žene i kad to dostojanstvo same žene obescjenjuju. Ovim blagdanom pokazujemo, kako uzvišeno mislimo o ženskoj časti.

Koji je dogmatski smisao ovog blagdana? Radi svog visokog odabranja, da bude majka Sina Božjega, Marija je posebnim ovlaštenjem Božje milosti bila sačuvana, da bilo kako dodje u dodir s grešnim opterećenjem. Bez obzira na svje

dočanstvo andjela, koji Mariju naziva milosti punom, već naša vjernička svijest ne dopušta , da onaj korjen, iz kojeg je Spasitelj potekao, bude otrovan grijehom, pa makar to bio samo istočni. Ta vjera u njenu apsolutnu čistoću i netaknutost zvuči u onoj staroj adventskoj pjesmi, prema kojoj je ruža nikla iz nježna korjena. Taj korjen o kome stari govore, nije nikada imao veze sa opterećenjem mračnih moći. Doista, kao predznak uzvišenog svijetla ova pojava stoji u tami svijeta, u mraku adventa.

Da razumijemo veličinu čovjeka, koji je od početka bio onakav, kakva ga je Bog zamislio i htio; dakle, veličinu čovjeka,koji je uvijek bio u milosti i nikada nije imao veze s grijehom, pa ni sa istočnim, - da tu veličinu razumijemo, morali bismo shvatiti bezdan, koji nas od nje dijeli, morali bismo shvatiti tamu, u kojoj je to svijetlo zasjalo. Ali mi smo nekako postali tupi prema činjenici grijeha.Uzimamo ga kao nešto neizbježivo i nešto po sebi razumljivo. Dok ne zagledamo u dubinu tog bezdana, dotle ne možemo razumijeti visinu čovjeka, koji u taj bezdan nije nikada ni zakoraknuo, a pogotovo u njemu ležao.

Na istočni grijeh navikli smo gledati kao na neku zasadu našeg kršćanskog vjerovanja. Ali pri tom mi i te kako osjećamo u sebi njegovu moć - našu nesretnu sklonost prema niskome. Moć zla toliko zadire u naš svakidanji život,da ni ljudi bez vjere ne mogu poricati ovo prokletstvo. Ne moraju li se i oni prestrašiti pred ovim svijetom, njegovom šupljinom, besmislenosti, pred okrutnosti i bešćutnosti, s kojom se susreću ljudi, stvari, činjenice i pojave. Svi sa užasom priznajemo, da svijet nije onakav, kakav bi morao biti. U tom užasu moramo priznati takodjer nešto kao baštinjenu kob, baštinjeno prokletstvo, ili recimo točnije: istočni grijeh. Značajno je, da taj strah i užas pred svijetom i njegovim neprijatnostima najizrazitije nalazimo upravo kod najfinijih duhova. Pred očima mudroga leži silna melankolija nad svijetom,koji je zatajio. Onaj koji doista gleda bistro i duboko, koji ne ostaje na površini i ne da se zavarati životnim tričarijama, svijet je kao crvena jabuka, koju u dubini izjeda tajanstveni crv. Svijet je k tome velika fasada, iza koje se nalazi pustoš; vrtni portal, koji obećaje raj, a iza njega dolazi pustinjsko tlo.

Jedan veliki čovjek nazvao je čovjeka gmazom, kojeg bi najradije zgazio, da Krist nije bio čovjek. Kolika li je melankolija u Newmanovim riječima: "Da mi moja savijest ne govori o Božjoj egzistenciji, ja bih, razmatrajući svijet, postao ateist. Taj svijet je kao prorokova knjiga puna jadikovki, tužaljki i bola. Životna razočaranja, poraz dobrih, triumf zlih, tjelesna trpljenja i duhovne patnje, premoćno praznovjerje, užasno bezvjerje, ukratko: stanje čitavog ljudskog roda tako izgleda, da budi užas i vrtoglavicu. I duh naslućuje duboku tajnu, koja mu se nameće, a koja je iznad svih ljudskih pokušaja, da se riješi. I ja zaključujem: ako postoji Bog, a On postoji, onda mora, da je ljudski rod upleten u neku strašnu krivnju. Čovječanstvo je raskinulo vezu sa Stvoriteljevim namjerama. To je činjenica, kao što je sigurna činjenica njegove egzistencije."Veliki engleski kardinal napisao je ove riječi pred više od sto godina, ali one su danas važnije nego ikada.

Mi ne možemo vjerovati, da je danas svijet onakav, kakav je proizašao iz Božje ruke, jer Bog nije šeprtlja. Mora, dakle, da je

naknadno nešto pokvareno. Mora da je naknadno došlo neko prokletstvo na svijet, kojeg se ni svijet ni čovjek ne mogu riješiti, a koje se neprijatno očituje kroz čitavu povijest.To prokletstvo nazivamo "grijeh" i "istočni grijeh".

Ne zapažamo li u samima sebi tu tamnu nagonsku silu? Ko se usudi oštro zagledati u dubine svoje duše, tome će se njegova takozvana dobra djela, njegove "najčišće nakane",njegove kreposti i savršenstva, iščahuriti u same problematičnosti. Otvorit će se pred njim samo pukotine i jazovi, u koje samo sa užasom može zagledati.

Na ovom paklenom svijetu Bog je podigao Gospin Oltar. Na oltar je postavio ženu,koja je ostala sasvim čista i netaknuta od kobi grijeha. Ona je takodjer prolazila ovim svijetom, prolazila je cestama nevolje, boli i grijeha, ali sve to blato nije moglo okaljati njenih stopala. Na oltar je postavio ženu,u čijim su ušima takodjer odzvanjali zvukovi ovog našeg života; ženu, koja je takodjer oko sebe osjećala čitav karneval i komediju zemaljskoga, ali je ona, kroz svu tu buku čula samo pjesmu

vječnosti. Na oltar je postavio ženu, pred čijim je očima svijet takodjer podizao zavodljivu fatamorganu i lagao joj, da je zemaljska ljepota stalna i konačna, iako joj je taj svijet mogao pružiti samo privremeno i prolazno. Ali ona je tog lašca odmah prozrela i nije se opametila tek putem zla, jer je doista bila MUDRA DJEVICA! Na oltar je postavio ženu, koja bi po sebi takodjer morala pasti pod opći zakon grijeha kao i svi, koji su rodjeni od žene, ali je posebnom milosnom povlasticom bila od toga izuzeta, jer je trebala postati njegovom majkom.

Silna je utjeha u ovom svjetskom očajanju, u očajanju nad nama samima, da je barem jedna osoba, i to naša Majka, ostvarila onaj ideal, što ga je Bog zamislio. Jedan čovjek je barem onakav, kakav je čovjek trebao biti. Ne dobiva li na taj način naše očajanje neki smisao. Nije to očajanje prokletih. Očajavši nad svijetom, mi padamo u Božji naručaj. On nas neće prokleti, nego nas vodi blaženstvu, jer nam je BEZGREŠNA donijela Otkupitelja.

Poklonimo se danas ovoj uzvišenoj pojavi NEOKALJANE, iz koje izbija čarobna snaga.

Neka snaga njene bezgrešnosti ozdravi ovaj bolesni svijet! Neka bijela GOSPODJA opet postane ideal ženskog svijeta! Amen.

III. nedjelja adventa

RADOST TREBA TRAŽITI NA PRAVOM MJESTU

Za sve one, koji žive u pogrešnom uvjerenju, da naša religija od nas stvara mizantrope, da nas neprestano bombardira prestrogim zakonima, koji zahtijevaju samo i neprestano žrtvu, svladavanje, odricanje; da u našem riječniku ne postoji izraz: veselje, radost, sreća, - za sve njih je čudan i iznenadjujući poziv sv. Pavla iz današnje poslanice: "Braćo! Radujte se uvijek u Gospodinu, opet kažem: radujte se!"Čak nas dva puta poziva na radost!

Kao i mnogi drugi izrazi, tako je i izraz "radost" izgubio svoj pravi smisao.Dobro je primjetio jedan Kinez: "Amerikanci nisu sretni; oni se previše smiju." Možda je vidio milijune fotografija, na kojima se smiju ljudi, koji se nemaju čemu smijati, ali zato uporno hoće stvoriti iluziju, da su sretni. Izgleda, da smijeh nije više odraz mirne i staložene nutrine, već

samo vapaj za izgubljenim mirom, kojeg tako intenzivno traži čovječji duh.

U tom traganju za radosti i mirom strahovitom brzinom mijenjamo dopuštena i nedopuštena sredstva, koja bi nam imala pribaviti sreću; lutamo i vrludamo svim mogućim putevima, za koje mislimo, da bi nas mogli dovesti cilju, i kao da hotimično izbjegavamo onaj pravi,jer taj vodi - Bogu.

Danas je općenito nastojanje pobjeći pred Bogom u dubinsku psihologiju. Moderna duša nakon što joj ni ovo stoljeće sa svojim produktima nije uspjelo donijeti mir, istražuje najskrovitije dubine svoga duha, odkud se nada izvući nov i osvježujući životni eliksir. Ona se umorila živeći na jedinoj, horizontalnoj ravnini. Nada se, da će uranjanjem u mračne dubine nesvijesnoga otkriti neku novu tajnu o sebi,koja će "riješiti" njen život i donijeti joj mir.

U danima vjere ljudi su živjeli u trodimenzijalnom svijetu. Gore je bilo nebo, dolje pakao, a zemlja izmedju njih kao predvorje,u kome se nalazimo samo toliko, da možemo reći "da"

ili "ne" svome vječnome spasenju. Ali prije dvjesta godina, kada su ljudi počeli gubiti vjeru u Boga, iščezle su takodjer druge vječne istine, moral je opao, a ljudi se više ni su smatrali stanovnicima trodimenzionalnog svijeta. Sveli su život na jednu jedinu dimenziju, na ravnu zemaljsku površinu. Mislili su, da će, zahvaljujući znanosti, evoluciji i neizbježivom napretku, svatko moći, na neki način, postati Bog i ovdje uživati radost i mir. (Sheen)

Ljudi su se prevarili, jer je vapaj za radosti i mirom danas jači i glasniji nego ikada dosada. "Sve su stvari izdale tebe, koji si izdao Mene." Tako pjeva THOMPSON. Sve su stvari izdale današnjeg čovjeka, sve, kod kojih god je pokušao naći svoj mir, jer je taj isti čovjek izdao Boga.

Izdao ga je lažni ideal njegove niže ličnosti: seksus, jer niži čovjek "ljubi" drugu osobu samo dotle, dok je on ili ona vrelo sebične naslade. Jedna francuska glumica (B.B.), na pitanje jednog novinara: "U čemu je po vašem mišljenju vrhunac nesreće?"

odgovorila je: "Živjeti bez ljubavi". Ako je mislila na idealnu kršćansku ljubav: zaručničku, bračnu, sinovsku - nema se šta primijetiti. Ali nagadjamo, na kakvu je ljubav mislila. Erotična ljubav, nezakonita ljubav, kojom čovjek nastoji sebi udovoljiti, mora promašiti. Takva je ljubav izdala čovjeka - nije mu donijela mir.

"Sve su stvari izdale tebe, koji si izdao Mene." Čovjeka je izdala i znanost. Iako je ona vrijedno i potrebno ljudsko zanimanje, nije mogla potpuno zadovoljiti glad njegove duše, jer mnogi nisu dopustili, da šutnja sfera probudi njihovo srce za Boga. Priroda, koju čovjek proučava, uvijek je na Božjoj strani: kad je Petar zanijekao Gospodina, pijetao je zapjevao. I ta ista priroda nikada ne će dozvoliti, da zadovoljni počinemo u njenu naručju, ako je pokušamo ljubiti, a da u isti mah ne ljubimo njena Boga. I "znanost", koja ne će da vodi Bogu, - nije mu donijela mir.

"Sve su stvari izdale tebe, koji si izdao Mene." Čovjeka je izdao novac. Zurio je u njega kao u božanstvo, vapio je za njim kao za

odbjeglom ljubavi. On je bio glavni pokretač njegove volje, koja je prihvaćala i najteže radove. Kad ga je dobio - razočarao se. Novcem je mogao kupiti lijek, ali nipošto - zdravlje. Mogao je kupiti kruh, ali nipošto - apetit. Mogao je kupiti krevet, ali nipošto - san. Mogao je kupiti kuću, ali nipošto i Božji blagoslov u njoj. Razočarao se čovjek, jer - niti mu novac nije donio mir.

"Sve su stvari izdale tebe,koji si izdao Mene." Nedavno je glumcu ORSON-u WALLES postavljeno pitanje: "Prema općem mišljenju Amerikanci predstavljaju narod sretnih ljudi.Obično kada se kaže "sretni narod", misli se na američki. Što vi kažete o tome?" Odgovorio je : "Amerikanci bi sigurno bili sretni, kad ne bi vodili toliko računa o vlastitoj sreći."Mislim, da se pod izrazom "vodili računa" krije trka za mnoštvom onih dijelića prividne sreće, koja nije kadra u srce pohraniti pravu radost.

Kad danas govorimo o glumcima i filmskim zvijezdama, onda oni, prema mišljenju mnogih mladih ljudi, predstavljaju svijet, koji je u najeminentnijem smislu riječi - sretan. AVA

GARDNER jedna je od najobljubljenijih ženskih starova u svijetu. Možda njoj samoj pripada taj superlativ zbog njene originalne fizičke ljepote i samo njoj svojstvenog superiornog nastupa. Nedavno je upitana: "Kakve uloge dobivate i što iz njih izvlačite?" Odgovorila je:"Dobivam obično "svoje uloge"; iz njih izvlačim nezadovoljstvo i nesreću." Usudjujem se reći, da je ona progovorima u ime mnogih svojih kolega i kolegica.

Zar zbilja samo čovjek ostaje prokleto biće bez sreće?

Odmah poslije rata jedan je engleski major proputovao 48.000 km kroz svih 7 svjetskih mora, da pronadje otok sreće. Izabrao je otok Norfolk u Tihom oceanu. Tu vlada blaga klima, kiše i oborine su umjerene. Tri su glavna zanimanja stanovnika: spavanje, brbljanje i ribarenje. Sumnjam, da li je na tom otoku našao sreću, jer niti ova tri zanimanja nisu kadra u srećiti.

Suvišno je, dakle, tragati za otocima sreće: za čarobnim Fidži otocima, za otocima

u fjordovima Novog Zelanda, za osamljenim koraljnim otočićima na Karibskom moru, za kokosovim otocima u Indijskom oceanu. Naša je sreća mnogo bliže.

Zar se nismo uvjerili, da smo, nakon svih pokušaja traganja za radosti, mirom i srećom, ostali prazni? Nije li nam jasno, da samo Bog može ispuniti ovu prazninu. Ali treba svladati jednu veliku zapreku na putu mira, a ona se sastoji u samozataji, mrtvenju i pokori. "Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj svaki dan." (Luka 9, 23) To zvuči kao strog i strašan poziv: Gospodin je uvijek odbojan onima, koji ga gledaju samo iz daljine. Makar kako bio strog i strašan ovaj recept, on je jedini uvjet prave radosti na koju nas pozivlje sv. Pavao. Približimo mu se, zagledajmo u Njegovu dobrotu i ne ćemo se razočarati, jer je ovaj recept uspješan i prokušan. I tada riječi: "Mir Božji, koji nadvisuje svaki um, neka čuva vaša srca i vaše misli ..." (Filip. 4, 7), ne će više biti molitva, već - ostvarenje. Amen

IV. nedjelja adventa

NAJVEĆI DIJAMANT ZBLIŽUJE

Jednog nedjeljnog jutra sobarica Suzanne Schlitz čistila je gostinjsku sobu u hotelu "Metropole" u Parizu. Najednom joj pogled padne na otvoreni ormar i lijepu, crvenu jabuku u njemu.

Sjećala se dvojice gostiju, koji su već dva mjeseca stanovali u ovoj sobi. Uvijek su imali mnogo voća, pa vjerojatno ne će opaziti nedostatak jedne jedine jabuke! Suzanne je uzme i zdravo zagrize.

Vrisak je bio strašan, a kako i ne bi, kad je polomila tri prednja zuba. A zatim je iz jabuke ispao dijamant veličine oraha. Gledala ga je razrogačenih očiju. Nije ni slutila, da je svojim ugrizom u jabuku riješila misterij krađe najvećeg dijamanta u Francuskoj.

IV. nedjelja adventa

NAJVEĆI DIJAMANT ZBLIŽUJE

Jednog nedjeljnog jutra sobarica Suzanne Schlitz čistila je gostinjsku sobu u hotelu "Metropole" u Parizu. Najednom joj pogled padne na otvoreni ormar i lijepu, crvenu jabuku u njemu.

Sjećala se dvojice gostiju, koji su već dva mjeseca stanovali u ovoj sobi. Uvijek su imali mnogo voća, pa vjerojatno ne će opaziti nedostatak jedne jedine jabuke! Suzanne je uzme i zdravo zagrize.

Vrisak je bio strašan, a kako i ne bi, kad je polomila tri prednja zuba. A zatim je iz jabuke ispao dijamant veličine oraha. Gledala ga je razrogačenih očiju. Nije ni slutila, da je svojim ugrizom u jabuku riješila misterij kradje najvećeg dijamanta u Francuskoj.

Jedna druga žena, tamo daleko, na početku svijeta takodjer je zagrizla u lijepu, crvenu jabuku, ali za razliku od ove sobarice pariškog hotela, izgubila je ovim potezom ljudske nezasitnosti najveći i najljepši dijamant, što ga je čovjek ikada posjedovao - izgubila je milost Božju.

Svaki ugriz u zabranjeno voće prelomi nešto u našoj duši, ali ovaj prvi bio je sudbonosan ne samo za onog, koji ga je izveo, već za sve, koje je u onom momentu pred Bogom predstavljao.

Svaki ugriz u zabranjeno voće nešto sruši u našoj duši, ali ovaj prvi srušio je divni hram, u kojem se sam Bog nastanio. I posljedica ovog prvog rušenja bilo je razaranje i ponovno sagradjivanje tisuću Božjih hramova u ljudskim dušama.

Svijet je u svome razvoju doživio brojne katastrofe. Pojavljivale su se u obliku krvavih bratoubilačkih ratova; u obliku stravičnih potresa i vulkanskih erupcija; u obliku epidemija, koje su prouzročile milijune ljudskih

Jedna druga žena, tamo daleko, na početku svijeta takodjer je zagrizla u lijepu, crvenu jabuku, ali za razliku od ove sobarice pariškog hotela, izgubila je ovim potezom ljudske nezasitnosti najveći i najljepši dijamant, što ga je čovjek ikada posjedovao - izgubila je milost Božju.

Svaki ugriz u zabranjeno voće prelomi nešto u našoj duši, ali ovaj prvi bio je sudbonosan ne samo za onog, koji ga je izveo, već za sve, koje je u onom momentu pred Bogom predstavljao.

Svaki ugriz u zabranjeno voće nešto sruši u našoj duši, ali ovaj prvi srušio je divni hram, u kojem se sam Bog nastanio. I posljedica ovog prvog rušenja bilo je razaranje i ponovno sagradjivanje tisuću Božjih hramova u ljudskim dušama.

Svijet je u svome razvoju doživio brojne katastrofe. Pojavljivale su se u obliku krvavih bratoubilačkih ratova; u obliku stravičnih potresa i vulkanskih erupcija; u obliku epidemija, koje su prouzročile milijune ljudskih

žrtava, u obliku gladi, koja i danas izjeda mnoge predjele zemlje. Da i ne govorim o onim manjim, pojedinačnim, obiteljskim, koje žive s nama, koje su članovi naše zajednice.

Slobodno možemo reći, da sve te nesreće zajedno ne predstavljaju niti sjenu zla, koje je uslijedilo nakon što je čovjek prvi put htio postati Bogom i otkazao mu poslušnost. Gruba nezahvalnost čovjeka prema Bogu onemogućila je pristup k Njemu, jer se bez onog izgubljenog dijamanta nitko ne može pojaviti pred njim.

Zato je Bog htio, da ga ponovno otkrije: obećao je Spasitelja, koji će svojom krvlju potpisati akt izmirenja i ponovnog uspostavljanja dobrih odnosa izmedju neba i zemlje. Svijet se nadao i iščekivao ... Svijet je čekao, dugo je čekao Svijetlo, koje će obasjati svakog čovjeka ... Dugo je čekao sretni dan, kada će se sazidati Grad na gori, gdje će svatko naći svoju sigurnost i svoj mir. I ta silna nestrpljivost iščekivanja slila se u starozavjetnoj molitvi: "Rosite, nebesa, s visine i oblaci neka dažde Pravednika! Neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj!"

Ponavljali smo ovu molitvu kroz četiri nedjelje adventa, koje predstavljaju vrijeme živog iščekivanja Spasitelja. I evo: "Gospodin je blizu." (Filip. 4,5)

GOSPODIN JE BLIZU - A MI SMO JOŠ UVIJEK DALEKO! I to je jedan ozbiljan problem, koji muči našu Crkvu: to je problem dalekih. Mnogi kršteni, ako i žive istim duhom i u istoj civilizaciji našega naroda, koji ima za sobom sasvim kršćansku povijest, nisu samo napustili svaku vjersku praksu, već poriču i samu opstojnost Božju, svaku kršćansku duhovnost i svrhunaravnost. Vjerske kataklizme nisu samo mnoge udaljile od Krista, nego su oslabile i duh onih, koji su mu ostali blizu. Moderni apologeta, raspravljajući sa dalekima, mora najprije bolno istaknuti, da je kršćanstvo jedno, a da su kršćani drugo.

Da stvar popravimo, najprije treba obnoviti kršćanski život nas samih, koji držimo, da smo još uvijek blizu Gospodina, kao što je on blizu nas.

Kršćanstvo je ljepota, dobrota, radost,

ljubav i savršenstvo, dok u kršćana često puta nema ni dobrog mirisa Kristova niti njegova sjaja. Vjernici prvih Crkava bili su sveti, ljubav ih je združivala u jedno srce, tvorila je od njih jedno tijelo. Živjeli su siromašno, ali su bili sretni što posjeduju Kristovu mudrost, kojom su mogli i druge obogatiti. Smrt za njih nije bila sablasno strašilo, već vrata u vječnost, u kojoj će vidjeti Krista. Nisu nastojali dokazati Kristovo božanstvo i božanstvo njegove nauke filozofskim i teološkim dokazima, nego javnim svjedočanstvom svoga herojski nadnaravnog života. Vjerovali su i uživali u tome, što su duša i kvasac čovječanstva, kako to proizlazi iz Pavlovih poslanica i Djela Apostolskih.

Hoćemo li i danas privući daleke na poklon Kristu, koji je blizu, potrebno je da se kršćanski svijet vrati svojim počecima. Budu li oni, koji su mu blizu, spavali kao apostoli u Getsemanu; budu li nesigurni kao učenici u Kafarnaumu poslije Učiteljeva govora; budu li ga se stidjeli kao Petar u Kaifinu predvorju; budu li ga izdali ljudskim interesom i kompromisom kao Juda, - tada ne će biti moguće, da se

daleki približe Kristovoj Crkvi.

Ustajali vjerski formalizam, koji bezu vjetno postaje nedosljedan i farizejski, prieči dalekima da vide božanski nimbus, što sakriva lik Kristov. Kršćanstvo je oganj, koji uvijek gori, uvijek sjajan, uvijek čist, uvijek nov.

Ako vjerujemo, da Krist živi u Euharistiji, zašto onda crkve nisu punije? Ako vjerujemo da postoji raj, zašto se toliko brinemo za zemaljska dobra, zašto se toliko bojimo svakodnevnog trpljenja? Ako vjerujemo u uzvišeno dostojanstvo milosti, po kojoj krštenik učestvuje u samoj Božjoj naravi, kako može onda kršćanin živjeti za užitke, modu i zabave? Ako vjerujemo da kršćanski zakon traži samo ljubav, zar će se kršćani moći zatvoriti u vlastiti egoizam, ravnodušni nehajni prema onima, koji trpe na duši i tijelu?

Kršćanski svijet nikada ne će iznijeti pobjedu nad svijetom dalekih, ako se ukorjeni u zemlji načinom života, koji nije uzorno nadnaravan. Samo onda, kada pomognut milošću, što navire iz Srca Kristova, uz pomoć sakramenata i

molitve uzidje u sjaj svetoga života, i kad se objavi u djelima ljubavi, siromaštva i pokore, moći će predobiti duše dalekih.

Gospodin je blizu. Još samo par dana i bit će medju nama, jer će naša adventska molitva biti uslišana. Još samo par dana i oblaci će dažditi Pravednika, otvorit će se zemlja i iz nje će niknuti Spasitelj.

Gospodin je blizu. Još samo par dana i bit će medju nama! Biti "medju nama" - to znači: još uvijek biti vani. On hoće, da bude u nama. A vrata našeg srca imaju ključanicu samo iznutra i ne može unići bez našeg odobrenja.

Dao Bog, da ovi dani budu dani susreta, zbliženja i sjedinjenja dalekih s Onim, koji je blizu.

Zato je potrebno opet naći onaj najljepši i najveći DIJAMANT milosti. Amen.

B o ž i ć
(Polnoćka)

RODJENDANSKI ČESTITARI BDIJU

Jučer, u ovo isto vrijeme, san nas uhvatio u svoje čarobne mreže.

Danas, u ovoj noći, koja spaja 24. sa 25. prosinca - mi bdijemo. U ulozi prvih rodjendanskih čestitara, ispunili smo ovu crkvu svečano dekoriranu. Nestrpljivost je bila jača od bon-tona, prezreli smo forme ugladjenosti, oduzeli smo noćni mir jednoj obitelji, čije se dijete rodilo pred par minuta, i, ne čekajući zoru, koja će nam navijestiti svijetlo vječnog dana, zapjevali smo serenadu Majci i uspavanku djetetu, što na slami leži.

Zašto je neobična ova noć? O čijem se rodjendanu radi?

"U POČETKU BIJAŠE RIJEČ, I RIJEČ BIJAŠE KOD BOGA, I BOG BIJAŠE RIJEČ ..... I RIJEČ

JE TIJELOM POSTALA.." - Rodjendan je to vječne riječi, koja odsada prebiva medju nama.

"U početku bijaše Riječ ..." To je najkraća Božićna propovijed apostola Ivana iz rečena u Maloj Aziji oko stote godine. U njoj drugačije sja Božje svijetlo, drugačije nego u mnogim božićnim govorima, gdje samo tinja svijetlo stearina. Njegova teološka božićna propovijed osvijetljuje mnoge stranice kršćanstva, a u svojoj najvišoj točki "Riječ je tijelom postala", osvijetljuje osnovnu misao crkve, osnovnu misao kraljevstva Božjega. Bestjelesni Bog materijalizirao se, ako se smijemo tako izraziti, ili teološki: inkarnirao se (utjelovio), da može biti veza izmedju čovjeka i njegova Boga.

Zato je ova noć sveta! Sveta je ova noć, u kojoj je i tama izgubila svoju moć. Svijetli mjesec može kao i uvijek ići svojim noćnim putem, ali će ovog puta, na svim kontinentima svijeta vidjeti osvijetljene kuće, crkve i radosne ljudske oči; vidjet će, kako je je dan jači sjaj okružio našu staru zemlju, koja slavi dolazak VELIKOG GOSTA.

Na rubu rimskog carstva, u malom Nazaretu, Josip tesar, uputio se gradu Betlehemu. Nadao se pun iščekivanja, da će naći konak za Mariju, koja je u ovoj noći bila trudna. Uzalud je tražio mjesto, gdje bi se mogao roditi onaj, kojemu pripada nebo i zemlja Svratišta nije mogao pronaći onaj, koji je došao, da bude svratište svakome čovjeku. I kad na koncu budu listine povijesti spominjale zadnje riječi u analima vremena, najžalosnija od sviju bit će crta: NIJE IM BILO MJESTA U SVRATIŠTU!

U mjestu mira, u skrajnjoj zapuštenosti pastirske špilje, Marija kao krušni i krvni ciborij, diže pogledu sviju Hostiju svijeta: Evo Jaganjac Božji, evo onaj, koji će dignuti grijehe ljudi! To je njegova misija.

U najprljavijem mjestu svijeta - u štali radja se savršena čistoća. Utjelovljeni Sin Božji bio je prisiljen, da u svoj vlastiti svijet udje na zadnja vrata. Prognan sa zemlje, rodio se pod zemljom kao prvi špiljski čovjek kršćanske povijesti. Onaj, koga su imale proždrijeti strasti životinjskih ljudi, radja se medju životinjama. Onaj, koji je sebe nazvao "kruhom

živim", radja se u Betlehemu - kući kruha.

Vjekovima ranije židovi su se klanjali zlatnom tel etu, a Grci magarcu. Noćas se slika izmijenila. Vo i magarac dali su zadovolj štinu za to poganstvo sagibajući se pred pravim Bogom. Onaj koji je učinio, da sunce grije zemlju, noćas je bio potreban ovih životinja, da ga griju svojim dahom. (Sheen)

Onaj, koji je tako divno zaodjenuo ljiljan, noćas je bio go.

Vječna riječ - noćas je postala nijema.

Svemoć - noćas je omotana u pelenice.

To je razlog, zašto su ljudi skloni , da se u njemu varaju. Ali, jednostavnost njegova dolaska: spilja i jasle, ne smiju uzdrmati našom vjerom. Istina, u ovoj noći njegovo nježno tijelo drhće od zime, ali je zato njegova ljubav ugrijala milione, što bdiju. Istina, dolazi kao dijete, ali njegovim žilama teče božanska krv. Dokaz za to je tajanstvenost ove noći: čudnovat sjaj na betlehemskim pašnjacima, još

čudnovatija zvijezda nad betlehemskom spiljom, te bezbroj andjela, što javljaju veselu vijest i pjevaju hvalu Bogu na visini i navješćuju mir ljudima na zemlji.

---oooOooo---

Ovaj 1960. Božić svetkuje noćas čitavi svijet. Naša stara zemlja bdije. Bdije i svetku je Kristovo rodjenje istom intenzivnošću, kao što su ga svetkovali prvi kršćani duboko pod ze mljom, pri strašljivo svijetlećim bakljama u ka takombama. U isto vrijeme iznad njih slavili su rimljani grozne gozbe "saturnalia", jer je danas dan dulji; slavili su povratak sunca. Nisu ni slutili, što se dogadja pod njima - u podzemnim hodnicima: Kršćani su slavili povratak pravog SUNCA, kojem se treba izložiti, ako želimo, da nas grije velikom božićnom milošću.

Vjernici dragi! Izložimo se Suncu, koje je zasjalo u noći; suncu, koje ne pozna zapada.

Noćas je, za razliku od svake druge no ći, sve živo, sve toplo, sve budno, sve veselo.

I djeca su budna, jer je ovo posebno njihov blag dan. Budna su unučad, pa pristupaju djedu i baki i veselo kliču svoju čestitku:

Sretan Božić, djede!
Sretan Božić, bako!

Duhovna moja djeco!

Neka vas sasvim obuzme mir Novorodjenoga!

Neka vanjska božićna sreća bude odraz vašeg unutarnjeg stanja!

Sretan Božić svima! Amen!

B o ž i ć II.

NAJVEĆA ŠANSA ČOVJEČANSTVA

Jedne noći u tihom duvanju vjetra pronijela se bijelim betlehemskim brežuljcima blaga vijest. More je nije čulo, jer je bilo ispunjeno vlastitim bijesom. Zemlja je nije čula - jer je spavala. Veliki ljudi zemlje nisu je čuli, jer nisu mogli shvatiti, da dijete može biti veće od čovjeka. Vladari zemlje nisu je čuli, jer nisu mogli shvatiti, kako se kralj može roditi u spilji.

Samo dvije skupine ljudi: pastiri sa betlehemskih poljana i mudraci sa istoka čuli su tu vijest. Pastiri - oni, koji su znali, da ništa ne znaju. Mudraci - oni, koji su znali, da sve ne mogu znati. Prvi su čuli veselu vijest pastiri, jednostavni ljudi, čije se čitavo znanje svodilo na upravljanje stadom; koji svakako nisu znali ni jednog Vergilijeva retka, dok u isto vrijeme nije bilo rimljanina, koji ne bi

znao citirati njegove stihove. Čuli su tu vijest i mudraci, muževi stalno sagnuti u svome istraživanju. Pastiri su otkrili svog Pastira, a mudraci svoju Mudrost.

I kao onda, tako i sada samo dvije vrste ljudi čuju Kristov zov i Krista nalaze: sasvim jednostavni i sasvim mudri: jednostavne dobre duše, koje smiju možda samo svoju krunicu moliti i veliki mudri duhovi, koje znanost dovodi Bogu. I jedni i drugi nose na čelu pečat toliko potrebne poniznosti: prvi su svijesni svoga neznanja, a drugi priznaju, da je znanost ograničena. Obe skupine kliču gledajući Dijete na slamnatom ležaju: "Emanuel - Bog s nama!" (Sheen)

Nije važno kojoj skupini pripadamo. Možemo li samo izreći: "Emanuel - Bog s nama!" Jesmo li to dijete primili kao Boga i u duši mu spremili stan, makar siromašan i bijedan, makar izvan grada i gradjanskog života, izvan svih onih okolnosti, o kojima izvješćuju novine i kronićari? Jesmo li ga pustili u svoju najdublju nutrinu u pravoj duhovnosti, u istinskoj vjerskoj obnovi, u velikodušnom obraćenju našeg srca

Bogu? Je li naše prisustvovanje polnoćki bilo početak novog života u milosti - radjanje Boga u nama? Ili je to bila samo mala ceremonija,koja, kao i božićno drvce, spada u običaje toga dana? Vrijedi li i kod nas ona strašna riječ, riječ puna tragike: "Za njega nije bilo mjesta u konačištu!"

Slutimo li uopće što to znači:Bog dolazi na svijet, a sva se vrata pred njim zatvaraju! Za svaki ološ nadje se ponegdje mjestance, ali za Isusa nema mjesta medju ljudima. On dolazi sasvim neupadno, on samo kuca i pita, dolazi bez fraziranja, ne obećava ljudima nikakva fantastična čuda, nema debelo nabijenog novčanika, i - zato se pred njim zatvaraju vrata i onda, i danas, i u sva vremena sve do vratiju vječnosti.

Nečuvena je tragika, što Bog dolazi čovjeku, a ljudska masa ostaje tudja i odbojna prema njegovoj vijesti; odbojna u svim stupnjevima, od hladne skepse i ravnodušnosti do paklenske mržnje. Samo tamo napolju, pred gradom, stoji stara gradina, i odviše loša, da bi u njoj mogao stanovati ikoji priprosti orijen-

talac, ali dosta dobra za par životinja,koje za vrijeme kiše u njoj traže sklonište. I tu se no ćas Veličanstvo podložilo čovjeku, tu je Bogatstvo osiromašilo, tu se Sloboda dala zarobiti , tu je Vječnost postala vremenom, a Gospodar slugom. Ali moramo znati, da će oni sitni prstići, što su noćas hvatali grubu slamu svoga ležaja, pokazivati na dan suda dobre i zle ...

Emanuel - Bog s nama! Jesmo li u stanju ovo danas doživjeti? Ili spadamo medju one, koji su sasvim ravnodušni prema ovome Djetetu; koji se pred sobom, pred drugima, a možda i pred samim Bogom ispričavaju, da nemaju smisla za božićnu idilu, da nemaju za to interesa,da na tom području ne osjećaju nikakve potrebe. Oni,da tako rečem, nemaju organa za religioznost, i takav potpuno nereligiozni oblik života odgovara njihovom biću. Kao da za religioznost i Gospodina Boga treba neki poseban organ! Kad se radi o muzici ili o potankom proučavanju umjetnosti, onda je točno - bez sluha ne možeš biti muzičar, a bez smisla za estetske vrednote ostaju ti umjetnička djela prava nepoznanica; ali tu se radi o onome, što je u našem životu sporedno. A kod religije se radi o temelju,o smislu,o svrsi,

o bitnosti; radi se o biti ili ne biti, radi se o čitavoj vječnosti. A za to ne treba poseban organ ni posebna nadarenost -- da imamo religiju, dovoljno je sasvim malo ljudskog razuma, sasvim malo dobre volje, rekao bih gotovo samo jednu punu žlicu; toliko naime razuma, da spoznamo, da nismo sami sebe stvorili, da nismo sami sebe dozvali u život. Da ovo spoznamo dovoljna je samo mala doza logike, koja se nalazi i kod sasvim priprostog čovjeka, te malo dobre volje.

Gospodin nije samo kucao na vrata betlehemskih kuća, ne kuca samo na vrata pojedinih duša; on kuca i na vrata obitelji i na vrata naroda. Hoćemo li ga pustiti unutra. Jedan veliki filozof rekao je, nema tome davno, u jednom članku: "Velika šansa svakog naroda i zemlje i cijeloga svijeta jest danas i sutra i u sva vremena: ne nafta, ni ugljen, ni elektricitet, ni turizam, nego Krist i ništa drugo!" Krist stoji na vratima i kuca, i ako mi opet u sebe primimo njegov duh, i ako to doista ozbiljno shvatimo, onda je to, i ništa drugo, velika šansa našeg poslanja i naše kršćanske misije, koju imamo pred Bogom i pred poviješti.

19. prosinca 1958. lansirana je sa Cap Canaverala raketa-satelit nazvan "Atlas" ili "Score". Satelit je izgovorio Eisenhowerovu poruku, snimljenu na magnetofonskoj vrpci, a to je bilo jednim impulsom provocirano sa zemlje. Poruka je glasila: "Ovdje govori predsjednik Sjedinjenih država. Zahvaljujući čudima naučnog progresa, moj glas vam dolazi iz jednog satelita, koji putuje po svemiru. Moja je poruka jednostavna. Ovim jedinstvenim posredništvom poručujem vama i čitavom čovječanstvu želju ZA MIROM NA ZEMLJI I DOBROM VOLJOM MEDJU LJUDIMA SVEGA SVIJETA."

Dogodilo se to par dana prije Božića. Kao najvažnije za dobrobit čovječanstva naglašen je u poruci mir Kristov, kojeg su andjeli navijestili prošle noći, i dobra volja medju ljudima, koji su po Bogu-Čovjeku noćas rodjenome postali braća. Kao što su nekoć andjeli kružili nad Betlehemom pronoseći vijest o miru i dobroj volji, tako je ovaj satelit kružio oko zemlje i upozoravao čovječanstvo, da ne zaboravi na ovaj povijesni dogadjaj Kristova rodjenja, te ono, što se iza toga dogodilo.

Kristov mir i dobra volja medju ljudima, - to je najveća šansa čovječanstva. Neka se mimoidje njegovo ime, ako možda nekome ne konvenira zbog ličnog stava prema religiji, ali njegov duh mora rukovoditi one, kojima je narod povjerio sudbinu svijeta.

Kristov mir! Kristov duh! Dobra volja medju ljudima! To je najveća šansa čovječanstva. Amen.

Sv. Stjepan Prvomučenik

PRVA KRŠĆANSKA KRV

Nešto se izmijenilo od jučer ... Nije to ništa neobično, jer u svome životu neprestano doživljavamo izmjenu dobrih i zlih dana, svijetla i sjene, radosti i tjeskobe.

Jučerašnji dan bio je okupan u suncu, iako se božićno otajstvo zbilo u noći, koja nije htjela pružiti konaka Bogu-Čovjeku. Taj dan je bio okupan u bezazlenosti pastira, u sreći Kristovih roditelja, u zanosnoj pjesmi slave i mira, koja je odjeknula nad špiljom. Bio je to dan epidemijske topline, koja je obuhvatila zemlju, - srce čovječanstva postalo je mekše, jer je razumijelo pravu Ljubav. Bio je to dan nepatvorene radosti, koja dolazi iznutra, jer je čovječanstvo postalo svijesno svoga otkupljenja. Ono što nam je Božić pružio, osjetimo samo na odredjeni datum: 25. prosinca, jer je samo jedan božićni blagdan, jedan samo božićni osjećaj,

kojeg ne može izvabiti nijedna druga svetkovina kroz crkvenu godinu. Jednostavno: bio je božićni blagdan, i ko god ga je slavio, razumjet će što želim kazati.

Danas se slika izmijenila: umjesto rodjenja doživljavamo smrt. Umjesto darova, koje prima Dijete, tijelo jednog mladog čovjeka prima udarce kamenja. Umjesto rodjendanske pjesme, urlik rulje, koja je tražila smrt.

Jučer bijeli blagdan radosti i života, - danas crveni blagdan straha i krvi. Jučer Dijete na slamici, koje se raduje životu, - danas mladić izvan grada, koji pod kamenjem predano prima smrt. I naša se nutrina buni: zašto Crkva prekida tu božićnu sreću? Zašto samo dvadeset i četiri sata?

Ovaj potez crkvene liturgije nije bez razloga, nije bez svoga dubokog značenja. Život uopće, a posebno katolički život nije nikada samo pjesma, nije sentimentalnost, nije ugodjaj božićne noći. Kršćanski je život i ž r t v a ! Upravo zato teče krv djakona ispred dječje kolijevke. "Budimo veseli, ali budimo i ozbiljni!", upozorava nas crkva.

Jučer se rodio Bog i Čovjek, koji je tako velik, silan i zapažen, da ga nitko ne može mimoići . Svatko prema njemu mora zauzeti svoj stav. Danas se ovaj mladi čovjek izjasnio, svečano izjasnio "za", svečano je posvjedočio za Krista,postao je pionir katoličkog mučeništva, pionir svijetlog religioznog oduševljenja, koje je spremno, da se potpuno žrtvuje za Istinu. I to oduševljenje živi u našoj crkvi sve do danas, jer mučeništvo mističnog Kristovog tijela nije nikada prestalo.

Ono što je najupadnije u čitavoj tragediji djakona Stjepana, jest upravo ono, što mi mali ljudi vrlo teško shvaćamo, - ljubav prema onima, koji su mu donijeli smrt. Ljubiti prijatelja, a mrziti neprijatelja, to je, izgleda, za nas sasvim prirodno! To leži tako duboko u nama, da kršćanstvo, kroz dvije tisuće godina, nije uspjelo provesti ljubav prema neprijateljima kao opću praksu, jer i kršćani danas više ljube prijatelje nego neprijatelje. I Kristu je bilo jasno, kada je dao ovu zapovijed, da će teško promijeniti čovjeka, ali je morao izreći riječ o ovoj velikoj ljubavi, kao zadnju konsekvencu svo-

je nauke, pa makar uz opasnost, da će ta zapovijed biti tisuću puta prekršena, a samo jedamput održana, kao što se to danas dogodilo.

Čak u toj našoj ljubavi ne smije biti niti malo zakulisnosti i lukavštine, kako bi pridobili svoje najgore neprijatelje ili pod svaku cijenu sačuvali svoju nutarnju ravnotežu jer to ne odgovara Kristovoj nakani. Kao što sunce sije ne mareći koga grije, i kao što kiša oplodjuje ne izuzimajući ničije polje, tako je i kršćanska ljubav općenita i neograničena. Stjepan je danas sasvim kopirao Krista, kad je njegov položaj bio sličan onome golgotskome, pa je prihvatio i isti postupak: "GOSPODINE, NE UZMI IM OVOGA ZA GRIJEH!"

Kako kod nas izgleda ljubav prema neprijateljima, koju Krist od nas traži? Lako ćemo se sjetiti, ako pomislimo na svoje osobne neprijatelje, koje možemo imati, iako uvijek miroljubivo nastupamo; na konkurente u poslu, na opake susjede, protivnike u nekome procesu. Da li smo iskorjenili osjećaj neprijateljstva? Kad nismo u afektu, to nije ni teško, ali ne mrziti onda kad su rane otvorene i kad pale; ne

mrziti, kad se u zadnjim izdisajima nalaziš pod hrpom kamenja, to je velika umjetnost, kojom samo malo njih vlada. Isus traži i nešto više: ne zadovoljava se time, da izbjegnemo mržnju i osvetu. On traži, da prirodni osjećaj odbojnosti pretvorimo u sklonost.

Koliko smo daleko od te prave ljubavi prema neprijateljima, najbolje se vidi, kada tu i tamo dobijemo vlast nad svojim protivnicima. Tada mnogi zataje i nemilosrdno koriste pruženu priliku. Istina, dobro je da ljubimo svoje sumišljenike u vjeri, ali zato ne smijemo lišiti kruha one, koji su drugog uvjerenja. Možemo malo izmijeniti Kristove riječi i kazati: "Ako samo katolike ljubimo, što smo bolji od drugih?"

Ne bi bilo u skladu sa ovom velikom zapovijedi, kada protivničko mišljenje ne bismo uzeli do znanja ili ga iskrivili; kad bismo im podmetali nečiste motive, da ih se lakše riješimo. Istina, s idejom se ne moramo slagati, ali nosioce ideje moramo štedjeti, dapače ljubiti. Kako smo osjetljivi, kad se nama ne učini pravo, a kad mi napadamo, onda smo i te kako oštri i služimo se sredstvima, koja nisu baš kršćanska.

Krist je najveći naš uzor ljubavi prema neprijateljima. On je zaista uzeo divan stav i prema svim ljudima ponio se božanski. On to i od nas traži. Kako smo, dakle, veliki u Božjim očima, dok nas smatra sposobnima za takvu ljubav; i kako smo dužni odgovoriti Božjem očekivanju!

Stjepan je savršeno odgovorio na ovu zapovijed ljubavi. Poslije nego je molio za svoje krvnike, zamolio je Gospodina, da primi njegov duh.

Kad svrši zdravlje i snaga, polet i strast, kad se život nagne k zapadu i kad prestane, - ostaje u nama nešto što ne stari i ne umire. To je naš duh. Ko će ga primiti? Zar Gospodin? Jest, Gospodin će ga primiti, ali predhodno moram biti heroj ljubavi, koja se proteže i na neprijatelje. U tom slučaju će biti suvišna molitva: "Gospodine, primi duh moj!",jer će on sam pohitati, da nas smjesti u ugodne stanove neba. Amen.

Nedjelja u božićnoj osmini

DA LI SMO GA PREPOZNALI

Rijetko se je kada našlo na okupu toliko šefova država kao na posljednjoj generalnoj skupštini Ujedinjenih naroda u New Yorku. Stupili su u kontakt jedan s drugim, razgovarali, debatirali i nastojali pronaći zajednički put k dobrobiti čovječanstva. Mnogi su od njih, nakon što su završili rad u zgradi Ujedinjenih naroda, prošli incognito ulicama grada nebodera. Mogu se uživiti u onaj čas, kada je nekoga od njih prepoznala grupa prolaznika, te pozdravima ovacijama i aplauzom izrazila svoje simpatije. Sigurno je svaki od njih bio razdragan,jer je u tom prijaznom stavu nazreo odobrenje svoga rada i svoje politike. Biti PREPOZNAT i pozdravljen u tudjoj zemlji - to je bez sumnje prijatan doživljaj!

Već od 25. prosinca Krist je medju nama. Koliki su ga prepoznali kao Boga i kao ta-

kvog pozdravili?!

Na svijetu je uvijek bilo ljudi velikog uma i velikog srca. Ima ih i danas. Ali svi oni žive u okviru svoga vremena i svog naroda. Oni su inkarnacija stoljeća u kome žive i izraz svoje zemlje, koju predstavljaju. Krist, naprotiv, nije ni Grk ni Židov! Ili bolje: On je i Grk i Židov, Rus i Amerikanac, Konguanac i Belgijanac, Alžirac i Francuz. On pripada svima, On je naš! On suosjeća sa svima, koji su potlačeni i iskorištavani: sa svima, koji krvlju iskupljuju svoju slobodu, pa bio to crnac na jugu, ili Eskim na sjeveru. U drugim svjetskim veličinama ne nalazimo čitavo čovještvo; u Kristu ga nalazimo. On nije ni za koga stranac. Svatko u njemu može pronaći sebe; svatko u njemu može otpočinuti!

Već je nekoliko dana, kako je medju nama. Da li smo ga prepoznali kao Boga i univerzalnog Oca čovječanstva?!

PREPOZNATI KRISTA! Nije to naročito teško! Treba od nečeg početi; od nečeg, što je naše i što nam je blizu RADNICI će ga prepoznati,

ili bolje: početi prepoznavati, kad im pruži svoju žuljevitu ruku. PATNICI će ga prepoznati u getsemanskoj agoniji. KONTEMPLATIVNE DUŠE prepoznat će ga u bljesku njegova božanstva. FILOZOFI će ga prepoznati kao mudrost Božju. SIROMASI će ga najradije gola ogrliti na drvetu križa. Treba dakle početi od onog, što je naše i njegovo, a sve što je naše i njegovo je, osim grijeha! To će biti prvi korak k njemu. Nakon što smo mu se na ovaj način predstavili, očinski će nas zagrliti, razumjeti nas i ublažiti našu bol. Pokazat će nam se u svoj svojoj čovječanskoj i božanskoj veličini. Hoćemo li moći izdržati, a da glasno ne izrečemo svoje priznanje: GOSPODIN MOJ I BOG MOJ!

On je SVE za svakoga od nas. On je punina Božja, koja cijeli svaku ranu, koja obasjava svaku noć, koja krijepi svaku slaboću. On nam može doći ususret iz ugla svake ulice, iz svakog pravca. Svaka nepoznata osoba, koju putem sastajemo, može biti On, može biti njemu sličan: s i r o m a h , iz čijih očiju očito viri bijeda dok nam pruža šešir da ubacimo dinar; ali siromah, koji je njega prepoznao i u njegovu trpljenju nalazi snagu; b o g a t a š

koji ima, ali koji umije i davati; liječnik,koji noću juri do bolesnikova ležaja; čovjek, koji ranjen stenje u jarku kraj ceste.

Da ga prepoznamo, nije potrebno nazrijeti njegovu modru odjeću ili njegov crveni ogrtač, kako leprša usred bljeskovitih okretaja stroja. Dovoljan je jedan smiješak, samo jedan smiješak upućen čovjeku, koji nas ne podnosi. Dovoljna je blaga riječ, samo jedna blaga riječ upućena onome, koji pred nama drhće radi svoje krivnje i pita oproštenje. Dovoljan je kršćanski odgovor onome, koji zaziva pomoć. Dovoljno je razumijevanje potisnutog plača čovjeka, koji se ne usudjuje glasno jaukati. Dovoljna je gesta milosrdja ... Zar nakon svega ovoga ljudi ne će imati dovoljno oštar vid, da u nama prepoznaju Krista.

Dovoljno je poznavati način, kako ćemo ga prepoznati, jer On je živ i živi medju nama. Medju nama živi Učitelj, iako ne slušaju njegova predavanja. Medju nama živi Pobjednik, premda progonjen. Otac je On i onih sinova, koji su ga uvrijedili i napustili. Uza sve to On i dalje ostaje Sunce, što obasjava svako čelo; On i

dalje ostaje Moć, što grije svako srce.Iz bljeskova zagledanih onkraj nebeskog svoda njegova zjenica bdije nad našim putevima u svijetu, i u svakom času našeg putovanja zemljom krijepi ljudski umor darovima svoje milosti; dariva nadu i mir onome, koji jeca i drhće. Zar ga već nismo prepoznali u ljubavi, koju raskošno rasipa; u milosrdju, kojim oprašta; u velikodušnosti kojom prima; u darovima koje dijeli?

Već je nekoliko dana, kako je medju nama. Da li smo ga prepoznali kao d o b r o g i m i l o s r d n o g Oca i kao takvog pozdravili?!

Šimun ga je prepoznao kao Boga u času kad je na sebi imao najmanje božanskih znakova.Sreo ga je kao bespomoćno dijete u naručju majke, i nikakovo čudo, ako bi svatko drugi u njemu vidio samo čovjeka, koji je kao i svi drugi plačući zakoraknuo u život. Prepoznao ga je kao Boga još i prije nego je ljudima životom, djelima i uskrsnućem pokazao, da je Bog; još prije nego je sve to od očevidaca bilo zapisano u povijesnim svetim knjigama kao svjedočanstvo kasnijim generacijama, sve do onih, koji će se zadnji ro

diti i posljednji umrijeti. Jer ga je prepoznao, zato je izjavio: "EVO, OVAJ JE POSTAVLJEN ZA PROPAST I USKRSNUĆE MNOGIH U IZRAELU, I ZA ZNAK, KOJEMU ĆE SE PROTIVITI". Znači, da o stavu prema Kristu ovisi naša propast i naše uskrsnuće.

Možemo, dakle, slobodno reći, da se je uzalud rodio, i da je gadno promašio život svaki onaj, koji u Kristu vidi samo čovjeka, samo prvog socijalistu, samo fakira, koji se bavio magijom, jer je "prirodna znanost dokazala, da su čudesa nemoguća". Promašio je i s čisto ljudskog gledišta, jer je najmučnija Golgota za čovjeka, ako nema nikoga, da mu pomogne nositi križ života; ako nema nikoga, kad pod njim padne, da mu ga pomogne dignuti; ako nema nikoga, kad na njemu bude razapet, da mu okvasi suha usta. Njegov će se uzdah čuti dalje od najjače atomske eksplozije!

Možemo misliti, koliku smo radost pribavili Kristu, ako smo ga prepoznali, na bilo koji način, u njegovoj pravoj veličini, što nije nimalo teško. A ljudski sudeći, kolika korist za nas, što u njemu vidimo Boga. U tom

slučaju, mi ništa ne očekujemo od tog svijeta. Svakako, mi kao kršćani ulažemo svu snagu, da se Božji poredak ovdje ostvari. Ali na kraju, mi ne očekujemo spasenje od ljudskih planova, a još manje od velikih riječi. Mi pouzdanje nosimo u svojoj kršćanskoj duši, pouzdanje, da Gospodin ima zadnju riječ. Makar se ova zemlja stoljećima i tisućama godina još previjala u groznicama, mi smo uvjereni, da završetak povijesti ne će biti pad u besmislenost i muku, jer na kraju svega stoji Gospodin, koji je već u početku postavljen ZA USKRSNUĆE svima, koji su ga prepoznali kao Boga. Amen.

Stara godina 1960.

DVA DOČEKA

Silvestarsko veče zaodjela magla, ali to ipak ne smeta životu i raspoloženju našega grada, koji se smije, pjeva i zabavlja. Ta zadnji je dan 1960., i tko se ne bi veselio,što ga je doživio. Moj zidni kalendar opustio i prije nego ću izaći, da u prijatnu društvu provedem noć, koja ponosno spaja poznato s nepoznatim i neizvjesnim, svečano podižem ruku, da otrgnem i posljednji listić kalendara, na kojem je pisalo "31.decembar". Otrgnuo sam ga, a na zidu ostao nijemi komad kartona, da i on svrši u košu ...

Svijetla se u stanovima gase, u njima zamro život, da ga poprimi ulica, kino dvorane i plesne sale.

Svijetla se u stanovima gase, da življe zasja neon ugodnih boja, koje će dati život silvestarskoj noći.

Opustjeli su stanovi, da se do vrha na pune dvorane plesa i igre, barovi i gostione. Šteta! Već je nekoliko dana, kako se nad blagajnama kino-dvorana ukočio natpis: "Karte za doček nove godine rasprodane." Ipak - ljudi se snalaze i svaki je za sebe osigurao mjestance i društvo, s kojim će "dijeliti radost".

Prvi prizor:

Svečanost počinje: hiljade parova prijatno se kreće po ugodnom taktu i ritmu melodije. Po sebi nikakvo zlo! Ali jao! - mjesto pristojne melodije zaori najednom muzika afričkih divljaka, i niži nagoni u čovjeku traže da probiju dopuštene forme simbolike ljubavnoga života, i ljudi ne traže više u plesu samo dopuštenu radost, - plesna zabava je prešla granice časti ...

I svečanost počinje: na ekranu počiva hiljadu pomamnih očiju i niži nagoni piju pikantne slike nećudoredja, što omamljuju živce.

I svečanost počinje: u punim gostionama neugodnog zadaha pomiješanog vina i duhana,

omamljeni i pijani ljudi ponovo posežu za čašom Baka, da im potpuno oduzme razum.

I svečanost počinje: u polutamnim ulicama maglovite noći našli sklonište sumnjivi parovi, da piju iz kupa razbludne Venere.

I svečanost na vrhuncu. Zidna ura odbija 12 sati ... U plesnoj dvorani gase se svijetla, da ljudi sasvim popuste uzde pomamna tijela. Od stida povukle sijalice svoja svijetla, jer se čovjek izjednačio sa životinjom. Od stida ne smijem reći, što se sve tada zbilo ...

I svečanost svršava: u novoj godini svanula prva zora i ta prva zora jutros zaplakana. Rasplakana nad pijanim tjelesima, što ih našla na ulici. Zaplakana nad izgubljenom nevinošću mnogih. Zaplakana nad praznim dušama novogodišnjega jutra, koje se iscrpljene suču tražeći brojeve svojih kuća, da pretvore prvi dan nove godine u noć ...

Drugi prizor:

Spustilo se silvestarsko veče nad uba-

vi otočić dalmatinske rijeke i ovilo drevni samostan na njemu. Blažena tišina legla na mirnu površinu vode i ruši je samo isprekidani zviždug ćuka, koji bez umora i dosade ponavlja svoju monotonu pjesmu. Stari redovnik zvoni posljednju "Zdravomariju" u 1960.godini i poziva svoju braću na molitvu. Dvadeset mladih redovnika, moleći psalam "Miserere", pognute glave i sabranih misli, koje im nameće svršetak godine, tiho ulaze u kor ...

Meditacija počinje. Stari redovnik zbori:

"Još samo par sati i nestat će, braćo, redovnici, i posljednjih trzaja još jedne godine našega života. Još samo par sati i prevrnut će se još jedan list životne knjige svakoga od nas, da na slijedećem, možda, nekome bude potpisana smrtna osuda, da na njemu, možda, kroz dojduću godinu budu zaključeni računi čitavog proślog života. Mi ćemo večeras otrgnuti i posljednji listić zidnog kalendara. To ne smije biti mehanički potez bez ikakvog rezoniranja, jer ovo nekoliko zadnjih časova 1960.godine svakom razboritom čovjeku nameću toliko ozbiljnih

misli; misli o prolaznom i neprolaznom, o vremenitom i vječnom. Kao što smo svaki dan kroz proteklu godinu posezali rukom kalendaru, da o trgnemo još jedan list, tako je u isti mah vrijeme posezalo za našim životom i pilo krv iz naših žila."

I nastavi starac citirati verse Geibelove:

Zato ne budi ohol ljudski sine,
Prema smrti ti si ko na vjetru pljeva,
Pa nosio i krunu na svojoj glavi
I tvoj život gasne,grob pred tobom zijeva.
I prije nego što dah list ovaj krene
Od tebe možda već ne će biti sjene.

Zahvalimo, braćo redovnici, zahvalimo dobrome Bogu ...

I dvadeset mladih ljudi,dvadeset mladih redovnika, zaori svečani "Te Deum ..." Samostanska crkva puna hvale ...

12 je sati u noći. U dvadeset redovničkih ćelija zazvonilo dvadeset budilica, što ih je navinulo sinoć dvadeset mladih redovnika.

Napuštaju svoju slamnjaču, klecaju na pod, zahvaljuju za prošlost, mole za budućnost ...

U novoj godini svanula prva zora i ta prva zora silno razdragana. Razdragana nad čistom mladosti, koja se opet našla u koru.

"Molimo, braćo redovnici, molimo dobrog Boga" - opet progovori starac. Iz dvadeset mladih grla izvi se svečana molitva:"Veni Creator Spiritus - O dodji stvorče, Duše Svet ....."

Dva dočeka Nove godine, i oba nazivaju svečanim!

Dva dočeka Nove godine, i oba nazivaju veselim ...

Dva dočeka Nove godine ...

Sigurno ćemo biti nepristrani i sami za sebe priznati, koji je u pravom smislu svečan, koji je u pravom smislu veseo.

Ne bih želio, da me se krivo shvati:

veselimo se braćo, što smo zdravi doživjeli još jednu godinu. Zabavimo se, braćo, u silvestarskoj noći, ali - nek veselje naše bude pravedno, u dopuštenim granicama moralnosti,nek to veselje bude sladak plod kršćanskog čista života, vedrine i optimizma.

Veselimo se, braćo u ovoj silvestarskoj noći, ali - nek to veselje bude protkano ozbiljnim mislima starog redovnika. Amen.

Nova godina 1961.

ZAKORAKNUTI SA MOLITVOM

Uvijek o ponoći posljednji tramvaj ponese na periferiju dah usnulog grada ...

Prošle noći nije bilo tako. Tek onda je počeo život. Bila je to noć bez snova,bez umora i ozbiljnih lica. Bila je to noć, što sebi dozvoljava, da jednom u godini bude neobična. Bila je to noć vina, uspomena i želja; noć šarlatanska, kojom vladaju klovnovi, amori, maligani i nikotini ...

Jutros na stolovima ispražnjeni demižoni i ispražnjene kutije cigareta. Kratka vladavina maligana i nikotina ostavila je na licima onih koji su bdili tragove bljedila, neispavanosti i umora. I nije mi jasno, čemu sve to. Htio bih znati, da li je to bila komemoracija ili svetkovina. Da li je to gozba na grobu umrloga ili banket novorodjenome? Da li je to veselje,

što smo se još jedne riješili, ili što smo novu dočekali.

Svakako, sa mnogo buke pozdravili smo prvu uru nove godine i krstili je u alkoholu. Ova odviše profana litrugija alkohola prošla je, i nimalo nije šteta. Ali, ostao je pohvalni obi čaj, da u prvo novogodišnje jutro ljudi zažele jedan drugome "svako dobro", ukoliko to nisu sa mo riječi, nego izraz srdačne blagonaklonosti i uzajamne ljubavi. A ipak, ja lično nisam preveć veseo radi tih želja. Ima li smisla sanjati o zlatnim brdima, što ih očekujemo od nove godi- ne, pa i onda, kada ta zlatna brda reduciramo na srebrene brežuljke. Protekla godina donijela nam je velikih razočaranja, a ako ćemo biti is- kreni: najviše razočaranja doživjeli smo sa sa- mim sobom. Kao da smo osudjeni na to, jer nika- da nismo onakvi, kakvi bismo željeli biti. Mi ne očekujemo mnogo ni od nove godine, pa zato mo- ramo biti vrlo štedljivi sa bučnim riječima.

U ovoj uri, kada novi kalendar vješamo na zid, radije ćemo govoriti sa onim, koji nam je ovu novu godinu dodijelio; kome su svi budu- ći dani nove godine već sada sadašnjica; koji

jedini zna, što je za nas dobro i kako moraju biti ispremiješani zli i dobri dani, da nas oču va od očajanja i objesti. Govorit ćemo sa Gospo dinom Bogom i to riječima, koje nas je naučio njegov Sin:

"OČE NAŠ, KOJI JESI NA NEBESIMA!" Bože veliki, jesi li ti uistinu naš otac? Gle, mi ne pripadamo medju one, koji misle, da mogu bez te be živjeti. Mi znamo za tebe i osjećamo te na svim svojim putevima. Ali, nisi li se ti ipak povukao sa ovoga svijeta razočaran gluposti i o pačinom svojih stvorova? Istina, Ti imaš razlo- ga, da se razočaraš nad našom nevjerom, da ovaj svijet prepustiš njegovoj glupoj i okrutnoj sud bini. Mi nemamo pravo, da se radi toga potužimo. A ipak, Ti ostaješ naš otac, i Tvoja nas očinska dobrota danas uvodi u novu godinu. Naše su go- dine kao listovi dnevnika životne knjige. Daješ nam ih prazne i čiste, i mi ih moramo ispisati poviješću svog života. Što smo napisali kroz proteklu 1960? Ne moramo li se prestrašiti nad črčkarijama i užasnim pogreškama, koje smo po- činili? Ali Ti, o dobri Oče, Ti nam jednostavno oduzimaš taj stari, išarani i zamazani list i daješ nov, neispisan i bijel i jednostavno kažeš

smiješeći se u očinskoj dobroti: "Hajde, pokušaj još jednom, sve opet može biti dobro!"

"SVETI SE IME TVOJE!" Ovo Tvoje veliko sv. Ime ispisat ću ne samo na prvu, već na sve stranice moje buduće životne knjige. Kad bih samo shvatio, da je moj život samo onda vrijedan, ako je doprinos časti tvoga imena. Kad bih već jednom razumio, da je glupo živjeti za išta drugo, osim za tvoju slavu. Plašim se, kad ljudi žive samo za dinar, dolar, funtu, liru i franak. Plašim se kad žive samo za užitak i druge tričarije. Obećajem ti na početku ove nove godine, da tvoje ime ne ću nositi samo na usnama, nego i u srcu. Svetit ću ga svakom riječi koju će moj jezik izgovoriti.

"DODJI KRALJEVSTVO TVOJE!" Velika je riječ "kraljevstvo Božje"! Ne bi li ono trebalo već tu biti?! Kraljevstvo, za koje je tvoj Sin živio i umro; za koje su kroz sva stoljeća nebrojeni apostoli i sveci molili i umirali. Koji put mislimo, o Bože, da tvoje kraljevstvo mora doći sa čitavom pompom i raskoši mogućnika. Ali ono je došlo već davno pred 1960 godina u liku malog djeteta, u tišini jedne štalice, i samo je malo vjernih znalo za to, dok su mudraci svijeta sve to savršeno previdjeli i prespavali. I danas još dolazi tvoje kraljevstvo tiho i nezapaženo, i opet ga ne vide. Kad te čovjek uistinu ljubi, - došlo je k njemu kraljevstvo Božje! Kad se netko iz ljubavi prema Kristu žrtvuje za brata, - došlo je kraljevstvo Božje! Kada netko u svoj ovoj prljavštini i sebičnosti svijeta sačuva svoje srce čisto, - opet je došlo kraljevstvo Božje! Za ovaj i ovakav dolazak kraljevstva Božjega u novoj godini mi te molimo, veliki Bože i Gospodine!

"BUDI VOLJA TVOJA KAKO NA NEBU TAKO I NA ZEMLJI!" Da blistava stvorenja na zvijezdanom nebu po tvojoj volji idu svojom putanjom, to mi je jasno i ja se tome divim. Samo je meni tako teško ispuniti tvoju volju. U meni je toliko otpora i pobune protiv tvoga zakona. Ja osjećam, da oko mene nastaje nered i kaos, kada god zatajim prema tebi. Stoga mi pomozi, o Bože, da izvršim tvoju volju u sve dane nastale godine!

"KRUH NAŠ SVAGDANJI DAJ NAM DANAS!"

Zar se ti zbilja brineš za naš svagdanji kruh?

Nije li to za tebe i odviše premaleno i odviše sporedno. Možda se uopće ne bih usudio, o veliki Bože, pred tebe iznijeti svoje sitne brige, da me tvoj Sin nije poučio, kako se ti i za te stvari brineš. Zato te molim, o Oče, da nam u novoj godini prostreš ne samo stol svojih milosti i pribaviš hranu duše, nego da se pobrineš i za kruh naš svagdanji!

"OTPUSTI NAM DUGE NAŠE,KAKO I MI OT - PUŠTAMO DUŽNICIMA NAŠIM!" Oh, oče! Tek što je prvi dan ove godine svanuo iznad gora, eto već preda mnom duga i krivice. Da sam taj teret krivnje ostavio u proteklo j godini! Ali, ja sam ga povukao dalje i sigurno je, da će nova godina ovaj teret samo povećati. Već slutim, da ću i dalje svake večeri morati pred tobom pasti i reći: "Oprosti mi moj dug!" Nikada nisam onakav, kakav bih morao biti. I kad bi me milostivo očuvao od velikih gluposti, još sve ne bi bilo u redu, jer pred tobom ni blistavi andjeli nisu čisti.

Oprosti mi moj dug, kao što i ja opraštam mojim dužnicima! Jao! Nisam li sada slagao! Jesmo li doista oprostili svojim dužnicima? Ne lažemo li u svakom očenašu? Puni smo osjećaja osvete i sve to prikrijemo lijepim frazama o zadovoljštini i narušenom pravnom poretku, koga treba ponovo uspostaviti. Ne zapovijedaš li nam, Oče, da opraštamo onima, koji su uistinu krivi, a mi smo čitav ovaj veliki teret srdžbe, osvetljivosti, odbojnosti i mržnje odvukli iz stare godine u novu. Još se usudjujemo doći preda te i moliti: otpusti nam duge naše.

Kad nam ti, o Bože, ne bi opraštao više nego što mi opraštamo, bili bismo najveći bijednici, i ja ne znam, da li bi pakao bio dosta dubok za svu našu nepomirljivost. Smiluj se, Oče dragi, našim tvrdim srcima i rosom svoje ljubavi smekšaj našu bešćutnost! Ne daj nam, da pred tobom budemo licemjeri!

"NE UVEDI NAS U NAPAST!" Ti jedini znaš o Bože, kako je ograničena naša snaga i kako malo treba da padnemo. Na svim našim cestama vrebaju pogibli, koje nas žele lišiti Božjeg jedinstva. Provedi nas milostivo mimo svih ovih ponora i bezdana, kojima je naš život izbrazdan. Dobro je, da je moj pogled u budućnost zastrt, i da ne znam kroz kolike kušnje moram proći ove

godine, te na koji će sve način idućih mjeseci moja vjernost biti iskušana. Ali znam vrlo dobro, da ne ćeš dopustiti da budem iskušan iznad svojih snaga. To mi ulijeva snagu i pouzdanje, da ovu novu godinu primim kao tvoj nalog i zadatak, i ja ću ga riješiti!

"NEGO IZBAVI NAS OD ZLA!" Jedan je propovjednik rekao, da je noć nove godine kao šuma, kroz koju šumar prolazi i označuje crvenim potezom ona stabla, koja će uskoro biti oborena. Ta su stabla osudjena na smrt. Tako je prošle noći, nakon što je otkucnula posljednja ura protekle godine, Bog došao medju nas i obilježio one, koji ovu nastalu ne će preživjeti. Sigurno je već netko od nas obilježen ovim nevidljivim znakom. Ako ga ja nosim, o Oče, ne molim te, da ga oduzmeš, jer što od tebe dolazi, nije nikada zlo. Samo te jedno molim: sačuvaj me od pravog zla, - od grijeha, da mi se u dušu ne utisne žig odbačenja.

Zato Ti, dragi Oče, kažem onu malu, a veliku riječ, kojom završavamo sve naše prošnje i kojom se utješeni predajemo Tvojoj volji: Amen! Tako budi!

Blagdan Imena Isusova

UŽASAN DISKORD

Ne samo danas, već svaki put, kad sam spremao propovijed o Imenu Isusovu, spontano mi se nametnula tema i nisam morao dugo razmišljati o čemu ću govoriti. Niste pogodili, ako ste ovako pomislili: pa o čemu bi danas mogao govoriti, nego o dogadjaju, kada dječaku "DADOŠE IME ISUS, KAKO GA JE ANDJEO NAZVAO PRIJE ZAČEĆA". Iako postoji "nedjelja protiv psosti", osjećam potrebu, da i danas govorim o silnoj nepravdi i gotovo najtežoj uvredi, o našoj vlastitoj sramoti i očitom dokazu zaostalosti i nekulture. Govorit ću o psosti. Ako i danas na Kristov Imendan moram uzeti ovu temu, onda je to znak, da su mi uši zamorene od tih demonskih krikova.

Ne znam, da li ste pjesnički raspoloženi, jer postoje dani, kad muze šute. Ipak mi dozvolite, da malo pjesme unesem u slijedeći pasus.

Jednom je Pjesnik uz svoju harfu zapjevao: "Coeli enarrant gloriam Dei et opera manuum eius annuntiat firmamentum - Nebesa pripovijedaju slavu Božju, djela ruku njegovih navješćuje svod nebeski". Zar ne čujete? U zoru svakog dana Bogu hvalu pjeva pijevac - navjestitelj dana. Njemu rano jutrom otpjeva "matutin" mala slavuj ptica. Njega uz granuće sunca slave bijeli poljski ljiljani i rumene ruže naših perivoja. Njega u podne urnebesnom rikom uzveličaje lav - kralj pustinje. A kad danom ovlada noć, sestra "Luna" srebrenim svijetlom pozdravlja Svijetlo Svijeta. U mraku noći ispovijeda Boga tisuće sjajnih svijetova, što skladno kolo vode ispod modrog nebeskog svoda. More u bučnom valu, rijeke u vrtoglavom slapu, oganj u plamu koji bukti, gore zaodjenute u bjelinu, dubrave obućene u zeleno, sve što morem plovi, zemljom hoda i zrakom leti, sve na svoj način, u očitom i skladnom romonu hvali ime svoga Boga. Ono ime, kome: svet, svet, svet pjeva čitavo nebo; ime silno, pred kojim drhće pakao; ime, za koje su prolivene rijeke krvi mučenika. Ali čujte! Čujte hrapav glas, što se odvaja od svemirskog sklada i razbija zvučni akord neba i zemlje. Čujte čovjeka! Čujte Božjeg"si-

na Bruta"! Čujte njegovu psost i kletvu, kojom u ovaj veličanstveni zbor, koji izvodi svoje laude Bogu, unosi diskord!

Iako tog čovjeka treba snažno osuditi, ne mislim grmiti, kako to opravdano običavaju propovjednici, kada govore o psosti. Htio bih vas mirno upozoriti, da ne budete zli, da ne sramotite svoju vrstu, te da jednom postanete kulturni: BLASFEMIA TOLLATUR A VOBIS - PSOST ODBACITE OD SEBE!

U Londonu je nedavno izišla knjiga"PRIRUČNIK PSOVKI ENGLESKOG JEZIKA", koja sadrži 2150 raznih psovki poredanih po težini. U tjednu kada je puštena u prodaju, bila je najviše kupovana knjiga u Engleskoj. Ne možemo zanijekati, da su Englezi kulturan narod. Ako je pisac spomenute knjige pronašao preko dvije tisuće načina, kako taj narod pokazuje svoju nekulturu, što možemo zaključiti o nama samima, o našem narodu, koji u ovoj "nedisciplini" već dugo drži prvo mjesto! Ako je pisac ove knjige pronašao dvije tisuće vrsta raznog oružja, kojim se ovaj narod upušta u jalovu borbu sa samim Bogom, što možemo reći o svojoj ludosti i svojoj zloći,

kojom odgovaramo na dobrotu Dobrote i ljubav Ljubavi!

Pročitao sam negdje ovih dana, da je neka Engleskinja iz Liverpoola (Mistress Willer) postigla jedinstven rekord: plakala je pu na tri sata, a da nije odahnula ni jednu minutu. Da je tako dugo plakala nad ovim porokom svoga naroda, bilo bi to premalo. Ako bi mi svojim plačem htjeli zadovoljiti za ovaj naš narodni grijeh, onda bi naše suze morale ispuniti sve doline našeg zavičaja, kojih nema baš premalo. Možda pretjerujem?! A znate li, da se strahota jedne uvrede mjeri pomoću dva metra: veličinom uvrijedjenoga i sitnošću uvreditelja. Samo časkom promisli, tko je Bog! Sad promisli, tko si ti! Da li ti je sada jasno, kakav izgledaš kad psuješ. Shvaćaš li bar donekle moju tvrdnju o plaču i suzama, kojima bismo morali okajati ovaj grijeh!

Donekle sam sklon razumijeti svakog griješnika i uvijek ću pokušati, da ga ispričam i pred Bogom i pred ljudima, ako u obzir uzmem onu lošu dispoziciju naše niže ličnosti po kojoj smo uvijek spremni na zlo. Ali svaki

put, kad se je psovač pokušao preda mnom ispričavati, želeći da se uvaži njegova navika, svaki put se uzbunila čitava moja nutrina, i uza svu svoju prirodjenu širinu, kojom primam griješnike, za takve nisam mogao naći opravdanja. To je atentat na nevinoga iz čistog mira. To je postupak uličara, koji iz čistog hira želi napakostiti mirnom prolazniku. A za ovako zle i neodgojene teško će itko naći riječ opravdanja. Svi bi psovači morali jednom shvatiti, da je to najbezumniji posao, kojeg su ikada u životu obavljali. Bez obzira na strahovitu uvredu, koju psovkom nanosimo Bogu, s čisto ljudskog gledišta znači pri tom ne imati niti malo taktike i diplomatskog smisla: jer htjeli - ne htjeli, tako ćemo se brzo naći kao optuženi pred onim zadnjim Sucem, kojeg smo svojim postupcima disponirali, da izreče najstrožu kaznu.

S druge strane izgleda, da smo vrlo loši fizičari: ne poznajemo osnovni zakon sile teže: svaki kamen bačen prema nebu doseći će onu visinu, koja je točno uvjetovana snagom, koju smo upotrebili pri izbacivanju. A ta snaga je sasvim premalena, da Boga dosegne: njemu ta psost ne će naškoditi, ali će sve to nama samima pa-

sti na glavu. Uzalud, dakle, naše napiranje, da ga oborimo s neba, to samo može biti povod da sami potpuno nastradamo.

Ne bih htio nabrajati ko sve psuje, i gdje se sve psuje. Sami ste svjedoci neugodnosti, koje vam često priušte ovakvi prostaci, jer se psost protivi vašem kršćanskom uvjerenju, i vi negodujete. Ali ne samo kršćanskom uvjerenju protivi se poštenom osjećaju svakog kulturnog čovjeka, pa bio on i ateist. Zato nije rijetkost, da se ovakvoga, na ulici i tramvaju ili bilo gdje, okrsti imenom PROSTAK!

A sada mi iskreno odgovorite na nekoliko pitanja: Da li su se sredile vaše obiteljske prilike, nakon što ste u bijesu toliko puta pogrdili Božje Ime? Da li je vaše dijete svladalo školsku zadaću odmah poslije nego ste ga psovkom prisilili, da se prihvati knjige? Da li se, nakon što ste doživjeli saobraćajnu nesreću i nakon što ste sve to začinili kletvom, išta popravilo? Da li vam je, dok ste nemoćni ležali na bolesničkom krevetu, poslije nego ste teško negodovali na Gospodina Boga, išta bilo lakše? Sigurno: NE! Mudar čovjek u svim ovim

teškim situacijama umjesto kletve zaziva pomoć Božju i zaključuje: dok Bog upravlja svijetom, sve što proživljavam ima svoj smisao, iako je momentalno meni nepoznat!

Što su psovke znamo nažalost svi: čujemo ih često i prečesto oko sebe. Ima momčića i momaka, koji su uvjereni, da postaju "odrasli" ako psuju. Psovke im lete iz usta tako jednostavno i bez ikakvih skrupula, kao da govore nekome "dobar dan". Nekulturno je pljuvati na tle, a još je ružnije pljuckati lijevo i desno - zbog "zabave". A kad tome još pridodje psovka - e, onda je ružna i nekulturna slika potpuna.

Stariji daju primjer mladjima, i tako se bolest psovanja pretvorila u nekakvu čudnu zarazu, kojoj kao da nema lijeka. Ali lijek su ipak pronašli učenici VI. razreda jedne zagrebačke škole. Oni su na jednom sastanku ustanovili "MINUS" ZA PSOVKE. Rekli su ovako:"Tko opsuje, bilježimo mu "minus". Svaki minus vrijedi pet dinara. Na kraju mjeseca zbrajamo, a psovači neka vade pare. Izabrali su kontrolnu desetinu, koja je vrebala unaokolo i pisala "mi-

muse". Ne samo u razredu: na hodniku, pred školom, na ulici! Ni jedan učenik nije bio siguran, gdje na nj vreba budno oko "kontrolora".

Neki su učenici na koncu mjeseca morali platiti i po sto dinara. Što sad? Otkud im novac? "Nemamo, što nas briga!" A jest! Kontrolna desetina, ne budi lijena, podje k roditeljima.Objasnili su o čemu se radi i dobili novac. Njihova je blagajna brektala i uspuhala se od goleme svote! Kako su se kod kuće proveli "junaci psovke" - druga je stvar.

Medjutim prodje još jedan mjesec, a priliv novaca u blagajni postao je mršaviji.Manje se psovalo, pa je bilo i manje "minusa". - Treći mjesec jedva se sabralo sto dinara, ali je zato psovka u ovome razredu postala rijetkost! . . .

Sumnjam, da su se na ovakav postupak odlučili zato, što je psovka grijeh. Svakako, to je bio jedan dosjetljiv način, da se to zlo odstrani iz njihova razreda. Kad bi Bog kažnjavao na "licu mjesta", onda bi se svaki psovač lako odučio od svoje navike. Ali Bog ostavlja, da naplati "u krupnu".

Psovke se, dakle, treba odreći!Ali ne onako, kako se je poznati humorist Mark Twain odricao duhana. On je izjavio prijateljima pušačima: "Ništa lakše nego odreći se pušenja.Ja sam to učinio već stotinjak puta!" Ne stotinjak puta, već odjedamput treba pokazati koliko vrijedi naša riječ.

U jednom časopisu za popularizaciju nauke zapazio sam fotografiju šakala.Ispod nje je pisalo: "Buduće generacije čovječanstva možda ne će čuti očajničko urlanje šakala u prerijama". Dok se u krugovima zoologa izražava bojazan, da će mnoge divlje životinje biti uništene, i dok posljednje vrste skrupulozno čuvaju u zoološkim vrtovima, dotle se poštenom i kulturnom čovjeku nameće pitanje: "A kad će nestati mjesta za divlje ljude? Kad će već jednom doći vrijeme, da više ne ćemo slušati divlje urlanje čovjeka prema nebu?

Mislim, da je skrajnje vrijeme,da pokažemo svoju kulturu, da osvjetlamo lice svoga naroda, te da se svome Bogu počnemo obraćati molitvom, a ne psovkom. Amen.

Bogojavljenje
(Sv.Tri Kralja)

KULTURA PRED NOVORODJENIM

Danas su jaslice dobile tri nove figure u šarenim kraljevskim haljinama, tri zagonetne pojave sa prekrasnim devama i raskošnom pratnjom, koje su vodjene zvijezdom, došle iz tame i u tamu se opet povratile. Sv. Tri Kralja, koji se danas klanjaju i darivaju, uvijek su djelovala na pravu fantaziju i pjesnički polet, uvijek su utjecala na religiozni osjećaj. U katakombama prvih kršćanskih vremena nema mnogo slika, ali na onim starim freskama, dapače na sarkofazima tih podzemnih nekropola, nalaze se ova tri muškarca sa frigijskim kapicama.

Prema onome, što nam evandjelje kaže, tu se radi o uglednim muževima, koji su, potaknuti nekim unutarnjim glasom, svratili pažnju na posebnu zvijezdu, koja se pojavila na obzorju. Već su sv. oci u njima i njihovim darovima

gledali simbole, pa neka i nama bude dopušteno, da ih gledamo u njihovom simboličkom značenju.

Dok se u pastirima čistog i bezazlenog srca jednostavni ljudi klanjaju svome Bogu, dotle preko sv.Tri Kralja dolazi kultura na poklon Novorodjenome. Možda će nam biti dopušteno, da njihove darove protumačimo kao simbole za tri područja života: za vlast, znanost i umjetnost.

Mi smo oduševljeni, što okrunjene glaveve nalazimo u betlehemskoj špilji, što su se predstavnici naroda uputili u religiozni prostor, jer su bili svijesni, da im je religija potrebna. Oduševljeni smo, što se nisu hladno i rezervirano držali prema novorodjenome VLADARU, smatrajući se autonomnima. Bili su svijesni, da su tek malene sluge drugih, iako nose krunu na glavi, te da moraju doći zacrpsti iz pravog vrela i približiti se konačnome CILJU. Bio je to veoma mudar potez.

Druga moć, koja u liku triju kraljeva kleči pred jaslicama, jest znanost. "Mag"u svakom slučaju znači znanstveno obrazovan čovjek. Područje znanosti mnogo je svijesnije od drugih

područja svoje podredjenosti Bogu. Pravi istraživač znade, da je on pustolov duha, koji prodire u Boga, te da je njegov poziv otkrivati, opisivati i objavljivati uvijek nove svijetove i ljepote Božje. Prava znanost je svijesna, koliko duguje kršćanstvu. Naravno, postojalo je vrijeme, kada su neki učenjaci mislili, da moraju prekrasnim retoričkim frazama dokazati svoju"objektivnost" bez predrasuda i svoju"neovisnost". Danas se prava znanost opet ponizno vratila vjeri i svome Bogu, dubokom poštovanju pred neiskazanim Božjim tajnama, i ni jednom ozbiljnom istraživaču ne pada na pamet, da područje vjere otkloni kao neznanstveno. Ako bi dotični mislio, da kao predstavnik znanosti ne može više biti religiozan, onda je on barem puna tri decenija prespavao. Znanost je opet postala religiozna.

Treća moć, koja se u liku sv.Triju Kraljeva poklonila Novorodjenom Bogu, jest umjetnost. Ona je najvjernija religiji.U vrijeme,kad su ostali bježali od Boga, umjetnost je uvijek znala, što duguje vjeri. Ona je uvijek znala,da samo u sjeni oltara raste veliki stil, te da je religiozni žar korijen svake umjetnosti.Gdje je

vjera živa u srcima, tu nastaje i veliki stil u umjetnosti. Umjetnost, koja se gubi u profanome, gubi pravu veličinu i svoje posebno lice. Nije li Dante nazvao umjetnost "Božjom unukom"? - Ne znači da se snaga religije mora mjeriti prema tome, da li je ona izvela veliku umjetnost. Da je kršćanstvo ostalo u slaboj kulturi katakomba ono bi ipak bilo prava religija. Ali mi smatramo po sebi razumljivim, da je naša vjera, koja nas želi odgojiti za visoke i plemenite ljude, na neki način usput i kulturno stvaralačka.

Pred mnogo godina morao sam u gimnaziji napisati sastavak "Religija kao kulturna moć".Ne znam što sam tada napisao, samo se sjećam, da sam dobio lošu ocjenu. Ali kad bih danas morao pisati o toj temi, mogao bih pri tom iskoristiti mnoge spoznaje, koje sam u medjuvremenu stekao, i sigurno bih dobio bolju ocjenu. Odmah u početku spomenuo bih sv. Tri Kralja pred Kristovim jaslicama i opisao bih, kako iza njih stoje mnogi, koji svojim unutarnjim plemstvom vladaju nad srcima; a to je moć, koja se ne osniva na oružju, već na unutarnjim snagama srca i karaktera.

Iza ovih mudraca sa istoka kleče svi

ostali mudraci sa istoka i zapada, svih epoha i kultura, kleči svaka prava duboka znanost, koja se nije otrgla od korijena MUDROSTI. Iza tih muževa kleče svi kipari i slikari, svi umjetnici, svi muzičari. Svakako, naš Bog nije došao na zemlju, da uvede novu kulturnu epohu, da stvori savršeni društveni poredak, da obogati znanost i pronadje nov umjetnički stil. Sve je to nevažno, ako se usporedi sa jedino važnom potrebom, a to je duša. Pred Bogom više vrijedi najjednostavniji čovjek, koji je u milosti, nego najveći nosilac kulture, koji je zaboravio, da je kultura duše - duša svake kulture, te koji je otpao od milosti. (Braun)

Možemo biti sigurni, da je betlehemsko Novorodjenče znalo cijeniti poklon i darivanje ovih triju muževa, jer onaj, koji je u prvim časovima svoga dolaska morao osjetiti oštrinu zime i ubod slame na kojoj je ležao, sigurno je naplatio žrtvu napornog i nesigurnog putovanja, kojem je upravo On bio cilj.

Kako bi to bilo lijepo i utješno, kad bi svi oni, koje su ovi muževi sa istoka predstavljali u času svoga poklona, na svojim život-

nim putevima tražili i našli Isusa, a onda mu se poklonili priznavši svoju potpunu ovisnost.

Amen.

I. nedjelja po Bogojavljenju

NAJSTARIJI RED

U toku povijesti naše crkve uvijek su otmjene duše sanjale o nekom odabranom kršćanstvu, koje bi, kao neki samostan, bilo ograničeno za izabrane duhove, kojima ne bi bila zadaća ostvariti ono, što je općenito. Bavile bi se isključivo duhovnim stvarima. Takav san o orlovskom gnijezdu duha, sagradjenom na najvišem vrhu religije može se razumijeti. Ali samo to nije Isusov ideal i ideal njegove Crkve. Isus hoće biti spasitelj sviju, a njegova Crkva mora biti katolička, tj. ZA SVE!

To ne znači, da Gospodin ne odobrava orlovski let iznad običnoga, ako pojedinac misli, da je na to pozvan. Ali onda se takav "bogati mladić" mora odreći svega i poći za Isusom ne samo na Tabor, nego i na Maslinsku goru i na Golgotu. Crkva rado podiže zgrade i ogradjene vrtove samostana za takve duše, gdje po-

sebno pozvani mogu rasti zaštićeni od oluja, koje često pustoše širokim svjetskim poljima. I to je jedan ideal crkve, ali to nikada ne može biti cilj Božjeg kraljevstva, jer samo jedna vrlo mala manjina ima poziva za takav život: SAM SA JEDNIM.

Crkva je uvijek imala takve stanice čiste duhovnosti i uvijek će ih imati, ali ona nije sagradjena od takvog kamenja. Ona je sagradjena od stanica, koje se zovu O B I T E L J, od: oca, majke i djece. Njih ona okuplja u župe, župe u biskupije, a biskupije u sveobuhvatnu crkvu pod Kristovim namjesnikom.

Kad je Sin Božji postao čovjekom, pojavio se kao dijete i devet desetina svoga čovječjeg života proživio je kao član obitelji. O ovome njegovu skrovitom životu nemamo gotovo ni kakvog izvještaja. Možda smo skloni pričati crtice iz dražesnih legenda i poezije, koje su se kao bujne povijuše ovile oko malene kuće u Nazaretu; ali to, kao i nagadjanja, kako su se odvijali dani triju svetih osoba, ne spada na propovijed. Objava nam kazuje samo jednu crtu iz ovih skrovitih godina, o kojoj govori današnji

tekst: Isus je doista živio obiteljskim životom i takav je život posvetio. Zato vi, koji živite obiteljskim životom, prestanite zavidjati onima, koje je poseban poziv odredio, da ostave sve i da slijede Gospodina, služeći mu pred oltarom i u samostanu. Vi kao i oni živite u svetom staležu. Vi dapače pripadate najvećem redu svijeta, najstarijem redu kraljevstva Božjega - braku.

Kad se dvoje mladih ljudi vjenča,i kad roditelji dobiju prvo dijete, onda im se čestita i zaželi sreća. Da li se pri tom makar najmanje misli, što sreća znači u kršćanskom smislu. Misli li se na to, da Isus nije nikada upotrebio tu riječ; da je u knjizi Novoga Zavjeta ne možemo naći u onome smislu, u kome je mi upotrebljavamo, naime: biti slobodan od nevolje i oskudice i uživati blagostanje. Mislimo li na to, da smo mi jedan pali rod, i da je radi nas ova zemlja prokleta. Mislimo li na to, da smo mi svojim zlim postupcima prouzročili bolest, siromaštvo, rat i muku, svadju i zavist, mržnju i bol. Bog nam je u početku svijeta dao tu sreću, ali je njena cijena bila: izgraditi život na Božjoj volji. A kada smo razorili taj temelj svih

stvari, sreća je pobjegla i sad ju je teško opet uhvatiti. Neki dobiju samo nešto od nje,drugi vrlo malo, a nitko čitavu.

U vječnosti ćemo dobiti mnogo više,nego što je sreća, dobit ćemo blaženstvo. Ali mi smo još uvijek na putu od zabačenja do blaženstva, koje nam je obećano. Mi još uvijek trebamo otkupljenje. S Božje strane je izvršeno,a na nama se vrši dokle god živimo. A brak i obiteljski život velika su Božja sredstva spasenja.Oni su sakramenat za većinu ljudi. Tko je osjetio , da nije dobro za čovjeka biti sam, moli drugog, da s njime podje kroz život, tako da zajedno mogu prevaliti taj put spasenja. A mališanima,koji sami ne mogu naći taj put, jer su po prirodi djeca srdžbe, Bog poklanja roditelje, da ih krštenjem, molitvom i odgojem tim putem vode.

Kako možeš, katolički kršćanine i sanjati o tome, da ti itko drugi osim katolika,bude suputnik u ovoj stvari spasenja? Kako možeš ostvariti najljepšu zajednicu kod pričesne klupe? Kako možeš od ikog drugog, osim katolika , tražiti pomoć, kad hoće svoju djecu povesti Božjim putem, kojim on sam ili ona sama ne ide?

Kakvo imaš jamstvo, da "onaj drugi" ne će zakon rasplodjivanja smatrati teretom, te da taj teret ne će htjeti primiti; a to je životni zakon, kojeg je Bog u vas zasadio i traži, da njegovom snagom privedete blaženstvu toliko novih ljudi.

Vi, mladi ljudi, koji se još niste zaručili, razmislite tu stvar u Božjem svijetlu i dubokoj molitvi! Čuvajte se, da svoje spasenje ne prodate za porciju onoga, što svijet naziva srećom. A vi, koji živite u braku, i za koje je možda bračna zajednica izgubila svoj sjaj, počnite svoj staleški red gledati kroz svijetlo Trojice iz Nazareta i pokušajte svoj zajednički život tako obnoviti, da on bude zajednički rad na otkupljenju, a ne robija. A za vas, djeco, u redu spasenja važi ono isto pravilo, po kome je Isus živio kao dijete: slušati, učiti i poštivati! To je način, na koji vi, iako još maleni, možete postići spasenje. Ako živite s ocem i majkom onako, kako je Isus živio s Josipom i Marijom, već ste u Božjem kraljevstvu, i jednog ćete dana i vi smjeti poći u hram, kleknuti izmedju svojih roditelja i primiti živoga Boga.

Još jedna riječ roditeljima. Kakvog li straha, pa i za svete roditelje, kad im dijete krene svojim putem, pa makar taj put vodio u kuću Gospodinovu. Jedini, koji se nije prestrašio i koji je sve to naravno shvatio, bio je dvanaestogodišnji dječak Isus.

Doći će dan, kad će se religiozno u vašem velikom dječaku ili djevojci probuditi, ako ste ih "po običaju blagdana" učili, da vašim stopama polaze crkvu. To je sasvim normalno, kao što je normalno i ono, što se javlja kod tjelesnog razvoja vašeg djeteta. Ne mislite, da Božji zov za osobnu religioznost dolazi tek onda, kad čovjek odraste i postane stariji. Takovo dugo čekanje znači, da se nešto propustilo. Molite za religiozni razvoj svoga djeteta, i dozvolite mu da nadje vlastite forme svoje religioznosti, pa i onda, ako to ponešto iznenadjuje ili vam je ponešto čudno. I ako govore, da će postati svećenik, redovnik ili redovnica, ne smijte se! Uzmite to ozbiljno. Kao što je zločinački, kad roditelji sile dijete, da prihvati neki poseban stalež u Božjem kraljevstvu, isto je tako opako kad ga žele spriječiti, da slijedi svoje prve svijesne sklonosti: da živi u Bogu i za Boga.

Što će iz toga biti, to će već Bog s vremenom sam pokazati.

Teško je živjeti životom svete Obitelji. Ali takav život je garancija za nešto, što je mnogo veće od sreće, za - vječno blaženstvo. Amen.

II. nedjelja po Bogojavljenju

ŠTO SVE NEMAJU

Ono što je Majka Božja danas pronašla, da fali u tek osnovanoj obitelji, nije tako strašno, jer se i bez vina može sasvim lijepo živjeti. Ali ono, što bi ona pronašla u našim suvremenim obiteljima, ako bi slučajno bila njihov gost, sigurno ne bi bilo tako sporedno i nevažno. Radilo bi se o bitnim propustima. Vidjela bi da im mnogo toga manjka, te da su upravo zato mnoge obitelji na smrt bolesne. Dozvolite mi, da vas sa nekoliko slika upozorim na to bolesno stanje, da uspostavim diagnozu, a vaša je dužnost, da se nakon toga prihvatite odgovarajuće terapije.

Ovako je jedan novelist počeo svoju novelu:

"Što se to u stvari zbiva na porodičnom frontu? Muškarcima ide zlo. Naročito onima,

čije se žene zanimaju naprednim pitanjima.A tih sigurno nema malo ... idem kući, idem uza stube. Kucam na svoja vlastita vrata. Ne otvara se ...

"Zlato moje", kažem ja svojoj ženi,"ja sam to, tvoj Vasil, vratio sam se."

Šutnja, ona zadržava dah. Čini mi se, da sam to osjetio kroz vrata. Najednom odjekne iza vrata glas Miške Boškova ..."

Mislim, da je dosta. Ne trebam više citirati. Sigurno ste shvatili o čemu se radi.Nešto je trulo u onom malom stanu, jer je treća osoba, nakon što su prethodno popucale žice bračne lire dvoje mladih ljudi,prodrla unutra i obeščastila sveti hram njihove bračne zajednice. I da je Majka Božja došla u goste ovoj obitelji, njeno bi oko ubrzo shvatilo, što sve nije u redu. Bolno bi izrekla: VJERNOSTI NEMAJU!

U dnevniku "Danswille News" objavljen je slijedeći oglas: "Tridesetogodišnji farmer želi upoznati ženu lijepe vanjštine, staru 30 godina, koja posjeduje traktor u dobrom stanju.Molim, da priloži sliku traktora."

Prije crkvenog vjenčanja treba pribaviti potrebne dokumente o krštenju i slobodnom stanju. Zaručnici se moraju na vrijeme prijaviti svome župnom uredu, kako bi se mogli obaviti navještaji. Dužnost je župnika, da zaručnicima održi pouku. Takodjer treba urediti zapisnik o zaručničkom ispitu. Medju mnogim pitanjima, koja župnik svakom zaručniku postavlja odvojeno, postoji i ovo: "Da li slobodno stupate u brak ili vas možda netko sili i prijeti, da se vjenčate s dotičnim?" Ovaj upit ima svoje mjesto, jer ako se ustanovi, da je po srijedi strah, prijetnja, sila i drugi kakav nečasni motiv, crkva takvo vjenčanje ne dozvoljava. Kako vidite iz citiranog oglasa, ovaj traži sliku traktora, a ne sliku djevojke. Interes je po srijedi, pa nije rijedak slučaj,da roditelji prisiljavaju svoje kćeri, da mimo svoje volje stupe u brak, u brak bez ljubavi, - u brak bez topline, u brak bez sreće. Umjesto za svog zaručnika, vjenčaju se za uložnu knjižicu, za vilu, za posjed, za položaj ... Mnoge majke nemaju mira, dok ne udaju još nedozrele petnaestogodišnje kćeri. U svakom muškarcu gledaju zeta, bez obzira na to, što će reći njihove kćeri. I jasno, umjesto da je u toj novoosnovanoj

obitelji realiziran jedan dio raja, stvorio se neizdržljivi pakao. I kad bi Majka Božja došla u goste jednoj ovakvoj obitelji, njeno bi oko ubrzo shvatilo, što sve nije u redu. Bolno bi izrekla: LJUBAVI NEMAJU!

Ernest Hemingway, američki književnik i dobitnik Nobelove nagrade, poznat je po svojim oštrim i zajedljivim dosjetkama. Govoreći o mladim Amerikankama, on je nedavno izjavio: "Danas je lakše naći iglu u plastu sijena,nego li u rukama žene". Zato je nedavno i došlo do teške svadje izmedju starijeg amerikanskog bračnog para. Slavili su pedesetgodišnjicu svoga braka. Suprug je svojoj ženi za taj jubilej darovao ogrlicu, koja je bila sastavljena od dugmadi, što mu ih nije prišila kroz pedeset godina zajedničkog života. Bila je to odlična lekcija. Sitnice su često uzrok teškog nemira u braku: dugmad, koju treba prišiti, cipele,koje treba očistiti, odijelo, koje treba ispeglati, juha, koja i opet nije zasoljena ... I kad bi Majka Božja došla u goste jednoj ovakvoj obitelji, njeno bi oko ubrzo shvatilo, što sve nije u redu. Bolno bi izrekla: MIRA NEMAJU!

"Nekada sam mislila, da su žene, koje ne rade ništa drugo, već samo radjaju djecu,glupa stvorenja. Ja sam uvijek sanjala o tome, da budem glumica, da budem velika zvijezda. Gluma, to je bio moj život ... Ali, jednog dana oko podne i ja sam bila usred trudova. U mučnoj tišini čula sam liječnika, koji je rekao: "Dječak!" - Cijelog svog života željela sam, da istinski stvaram kao glumica, vjerujući, da je stvaralaštvo nešto najviše, što čovjek može doživjeti. Tako i jest. Ali gluma daje samo trenutak stvaralaštva. Materinstvo je doživljaj čistog stvaralaštva kao takvog." Tako je izjavila glumica Julie Harris.

Danas mlade majke ne žele sudjelovati sa Božjom stvaralačkom snagom. Kao mahnite bježe od cilja, kojeg je Bog postavio svakom braku. Nisu pustili, da njihovo bračno stablo procvjeta. A ako je mimo njihove volje donijelo neželjeni plod, ubrzo je bio otrgnut i zgažen.Majka je ubila svoje dijete i u svojoj krvoločnosti nadmašila prašumsku zvijer, jer ni jedna od njih to ne čini. I kad bi Majka Božja došla u goste jednoj ovakvoj obitelji, njeno bi oko ubrzo shvatilo, što sve nije u redu. Bolno bi izrekla:

rekla: "DJECE NEMAJU!"

Član engleskog parlamenta, inače stručnjak za sprečavanje prometnih nesreća, Geoffrey Wilson trebao je održati predavanje " Oprez za volanom!" Slušatelji su se sakupili i čekali predavača. Nakon dugog čekanja predavanje je odgodjeno, jer je predavač na putu prema dvorani svojom neopreznošću doživio saobraćajnu nesreću i zadobio nekoliko ozljeda.

Zar ne, smiješno? Smiješni su i oni roditelji, koji misle, da je dovoljna samo pedagoška teorija pri odgoju njihove djece. Primjer je pravi odgojitelj, i zato se ne moraju čuditi totalnom neuspjehu u ovom odgojnom poslu. Ako sami ne poštuju moralna pravila, koja djeci sugeriraju, odgojit će licemjernu i neiskrenu djecu, odgojit će svoju sramotu - svoj teški jad! I kad bi Majka Božja došla u goste jednoj ovakvoj obitelji, njeno bi oko ubrzo shvatilo, što sve nije u redu. Bolno bi izrekla: "TA DJECA ODGOJA NEMAJU!

Majko, Ti vrlo dobro znaš, što sve fali našim obiteljima: vjernosti nemaju, ljubavi

nemaju, mira nemaju, djece nemaju, a ako ih i imaju - odgoja nemaju. Uvjereni smo, ako si intervenirala za vino, da ćeš pogotovo intervenirati za ono, što je neusporedivo važnije. Za to te danas molimo. Amen.

III. nedjelja po Bogojavljenju

GDJE JE TA KRISTOVA SNAGA

I u ovome Evandjelju sretamo onu nečuvenu Kristovu snagu, onaj njegov suvereni i vladalački stav, ono nešto, što daleko seže iznad ljudskoga: ispružio je samo ruku i gubavac je već bio čist; nije niti stupio u stotnikovu kuću, dovoljna je bila njegova volja, i - sluga je ozdravio.

Ali Krist svoju snagu nije samo manifestirao nad ljudskim tjelesima; takodjer je nečuvena njegova moć nad dušama, pa još i danas. Da li ova tvrdnja ima svoje mjesto? Jer, ako je grijeh prava opreka našemu Gospodinu; ako je čitava Isusova borba upravljena ne protiv ljudi, ne protiv grupa i sastanaka, nego protiv grijeha; ako je Isusovo kraljevstvo i njegova moć u svijetu ugrožena jedino od te moći grijeha, a ne od nekog svjetovnog nazora i sličnih stvari, - g d j e je onda Kristova snaga u ovom našem

stoljeću, u ovom našem vremenu? Da li je grijeh ikada imao takvu moć nad ljudima kao danas? Nije li on prava svjetska vlast? Nije li to polip koji je sjeo gore negdje na sjeverni pol i svojim trakovima obuhvatio ovaj naš čitav planet. Grijeh je moć, prema kojoj su sve svjetske vlasti samo nemoć i sjena. On nije ograničen na neki prostor, na neki narod. Ne živi samo onkraj neke granice i demarkacione linije, gdje bi ga trebalo držati u šahu, da ne zarazi poštene, koji stanuju s druge strane. On se udomaćio posvuda u svijetu: ne samo u nekom narodu, nego manjeviše u svakom srcu. A što je najgore, mi više ne osjećamo njegovu moć kao nešto užasno, što nas pritište i ponizuje.

Kad se negdje dogodi neko umorstvo, tko više pomišlja na grijeh? Možda sa nešto malo smilovanja govorimo o jadnom ubijenome čovjeku, a s nekim zgražanjem o ubici: takvo krvavo djelo doživljujemo gotovo na isti način, kao da ga gledamo u nekom jezovitom filmu ili o njemu čitamo u nekom napetom romanu. Koga još potresa misao, da se tu, u našoj sredini dogodilo nešto strašno, nešto što je gore i strašnije nego kad šume gore ili zaraza izbije? Ko misli na to, da

je grijeh zapravo prava nesreća, jer se kao veliko zlo slegao na zemlju, da tu buja i izjeda je?

Jučer je u našoj ulici, u kanti za smeće pronadjeno mrtvo dijete. I vi se nad tim zgražate. Sa smilovanjem pomišljate na dijote, a sa zgražanjem na majku-ubicu. Ali tko više pomišlja, da je to teško rušenje Božjeg poretka, da je to teška povreda pete Božje zapovijedi, koja štiti ljudske živote, pa i one još nerodjene pod majčinim krilom. Ko optužuje majku zato, što je grijeh počinila? Gdje je ta Kristova snaga nad dušama?

Unatrag dva decenija novine su donijele izvještaj o ubistvu u selu Borodin pod naslovom "Legenda iz sela Borodin". Tamo je neki mladić ubio trgovačkog putnika, nekog stranog čovjeka, za koga nitko nije znao otkuda dolazi i kamo ide. Za selo je to bio pravi zločin. Zato je seosko vijeće zaključilo, da će čitavo selo dva puna mjeseca postiti; da će se nakon dvomjesečnog posta ispovijediti i pričestiti, te dati izvjesnu svotu novaca za siromahe župe. Dogodilo se to u vrijeme, kada je počeo

drugi svjetski rat sa masovnim ubijanjem. Kakvo je to selo, gdje se život nekog nepoznatog židovskog trgovca još toliko cijeni; da grijeh nekog čovjeka iz tog sela ulijeva toliki užas ; da čitavo selo posti i pred Bogom pada na koljena dajući zadovoljštinu, što je netko iz njihove sredine postao zločinac. Čitavo selo svojom zadovoljštinom daje protutežu teškom teretu krivnje, koja se nad njih slegla kao demonska sudbina. Pitam vas, slušaoci moji, gdje još na svijetu postoji takav užas pred grijehom. Kome još pada na um, da dade zadovoljštinu za grijeh počinjen u susjednoj kući? Kome još pada na um, da mora postiti radi grijeha, koji se dogodio negdje u svijetu? A koliko se takvih grijeha dogodilo u ovim našim danima. Strašno je umorstvo. Sv.Pismo ga naziva grijehom, koji vapije u nebo. Kad bi svi grijesi, koji se tako nazivaju, doista vikali k nebu, kakva bi se paklena vika dizala s ovog planeta?!

Nikada se nije toliko plesalo, zabavljalo i igralo kao danas. Nikada kino dvorane nisu bile tako pune kao danas. Nikada sportski stadioni nisu bili tako nabijeni kao danas. Misli li još neko na pokoru kao selo Borodin ?

Gdje je ta Kristova snaga? Gdje je, u toj popla vi pravi Isusov duh, pravo kršćanstvo?

Budite uvjereni, da je njegova snaga još tu. Ona postoji i u ovome svijetu, koji traži užitke, u kome vlada bešćutnost i okrutnost, u kome grijeh prevladjuje. Smijem li vam nešto pričati, što se meni dogodilo?

Često se studenti obraćaju na nas svećenike, da im pronadjemo sobu. Dogodilo se više puta, da je u župni ured stupila nepoznata osoba i ponudila stanovanje uz primjedbu, da želi samo siromašnog studenta, koji ne može ništa plaćati. To se dogadja u vrijeme, kada drugi za to traže 8 - 12 tisuća dinara. To je ona Kristova snaga, koja živi i u dušama našeg stoljeća. Još uvijek ima duša, koje se zgražaju nad pikantnim slikama i lascivnim sadržajem filmova. Još uvijek u dušama živi Kristov duh! Hvala Bogu, još uvijek ima muževa čvrstog karaktera i kičme! Još uvijek ima onih, koji, kraj svih zavodljivosti, čuvaju čisto srce - u sebi osjećaju Isusovu snagu. Ima ljudi, koji ljube, gdje drugi mrze; koji križ u svojoj sobi ne smatraju nekim nakitom, nego obavezom, da doista provode

pravi kršćanski obiteljski život.

Naravno, o većini tih slučajeva se ne govori. Isusov duh djeluje u tišini. Ovaj prodor kršćanske ljubavi, kršćanske požrtvovnosti i kršćanske vjernosti u žrtvi i pokori ne odvija se javno ni na tržnici, ni na ulici, nego uvijek, ili gotovo uvijek, u osami duše sa njenim Gospodinom. Ali Kristova snaga u dušama je još tu. Radi se samo o tome, da što više ljudi pusti, da ta snaga kroz njih struji, da je svi provedemo u sve kanale suvremenog života.

Situaciju današnjeg čovjeka ne će ništa promijeniti osim ove Kristove snage, koja je sol zemlje. Morao bi doći netko, ko može kazati: "HOĆU, BUDI ČIST!" Morao bi doći netko i opet nas naučiti, kako ćemo se moliti svome Ocu, koji je na nebesima; kako se obuzdava osvetljivo srce; kako se vrše djela tjelesnog i duševnog milosrdja; kako će čovjek, usred sve dekadence, ostati čist. Morao bi nas naučiti sagibati koljena, i što je još teže: sagibati srca pred njegovim velikim zakonom ljubavi prema Bogu i bratu. A taj jedan stoji u našoj sredini. Zar moram upitati: "Zar ga ne poznate?"

Uvjeren sam, da sebi želite dobro. Pustite, dakle, da ova Kristova snaga struji kroz vas i kroz svijet u kome živite! Amen.

Svijećnica

ZBOG "SVIJETLA" MLADENAČKI SVJEŽ

U ovom blagdanu ima mnogo poezije. Ovo je blagdan svijetla: svijetlo na oltaru od upaljenih voštanica, koje svećenik blagoslivlje, - svijetlo u vašim rukama i "Svijetlo svijeta" u rukama starca, koji pun oduševljenja konačno že umrijeti, jer su njegove oči vidjele Spasitelja. Kako je to lijepo danas, kad procesija ide kroz crkvu, dok kor pjeva stare korale, da Sion okiti svoju ložnicu, jer Krist Kralj prvi put dolazi u svoje svetište.

Danas Marija nosi svoje dijete u hram, da ga prikaže i posveti Gospodinu, kao što to i svaka druga židovska majka mora učiniti: pokloniti dijete Gospodinu, da ga onda, na neki način, nekom žrtvom otkupi iz Božjeg posjeda.

Kako ovaj obred živo potsjeća roditelje da njihovo dijete zapravo ne pripada njima, nego

Bogu, jer mu je Bog poklonio život, a ono, što su mu oni dali nije mnogo. Šta roditelji znaju o čudesima i tajnama, što ih u sebi krije onaj sitni crvić što leži na jastuku.

Majka, eto, jutros drži svoje dijete i pruža ga Bogu, jer zna, da je ona samo oruđje Vječnoga, da ovo dijete u prvom redu Bogu pripada, a tek onda njoj. Ona zna, da je to dijete samo pozajmljeni dar, za koji je ona odgovorna i za koji Bogu duguje hvalu. Osjećate li, vi roditelji, dok stojite uz koljevku svoga djeteta, da to malo stvorenje, doduše, nosi vaše crte, ali da ono još mnogo više nosi crte Božje i da njemu pripada?

Na hramskim vratima dočekao ih je stari Simeon, taj starac mladenačkog srca, koji ne dozvoljava, da mu bilo kakvo razočaranje uguši čežnju za Otkupiteljem. Godinu za godinom, on je čekao i u sebi nosio sigurnost, da će ga jednom ugledati. Koliko je puta žalosno silazio niz mramorne stube hrama, ali se drugog dana opet uspinjao pun velike i nepokolebljive vjere, da će ga ipak vidjeti i doživjeti. Kad bismo samo mi imali takvu vjeru, takvo mlado srce nikada

razočarano i nikada izmučeno sumnjama. Taj starac mladenačkog poleta i velikog pouzdanja imao je pravo. "Nepopravljivi optimist i sanjar", možda su ga tako nazivali uz potajni smiješak u krugu svećeničkih kolega.

On je imao pravo. Danas on opet stoji na rubu hrama i možda je svoje napola slijepe oči zasjenio rukom, da ne previdi svoju veliku sreću. Duboko osjeća u srcu, da On zbilja dolazi. On sam ne zna, ko mu to kaže; on ne zna, kako je došao do toga, da o tom djetetu izreče ta ko neobične stvari: "Gospodine, sada u miru otpuštaš svoga slugu po svojoj riječi, jer su vidjele moje oči tvoj spas, koji si pripravio svim narodima: Svijetlo, da rasvijetli neznabošce i na slavu tvojemu narodu Izraelu."

Malo je tako divnih likova u evanđelju, kao što je ovaj lik starca mlada srca. Želio bih, da u nama ima više njegova poleta, njegova nerazočarana optimizma i njegove mladenački svježe vjere. To su danas tako rijetke stvari. Mnogi su od nas umorni, sasvim umorni od života, iako još sasvim mladi. Mnogi razbijenih i zgaženih ideala mladenačkim licem, ali tako staračkim dušama, promiču našim cestama. Kako se divno, iz pozadine ovih umornih

ljudi, ističe ovaj starac mladenačke vjere! Dan za danom, godinu za godinom dolazi Simeon s pouzdanjem, da će ugledati Otkupitelja. Prevarili su ga mnogi dani i godine u njegovoj nadi. Ali i sada, kad njegove ruke drhću i moraju tražiti uporište, on ne gubi vjere. Kad sve vara, kad smo u svemu razočarani, kad vara sva filozofija i svaki svjetovni nazor i sistem, - Bog ne vara.

Simeon je dao ovom danu njegovo ime: "Svijećnica"; dao je i motiv ovoj svetkovini. Spasitelj je svijetlo za prosvjetljenje naroda. U koliko li se varijacija taj motiv suče u sv.Pismu, kod sv.otaca, u liturgiji i vjerskim obredima. Sam Spasitelj kaže, da je on svijetlo svijeta i od nas traži, da to budemo. I apostol nas opominje, da smo nekoć bili tama, a sada svijetlo u Gospodinu. Gotovo ni u jednoj drugoj slici nije tako jasno izrečeno, što nam ima biti vjera, kao što je to izrečeno u slici svijetla, u običaju paljenja svijeća, koji nam kaže, da nam je Krist svijetlo u tami.

Neprijatna je svaka noć ... Još je neprijatnija noć duha. A najgore je, ako je čitav

naš život samo tapkanje iz tame u tamu; ako sva velika pitanja u vezi s našim životom, svrhom i ciljem ostaju u sjeni, i ako možda mi sami tamu svoje vlastite duše još više zamračujemo grijehom i strastima. Borba izmedju svijetla i tame odvija se ne samo u našoj glavi nego i u našoj duši... Mi znamo i te kako dobro iz vlastitog iskustva, kako se svakim grijehom trne jedno svijetlo, ali kako se i svakim dobrim djelom, svakom molitvom, svakim svladavanjem, u nama pali jedno svjetlašce, prema kome se možemo orijentirati, i koje osvjetljuje našu okolinu.

Svako je stoljeće imalo svoje noći, noći crne ispunjene mržnjom i krvlju, sablasne noći pune nesigurnosti i teškog straha. I ovo naše doba ima svoje noći; istina, noći u kojima svjetlucaju sateliti, noći obasjane neonom, pod kojim takodjer vlada mržnja, podvale, licemjerstvo i sva njihova krvna braća sazdana od grijeha. Ne moramo li, dakle, mi, koji smo kao kršćani postavljeni u ovaj dio svijeta, paliti jedan za drugim svijetla dobrote i ljubavi. Krist je onaj, koji sja u dobroti našeg srca i u svakom dobrom djelu naših ruku.

Na prošlogodišnjim olimpijskim natjecanjima upalilo se olimpijsko svijetlo. Ali,to je svijetlo i dogorjelo. Svijetlo "Svijetla svijeta" ne pozna svoga utrnuća, jer bi inače sveopća tama zavladala svijetom. Ako se po nesreći ugasi kršćanska baklja u našoj duši, ne zaboravimo na grad sagradjen na gori, u kojem neprestano plamti Kristova vatra, na kojoj ugaslu svoju baklju uvijek ponovo možemo zapaliti. Amen.

IV. nedjelja po Bogojavljenju

BON-TÓN PREMA BOGU

Mislim da ne ću pretjerati kad kažem, da su se mnogi od nas često puta u životu našli u veoma težoj situaciji, nego što su se da nas našli apostoli. Našli su se u oluji,za koju biblijski tekst kaže, da je bila "velika" . Možda za jednog dobrog mornara to ne bi bilo tako strašno. Činjenica, da je Krist " spavao" govori nam, da to nije bilo skrajnje opasno,te da strah ima velike oči. Ali svejedno! Za njih je to predstavljalo veliku opasnost, pa su zato i tražili od Gospodina, da intervenira:"GOSPODINE, IZBAVI NAS, POGIBOSMO!" Biblijski tekst želi naglasiti Kristovo čudo, i to je važno!

Gledajte ovu sliku! Bila je to za vrijeme prošlog rata negdje u Lici. Šezdeset tenkova stupilo je u akciju: šezdeset njihovih si rena stravično zavija, kako bi se medju nepri-

jateljima stvorila panika. Iz šezdeset tenkova štekću mitraljezi i gruvaju topovi. Pješadijske jedinice takodjer napadaju. Paklenska vatra s jedne i druge strane rigala je smrt. Stotine i stotine mladih života prestalo je živjeti. Našao sam se u sredini svega toga ... Zašto vam o ovome govorim? - Da vidite samo, kako čovjek ta da moli?! Da vidite samo, kako tada svi mole! Čak i oni, koji su se sat prije hvalili svojim ateizmom. Svi mole, mole kratko i brzo, jer pomoć Božju hitno trebaju, pa nema vremena za duge molitve. Zato je kratka i molitva apostola, kad su se našli u opasnosti.

Htio sam naglasiti, kako u životu svakog čovjeka ipak jednom dodje čas, da osjeti potrebu za molitvom, potrebu za Božjom intervencijom; kad osjeti svoju malenkost i podredjenost; kad osjeti svoju nemoć i od više Sile traži izbavljenje.

Bilo je nekoć vrijeme, kad je molitva bila nešto po sebi razumljivo. A sigurno još i danas ima obitelji, kod kojih, da se tako izrazim, spada u bon-ton, da se ujutro ne zaželi samo roditeljima dobro jutro, nego da se i dragog

Boga pozdravi, da se njemu poklone prve riječi i prve misli dana. Ali ima mnogih, kod kojih je molitva nekako izgubila vrijednost. Molitvu smatraju gubitkom vremena, suvišnim sportom pobožnih duša, nečim posve nemuževnim. Zamislite nekog muškarca, koji moli, koji pola sata kleči u crkvi, sklapa ruke i govori s Bogom! Pa što to on ima Bogu govoriti? Ako Bog postoji, on mu nema ništa nova reći! Ne čujemo li već iz svakog ugla: moje zvanje, moj rad, moja borba, - to je moja molitva!

Pred nekoliko godina napisao je jedan evangelički pastor knjigu pod naslovom: "Zašto sam još kršćanin". Medju ostalim kaže i ovo : Župnik po svome zvanju ima posla sa molitvom.Osim žena i djece, mi smo župnici još jedini,koji mole". Zar je zbilja tako? Zar više nema muževa, koji mole? Zar je molitva zbilja tako nemuževna? Zar je Contardo Ferini, koji je nedavno proglašen svetim, a bio je sveučilišni profesor za rimsko pravo i glasovit u svijetu učenjaka, - bio tako nemuževan čovjek, jer se u molitvu razumio isto tako dobro kao u pandekte, zakonske paragrafe i staro kodekse.

Drugu jednu rečenicu u onoj knjižici treba podertati: "Molitva očito živi ondje, gdje još ima žive religije, pa i izvan kršćanstva". Pisac ukazuje još na to, da ima ljudi, koji se priznaju religioznima, ali njihova religioznost više ne zna za molitvu. On misli, da je naše vrijeme još vrlo religiozno, ali vrlo siromašno molitvom. U stvari, gdje postoji živa religija, gdje ona nije samo neka ustajala religioznost, tu se moli. I kad mi neko kaže, da on vjeruje, ja ću ga odmah pitati, da li i moli. Ako ne moli Boga onda u njega i ne vjeruje. Bog, kome se možda ne možemo moliti, jer nas On ne čuje, jer je On neka mrtva sila ili neki metafizički pojmovni fantom, kojemu ne možemo niti "ti" kazati, pred kojim ne padamo na koljena, pred kojim nam srce ne drhće u poštovanju, i od koga, dakle, ne možemo očekivati neko saučešće za naše nevolje, koji nam nije Bog utjehe i snage, radosti i sigurnosti, - to onda nije Bog, to čak nije ni kumir!

Ali ako uistinu vjerujemo u pravoga Boga, i ako imamo samo daleku slutnju o njegovoj istinitosti, onda ga moramo ljubiti svim žarom ljudskog srca. Ako Boga ljubimo, onda je razum-

ljivo, da će naše misli kružiti oko njega, kao što ptica kruži oko svoga gnijezda, onda će ga sva naša čežnja tražiti, kao što beskućnik i utamničenik čezne za domovinom.

Moliti znači biti uz Boga sa svim svojim mislima i voljom. Moliti ne znači isto što i izgovarati riječi i pjevati pjesme, pa bile te pjesme i riječi ne znam kako pobožne. Odlučno je, da naše srce bude kod Boga. Naše srce mora Bogu "ti" govoriti ili pak šutjeti u njegovoj uzvišenoj prisutnosti. Naravno, i usmena molitva ima svoj smisao. Ima smisla, kad mi svom govoru Bogu dademo odjeću poezije i muzike, i kad ono, što bismo Bogu htjeli reći, stavimo u stihove i možda naglasimo trubljom i guslama. Sve to ima smisla, ako dolazi iz poštovanja i nastojanja, da svoje bijedne riječi, koje Bogu mućamo, pretvorimo u žrtvu, koja je Boga dostojna.

Mi takodjer znamo, da Bog jednako sluša vapaj osamljenog srca, iako bez ikakvih riječi, kao i glasni, umjetnički dotjerani raskoš naših svečanih misa i oratorija. U jednom i drugom slučaju važno je, da bude prisutno naše srce i naša duboka ljubav. A sva vanjska raskoš,

sva ljepota naših molitava, sva glazba i sjaj naših crkvi, kao i priprosti križ, što stoji na našim brdima, sve to u prvom redu ima svrhu, da naša srca poletom i zvukom zanese i privede Bogu. Prava molitva nije pokretanje naših usana, nije zvuk naših riječi ni svirka instrumenata, - ona je uvijek drhtaj našeg vlastitog srca, koje se Bogu obraća, da ga hvali, ili se utječe Božjem srcu vapeći i moleći u nekoj nevolji.

Svakako, nitko ne može reći, da vjeruje u Boga, ako ne moli iz sve duše, i to ne samo jednom u godini, nego svaki dan; i to ne samo, kad se zajednički moli, nego i iz vlastitog nutarnjeg poriva.

Pogadjam, dragi slušatelju, što misliš reći: "Ja sam tako hladan, tako ravnodušan i rastresen, tako zaokupljen dnevnim brigama, da ih se jedva mogu otresti. I tek što kleknem i svoje ruke sklopim za molitvu, moje misli opet odlutaju. Moja je mašta kao divlji konj, koji se ne ravna po zategu uzde, već me odvlači kamo ne želim. I ako je sto puta dozivam natrag, ne sluša me." - A mislite li, da nas Bog ne pozna isto tako dobro, kao što mi

poznamo sebe. Ali On takodjer zna, da bismo tako rado svojim mislima bili kod njega, kad u crkvi kleknemo, i kad ne možemo ništa drugo učiniti osim čekati, da nam Bog progovori. On ne gleda na ono, što mi činimo, nego na našu dobru volju.

Naravno, to nas ne oslobadja od dužnosti, da nastojimo oko prave molitve, da nadjemo vremena za Boga, da se saberemo i ostavimo po strani sve što bi nas moglo rastresti. Moramo za Boga imati vremena, da On za nas može jednom imati vječnost.

I još nešto upamtimo: ne dozvolimo, da poticaj za molitvu bude isključivo naš egoizam! Ne bi bilo lijepo, da se Bogu obraćamo samo u časovima naših životnih oluja, u časovima, kada oko nas štekću mitraljezi i gruvaju topovi, kad smo obnemogli od fizičkih boli. Moramo znati molitvom Bogu ZAHVALJIVATI, HVALITI GA I SLAVITI. Amen.

V. nedjelja po Bogojavljenju

USPRKOS SVEGA OSTATI MIRAN

Kandidati - samoubice i duševno deprimirani ljudi, imaju u Italiji, u najnovije vrijeme, neobičnu pomoć. U Rimu, Torinu i Milanu osnovani su u velikim bolnicama t.zv. "Antisamoubilački instituti". U tim institutima danonoćno su spremni psiholozi, psihoterapeuti, profesionalni savjetnici i duhovnici, da mogu telefonski ili lično stupiti u kontakt sa samoubilačkim kandidatima, posavjetovati ih i pomoći im, da se oslobode svojih dilema. Preko dnevne štampe i radija stalno se upućuje na ovu "posljednju stanicu spasa". Instituti ukazuju na mnoge slučajeve sretno spašenih od samoubijstva i uspješne pomoći kod osobe pod duševnom depresijom.

Što te ljude dovodi na rub ovog zadnjeg koraka? Sigurno nestrpljivost sa samim sobom, sa prilikama, koje su učinile, da ova stra

šna misao dozre u njihovoj duši. Kao što su bili nerazboriti ljudi iz evandjelja, koji su odmah htjeli guliti kukolj ne računajući sa opasnošću, da će zajedno izguliti i dobro sjeme, ta ko ovi čine još veću glupost: umjesto da u strpljivosti čekaju i rade oko sredjivanja svojih prilika, zbog kukolja svojih briga i boli, direktno napadaju na dobro sjeme svoga života. A to nije nikakvo rješenje! Dapače, to je ona prava ludost, koja donosi dvostruku smrt: duše i tijela.

Strpljivost je krijepost. O tom očito govori Otkupiteljev primjer, kao i mnoge riječi evandjelja. Dvojica mladih apostola traži od Gospodina, da uništi nekoliko sela, koja nisu primila njihovu vijest o mesiji. Gospodin ih kori, da sigurno ne znaju, kakvim duhom govore. I malo godina kasnije mogli su u tim istim mjestima koja su htjeli razoriti, misionariti. Zar ovo nije dokaz, kako treba čekati plod u kršćanskoj strpljivosti. Zar ovo nije opomena svim samoubilačkim kandidatima, da su naše patnje i naši problemi privremeni, te da najbolja rješenja u ovim životnim dilemama donosi upravo kršćanstvo i kršćanski duhovnici. To dokazuje i statistika

samoubojstva u svijetu. U izvještajú Svjetske zdravstvene organizacije kaže se, da je najmanji procent samoubijstva u g.1956. bio u Irskoj (gdje se samo ubija 4,4 na svakih 100.000 stanovnika) i Nizozemskoj (7,1), dakle, u zemljama, gdje je najjače razvijen kršćanski duh.

Mi često u svojoj lošoj nestrpljivosti kažemo: "Gospodine, kako ćeš dugo još podnositi ovaj svijet, pokaži svoju moć i dokrajči ovaj užas!" Tako mislimo, dok u svijetu gledamo ubojstva, nasilja i pljačku, glad mnogih žena, djece i staraca, koji ne bi morali gladovati; razaranje svega, što za nas ima neku vrijednost. Tako mislimo dok gledamo mnoge u svijetu, koji gladuju i žedjaju pravde, dok se ne pravda tovi i dok je pravda zarobljena. U nama plane nestrpljivost i vapimo: "Dokle, Gospodine? Koliko ćemo još gledati, kako tvoj dobri svijet sve dublje i dublje tone. Zahvati već jednom i iskorijeni zlo iz svijeta! Neka već jednom dodje Tvoje kraljevstvo!"

Još to nije tako strašno, dok ostajemo samo pri ovakvim vapajima. Ali mnogi u svojoj velikoj nestrpljivosti misle, da ne mogu

dalje. Tako se je, nema tome dugo, ubio jedan rimski prosjak, bacivši se u Tiber, i ostavio oproštajno pismo, u kojem kaže, da je to učinio, jer se "potpuno razočarao u sposobnost velikih državnika, da vode svijet poslije neuspjeha pariške konferencije". Nedavno se takodjer dogodio sličan slučaj u Los Andjelesu. Književnik Samuel Karakis počinio je samoubistvo, jer "je nesretan zbog svjetske situacije i jer na ovome svijetu nema pametnog čovjeka, koji bi trezveno sagledao budućnost".

Samoubistvo nije rješenje ni ličnih ni svjetskih problema. Mnogo bi bolje bilo dopustiti, da nas pouči današnje evandjelje, kako ćemo, kao djeca Božja u kraljevstvu Božjem, živjeti unatoč zlu u svijetu i zlu u našoj vlastitoj naravi.

Na svjetskoj njivi je posijano dobro sjeme, stvorenje Božje je dovoljno dobro i Bog nije kriv za zlo. Na njegovoj njivi trebala je rasti samo dobra pšenica. Ali, mi smo spavali, i tu je naša nesreća. Ako Crkva nije budna, i ako kršćani nisu budni, onda ide sve po zlu.Naša je dužnost svugdje sijati dobro sjeme,a onda

paziti, da tjeramo grijeh i krivi tok misli od naše djece, iz naših domova, iz krugova, u kojima saobraćamo. I nikada nismo dovoljno oprezni pred našim nutarnjim i vanjskim osjetilima. Istina, prirodno je, da se umaramo i zaspemo, ali je to sudbonosno. Jedini krivac svega zla je naša vlastita pospanost i naša nedostatna energična budnost.

Sluge sa užasom gledaju posljedice svoje nemarnosti, dok seljak nipošto nije uzbudjen jer pozna začetnika, koji je bio na djelu, dok su oni spavali. - Boga ne iznenadjuje zlo u svijetu i zlo u nama. On zna da sotona vreba na njegovo djelo. Sotona je krivac, a ne Bog, dok su pospani kršćani sukrivci sotone. Zato svijet izgleda ovakav, kakav jest. Zato mi i jesmo, kakvi jesmo.

Ljudi postaju energični, kad su otkrili korov u pšenici i predlažu da se iščupa. Oni su uzbudjeni, ali Gospodar uzima stvar sasvim mirno. Oni gledaju samo časovito stanje, a on gleda unaprijed, "u vrijeme žetve". - Bog se ne uzbudjuje radi zla u svijetu i u nama. On je kao i uvijek: savršeni mir i nepokolebljiva ne

promjenjivost. On vidi izlaz svih stvari, vidi usavršenje Kristovim dolaskom na dan suda. Pokušajmo, dakle, ostati mirni i u sebi reći:"Ako Bog može podnositi svijet i sebe naći u nama kakvi jesmo, onda moramo i mi podnositi svijet kakav jest i biti strpljivi sami sa sobom, dok ne dodje dan, kad će se zlo zauvijek odvojiti od dobra."

To je ljupka utjeha za sve ljude u svijetu, koji gladuju i žedjaju pravde. Doći će dan koji samo Bog pozna, kad će pšenica i korov sazrijeti za žetvu i kad će biti obračun. Taj dan će oduzeti sve zlo iz svijeta, kad će dobra Božja pšenica biti spremljena u nebeske žitnice, gdje će za svu vječnost biti sačuvana.

Ima li dakle smisla očajavati nad svojim vlastitim zlom i nad zlom u svijetu, jer još uvijek ima vremena i kršćanskog načina da se popravi. A pogotovo ima li smisla počinjati zbog ovog zla najveću glupost - samoubistvo?! Amen.

VI. nedjelja po Bogojavljenju

"REQUIEM" U TRI JEZIKA

Danas bih htio govoriti o jednoj, za naše ljudske pojmove, gotovo neshvatljivoj pojavi, koju svaki dan gledamo, a o njoj veoma malo mislimo. Dogadja se to u našem vrtu: u zemlju smo ubacili bilo koje sjeme i ubrzo je proklijalo, uzraslo i pretvorilo se u stabljiku. Ružin grm izvukao je iz zemlje divnu crvenu boju; grm lavandule izvukao je iz zemlje mirisavo ulje; čokot loze izvabio je iz zemlje prvoklasno vino. S druge strane, ni jednom laboratoriju svijeta do danas nije uspjelo, da iz te iste zemlje sve to dobije. Zar ne, čudna snaga u sjemenu?! Čudna snaga, koja neprobavljivu zemlju pretvara u hranu i piće. Zar mudar čovjek kod čitavog ovog procesa ne mora pretpostaviti najveću SNAGU i MUDROST Boga, koji je svemoguć.

Jednom je na ovu zemlju bačeno gorušičino zrno Božjeg kraljevstva, koje se brzo pre-

tvorilo u silno razgranato stablo naše Crkve, koje plodovima svoje neusporedive nauke i sakramenata hrani duh čovječanstva. Ako za ono malo sitno zrno, koje smo ubacili u zemlju našeg vrta, moramo pretpostaviti iskonsku SNAGU, to pogotovo moramo učiniti za ogromno stablo naše Crkve, koja je puna čudesnoga i božanskoga. Od te SNAGE ona živi od početka, od časa, kada je to zrno proklijalo na prve Duhove, pa sve do danas, i živjet će sve do časa, kad će ta ista snaga sabrati žive i mrtve za konačni obračun.

Što je učinio Krist za ovo gorušičino zrno.

On je n a u č a v a o , ali ne kao farizeri, nego kao Onaj, koji ima vlast. Poučavao je svijestan sama sebe kao vječne Riječi Božje, koja je došla na svijet da prosvijetli svakog čovjeka: nije učio kao onaj koji traži istinu, nego kao Onaj, koji je crpi iz svog vlastitog bića, i koji može iz svoje najveće dubine reći: "JA SAM ISTINA". U želji, da i drugi sa njime dijele tu istinu, okupio je oko sebe muževe i zapovijedio im, da podju u svijet i poučе sve narode na zemlji, da vrše sve, što je god On rekao.

Nadalje, njegova misija nije bila samo da naučava, nego da v l a d a i osnuje svoje kraljevstvo. Svako se kraljevstvo osniva na moći i vlasti. Svijestan svog jedinstva sa Ocem, mogao je reći: "DANA MI JE SVA VLAST NA NEBU I NA ZEMLJI". U početku se njegovo kraljevstvo sastojalo gotovo isključivo od neukih muževa; izmedju njih je odabrao dvanaestoricu, a medju njima opet jednoga kao vodju - Petra, stijenu, na kome je htio sagraditi svoju Crkvu i kome je dao punomoć, da pase njegove jaganjce.

Njegova je treća uloga p o s v e - ć e n j e. "DOŠAO SAM, DA IMATE ŽIVOT I TO U PREOBILJU". Svojom vlastitom snagom otvorio je slijepe oči svijetlu Božanskog Sunca, otvarao je gluhe uši za glazbu ljudskog glasa. Oprostio je Magdaleni pokornici, posvetio je ženu na bunaru i stvorio Nikodema na nov život. A kad je svoje apostole razaslao, da naučavaju istinu i podignu kraljevstvo Božje, poslao ih je kao što je i Otac Njega poslao.

Čudesno je u njegovu zemaljskom životu, da je često govorio o svom daljnjem životu

poslije smrti; jer kao što je mogao sam napustiti život, tako ga je mogao opet prihvatiti. Svojim je apostolima opetovano govorio, da će poslije svog uskrsnuća uzeti drukčije tijelo od onoga, što ga je od Majke dobio. To će biti neko zajedničko tijelo, koje će se sastojati od svih onih, koji budu uvršteni u njegovo kraljevstvo. To jedinstvo njegove Osobe s njegovim novim tijelom bit će pravi organski život, kao što je i jedinstvo čokota i loze. Krist im je obećao, da ih ne će ostaviti sirotne, s njima će ostati do konca svijeta. Kad se sastanu dvojica ili trojica u njegovo ime, On će biti u njihovoj sredini. Napokon im je još rekao, da se sasvim izjednačio sa siromašnima i bijednima - tim progonjenim udovima njegova tijela. Tko jednome od njih učini koje dobročinstvo, pa makar mu pružio samo gutljaj vode, učinio je to njemu samome. Njegovo tijelo nije nešto od početka ukrućeno, ono je z r n o g o r u - š i č i n o, koje će iz sitne klice izrasti i ispuniti cijelu zemlju. Izmedju toga tijela i njega postoji jedinstvo, slično onome, koje postoji izmedju njega i njegova nebeskog Oca - "JA SAM U TEBI, A TI SI U MENI".

Ali Krist je rekao, da će njegovo sjedinjenje s njegovim novim tijelom potpuno izvršiti tek na Duhove, jer ne će uzeti novo otajstveno tijelo, dok svoje fizičko tijelo ne uzme sa zemlje. Kao počelo svoga novog tijela ostavio je na zemlji svoje apostole. Ali ova mala skupina ljudi, koji su se oko njega okupili, naoko su doduše tvorili jedinstvo, ali bez duše; premda pozvani, da se prvi bore za nebesko kraljevstvo, vratili su se poslije uskrsnuća svojim mrežama i čamcima. Bili su kao kemikalije u laboratoriju, koje trebaju tvoriti fizičko tijelo, ali to ipak ne mogu, jer im nedostaje duh, koji oživljuje. Oni su već bili neka organizacija, ali su trebali pod utjecajem Kristova Duha postati na duhove o r g a n i z a m . I taj Duh ih je krstio ognjem dao im dušu, sjedinio ih i utisnuo im svoj pečat. Tog časa rodjeno je novo Gospodinovo tijelo, mistično tijelo Kristovo - njegova C R K V A . U žaru, koji se raspirio na duhove, okupile su se male i raspršene zrake u jedinstveno veliko izžarivanje; i oni, koji su prije toga bili tek ljudi slabe vjere i puni djetinjskog straha, krenuli su u svijet znajući, da su postali početak onog novog Kristova

tijela, koje mora kao g o r u š i č i n o z r n o rasti do konca svijeta.

Da se poslužimo govorom sv. Pisma, Crkva je dakle tijelo Kristovo, ne fizičko, koje je u Betlehemu rodjeno i u Jeruzalemu raspeto, nego mistično, skrovito, u kome on dalje živi, djeluje i misli. On, Krist na nebu, glava je toga tijela. Kao što je nekoć od Marije, ispunjene Duhom Svetim, primio svoje tijelo, i u njemu fizički proživio trideset i tri godine , tako on danas na mističan način živi u novom tijelu, što ga je izgradio od ljudstva, i koje je takodjer bilo osjenjeno Duhom Svetim - a to je Crkva.

I kao što je njegovo utjelovljenje bilo izgradjeno od jednog vidljivog i jednog nevidljivog elementa - ljudskog i božanskog, tako se i njegovo daljnje utjelovljenje u njegovoj Crkvi sastoji od dva elementa - ljudskog i božanskog. Ljudski elemenat je jadno, slabo čovječanstvo, a božanski elemenat je život Božji. S ovim novim tijelom, koje je uzeo od čovječanstva i napunio ga Duhom Božjim, Krist na neki način ponovno proživljuje svoj život u Betle-

hemu, Nazaretu, Galileji i Jeruzalemu.

I kad čujem, kako to našoj Crkvi svijet kliče i gotovo je hoće okruniti za svoga kralja, vidim kako se brzo pobjedničke palme pretvaraju u prijeteća koplja. A onda opet u teškim, tmurnim časovima, kad Crkvu osudjuju, jer je, kako kažu, premalo jasna, sjećam se Anine optužbe, kojom je Krista okrivio, da ne će objasniti svoju službu i svoju nauku. Kad je osudjuju, da je previše dogmatična i da drzovito prisvaja božanstvenost, sjećam se Krista, koga je Kaifa osudio, jer je odviše jasno govorio o svome božanstvu. Kad čujem prigovor da je odviše svjetovna, onda u tim optužbama gledam odjek drugih tužba, koje su bile podignute pred Pilatovom palačom, da je Isus s političkim namjerama kvario puk i podjarivao ga protiv careva autoriteta. Kad slušam sud, da je ona odviše tudja svijetu i odviše beskompromisna, onda opet gledam Heroda, kako je Isusa za ogrnuo ludjačkom odjećom, jer se nije htio poslužiti lukavštinom, da se riješi optužbe.

Za onoga, koji je na temelju takvih optužba osudjen, postoji samo jedna primjerena

kazna, naime znak protivljenja: križ čiji su krakovi unakršteni. I Crkva mora imati vrijeme svoga trpljenja kao i Krist, i ona mora biti osudjena u tri jezika: na hebrejskom, latinskom i grčkom, u kulturama Jeruzalema, Rima i Atene. I danas kao i onda dolaze predstavnici tih triju kultura pod križ i pozivaju Crkvu, da konačno napusti samu sebe i da sidje. Jedni joj dovikuju: "Ostavi se svog vjerovanja u čovjekovo duhovno odredjenje; svoje vjere, da je čovjek stvoren na sliku Božju, i da je brak posvećen; sidji i vjerovat ćemo ti!"

Drugi kažu: "Ostavi se svoje vjere, da postoji neka istina; svoje vjere u Kristovo Božanstvo, u Božju opstojnost i u neumrli život; svoje vjere u pravi daljnji Kristov život u njegovoj Crkvi. Gle, kako te tvoja filozofija stjerala u nevolju. Sidji i vjerovat ćemo ti!"

Ali božanski veliko čudo Isusova života i čitavog života crkve upravo je u tome, da ona ne silazi i da sebe ne napušta. Čudo je u tome, da Krist još uvijek visi. Boraspeća u tome, da Krist još uvijek visi. Božanstvo se tu upravo očituje u ograničavanju moći. Ljudsko biće sišlo bi sa svom žestinom

onako, kako uopće slabi ljudi odgovaraju na pla ne izazove. Čudo je u tome, da netko može sići, a da ipak toga ne čini. Ljudski bi bilo saći, ali je božanski ustrajati. Lako bi bilo Crkvi sići, jer je uvijek lako ići s vremenom, ali je teško ostati svoj. Uvijek je lako na tisuću načina pasti, ali samo na jedan način možemo uspravno stajati, a to je onaj kut, u kom crkva stoji izmedju neba i zemlje. Iz ovog kuta gleda ona na sve ludorije i fantastične tvorevine raznih vremena i nad njima pjeva "requiem" u dubokim i zvučnim tonovima hebrejskog, latinskog i grčkog jezika.

Tko još može ustvrditi, da iza ovog gorušičinog zrna, koje se razvilo u ogromno stablo mističnog Kristovog tijela - naše crkve, iza njenog života i njene povijesti, - ne stoji BOŽANSKA SNAGA? Amen.

Sedamdesetnica

CIJELO ZLATO EVROPE

Teško je poreći istinu, da je uživanje najveći cilj današnjeg čovjeka. I tim on nesvijesno pokazuje, kako je svako traženje radosti zapravo težnja za beskonačnim. Uživanje nas privlači, jer se nadamo, da je to predokus još veće radosti. Mislimo, da će nam neki predmet, koji ga ili osoba utažiti glad za uživanjem. To se medjutim ne dogadja. Ništa nas ne može zadovoljiti, jer smo mi stvoreni za beskonačnost. Kao što velika ladja otisnuta u more, nesigurno plovi u plitkim vodama, tako je i sa čovjekom, koji je stvoren za široko more. Tražiti od čovjeka, da se zadovolji s nečim, što je manje od beskonačnoga, znači poricati njegovu narav. Naš glad za dobrom tako je velik, da ga zemlja ne može zadovoljiti. Ako i postignemo nešto, za čim smo čeznuli, naš zanos će potrajati koju uru, ali već navečer vratit ćemo se neutaženoj težnji za beskonačnim. (Sheen)

Stvoreni smo dakle za beskonačnost i tu glad nipošto ne mogu utažiti ograničeni produkti vremena i prostora. Nije to hrana, koja bi odgovarala našem duhovnom organizmu. Ali ipak Bog nam daje milost, da i u vremenu i u prostoru možemo pribaviti onu, koja nam odgovara, i koja nas može sasvim zadovoljiti. To je život po Božjoj volji, to su dobra djela.

Mi vjerujemo u dobra djela. Vjerujemo da pali čovjek može učiniti nešto, što je pred Bogom pohvalno. Vjerujemo, da su ta djela obavezna, t.j. da ih moramo vršiti, jer je bez njih, kako to Apostol kaže, naša vjera mrtva, kao što je mrtvo tijelo bez duše. I napokon, vjerujemo, da su korisna za otkupljenje onoga, koji ih vrši, te da će svako djelo, koje se za Boga učini, biti nagradjeno vječnim beskonačnim životom.

Gospodin je danas htio naglasiti zadaću krštenog čovjeka: n e š t o u č i n i t i , a ne samo misliti, slušati, moliti i pjevati. Naglasio je, da nas na to djelovanje poziva kad se njemu svidi i u njegov čas: u djetinjstvu ili starosti. I zato je sasvim suvi-

šno razmišljati o tome, zašto je netko morao ostariti prije nego je ozbiljno shvatio svoj kršćanski život. Mi imamo samo jednu odgovornost : čim smo pozvani, odmah poći u vinograd i tamo nešto u r a d i t i , podnoseći teret i vrućinu dana.

Isus jasno kaže, da posao, na koji on poziva, ne će biti uzaludan: sigurno će biti nagradjen! Obećana je stostruka nagrada za čašu vode, ako se radi njega pruži bilo kojem čovjeku. Rekao je, da se Njega samoga prima pod krov kad se primi bilo koga od njegovih malenih. Obećao je, da će nas pred Ocem priznati, ako mi njega priznamo pred ljudima. Obećao nam je vječni život, ako radi njega ostavimo ono što ljubimo.

Kad ne bismo od svega toga mogli ništa učiniti, bilo bi besmisleno za to obećavati nagradu. Znači, da možemo i da moramo za Boga raditi.

Svakog jutra darovan nam je još jedan dan. I ako kroz taj dan ne učinimo nikakvo dobro - izgubili smo ga. Bio je to dan nekorisnog života i za nas i za svijet, jer ako činimo dobro, svijet doista nešto prima, obogaćuje se i

ostvaruje pravi napredak.

Svaki novi dan jest novo radjanje, a svako radjanje jest dar; a dobro moramo uzvratiti dobrim. Još nam samo malo dana preostaje, a toliko smo ih već potratili. Zato spasimo bar ove, koji su pred nama i ne dopustimo, da ni jedan ne prodje bez ijednog tračka svijetla - bez ijednog znaka ljubavi. Ubrzo će pasti noć i naći ćemo se praznih ruku. Više se ne vraća izgubljeno vrijeme, a ovo sadanje možemo spasiti samo tako, da mu dademo neku vrijednost. Sudbine nema: naš život ne poznaje nikakav unaprijed odredjeni lik; poprimit će samo onaj, što će mu ga dati boja naših djela.

Kadkad nam se čini, da se vrijeme silno oduljilo i ne znajući, kako da ga ispunimo, želimo ga "utući", a to je težak zločin. Jer kad mislimo, da ubijamo vrijeme - ubijamo sami sebe: mi smo oni, koji gubimo, koji se smanjujemo: lišavamo se jednog dana života.

Kome lebdi pred očima neki veliki ideal, tome je vrijeme uvijek kratko. Htio bi ga oteti i od sna i od jela. Htio bi ga umnožiti,

ali - ne može. Zato hvata njegove ustričke - minute i časove. Budemo li velikodušni u dobru, odmah ćemo početi škrtariti s vremenom. Ono će biti moneta, koju ćemo najmanje rasipati, a ipak nam neće nikada doteći. Godine će prolaziti kao mjeseci, a mjeseci kao dani.

Velika je to sreća shvatiti važnost vremena. Dano nam je, da ga dobrim djelima ispunimo radeći u Gospodnjem vinogradu.

A mi tako lako gubimo dane. Idemo čas desno, čas lijevo, kao kriva, isprekidana crta, živeći u teškoj atmosferi, u potpunom mrtvilu i deala. Poznamo dosadu sati "kojima nema kraja", dosadu "praznih" sedmica i "besciljnog" života.

Medjutim, pravi kršćanin ne može pripadati onoj anonimnoj gomili, što rastresena zijeva, ide u neki klub, zatvara se u beskorisne salone, da melankolično zaključi, kako ništa nije vrijedno pažnje. On treba da dade smisao vremenu, koje je pred njim, da sagradi tračnice, na kojima će se brzo i sigurno kretati, da ostvari Božji nacrt, koji je vrlo jasan. Bog nam je darovao zemlju da je "posjedujemo", ali nam je

ujedno zapovijedio, da je "obradjujemo" do punine otajstvene dimenzije.

Mudrom ekonomijom Gospodin je postavio ciljeve radu svakog pojedinca. Svaki od nas kao čovjek "angažiran" je u povijesti i svaki mora izdržati neki napor. Ali kao kršćanin mora izvršiti jedan napor više, a taj ujedno daje svijetlo i smisao njegovu životu: on mora unijeti u stvoreni svijet vrednotu klanjanja Bogu, t.j. mora usmjeriti sve stvari na veću slavu Božju.

To je onaj rad u Gospodnjem vinogradu. To je jedina hrana, koja je kadra utažiti glad za beskonačnim, a ujedno i novac, kojim ćemo platiti ulaznicu u nebo, gdje će " POSLJEDNJI BITI PRVI, A PRVI POSLJEDNJI".

Dvadeset metara ispod morske površine na otoku MANHATTAN u državi New-Yorku pohranjeno je gotovo cijelo zlato Evrope, čija se vrijednost cijeni na osam miljardi dolara. Zgrada "Federal Reserve Bank" je doduše stara, no ona je posve sigurna, dapače i od atomskih bombi, čiji direktni pogodak ne bi bio u stanju, da

uništi zlato, koje su tamo deponirale 60 država za vrijeme drugog svjetskog rata. To zlato leži ovdje, sjaji se i - ništa drugo. Ali ono podržava vrijednost papirnatog novca onih država, koje su ga tamo deponirale.

Postoji jedna banka sasvim sigurna od provale i bombi - Božja banka, u koju možemo deponirati nešto vrijednije od zlata: d o b r a d j e l a , molitve, žrtve, a to je ono, što utažuje naš glad za beskonačnim i podržava vrijednost nas samih. Amen.

Šezdesetnica

KOGA IPAK TREBA SLUŠATI

Svijet se danas pretvorio u jednu veliku govornicu. I ni jedan govornik se ne zadovoljava svojim krugom slušalaca. Zato i postoje mikrofoni i megafoni, da bi njegove ideje prenijeli što dalje, da bi ga čuli svi stanovnici jednoga mjesta. Ali taj krug slušaoca mora biti mnogo veći: zato i postoje radio-odašiljači i radio-prijemnici, koji čitav svijet povezuju u jednu slušalačku publiku. Govornik još nije zadovoljan, jer punu snagu njegovim idejama daje govorničko držanje, izraz lica, pogled i mimika: zato i postoje televizijski odašiljači i televizijski prijemnici.

Govori se uvijek i svugdje. Čim ste ustali i otvorili svoj radio-aparat, čuli ste stotinu spikera, koji informiraju, koji nastoje uvjeriti slušaoce u ispravnost politike njegove zemlje. Pošli ste zatim na tržnicu: grupa

ljudi okupila se oko čovjeka, koji je upotrijebio svu govorničku vještinu, da uspješno reklamira ljepilo za krpljenje čarapa ili kemijski sapun za čišćenje mrlja. Povratili ste se kući: opet morate slušati dugi govor svoje žene, koja tvrdi, da ste izabrali veoma loše namirnice. Poslije podne posjetili ste velesajam: stotine djevojaka sa mikrofonom u ruci, nastoje uvjeriti posjetioce u dobru kvalitetu izložene robe. U parlamentu govore poslanici: iznose i brane svoje mišljenje o predloženom zakonu. Govore predsjednici država o općoj situaciji u svijetu. Čuje se čak govor iz svemira, jer je magnetofonska vrpca ugradjena u satelit, koji kruži oko zemlje. Svi govore, da uvjere, pridobiju i osvoje.

Kroz tri godine javnog djelovanja govorio je i Krist. I njegov je cilj bio: uvjeriti, pridobiti i osvojiti. Ali ne uvjeriti, da je laž istina; ne pridobiti za niske ideje i korumpirane poslove; ne osvojiti za zemlju. To kao Bog nije niti morao. On je došao, da "SVJEDOČI ZA ISTINU", da osvoji za mjesto, gdje "NOĆI VIŠE NEĆE BITI I NEĆE TREBATI SVIJETLA OD SVJETILJKE, NI OD SVIJETLA SUNČANOGA, JER ĆE IH OBASJAVATI GOSPODIN BOG". (Otkr. 22,5) Došao je

da osvaja za nebo.

Ali prije nego je Krist izrekao posljed nji govor sa propovijedaonice križa, želeći, da riječ Božja, nakon Njegova odlaska, ne ostane mrtvo slovo, naredio je apostolima: "IDITE I PROPOVIJEDAJTE: PRIBLIŽI SE KRALJEVSTVO NEBESKO". (Mt. 10,7) Naredio je to apostolima, jer "NE ŽIVI ČOVJEK SAMO O KRUHU, NEGO O SVAKOJ RIJEČI, ŠTO IZLAZI IZ USTA BOŽJIH". (Mat. 4,4). Oni su pošli, propovijedali i riječju Božjom osvojili svijet. I sve do danas tom istom riječju podržava se Božji život u dušama.

Riječ Božja i ljudsko srce stvoreni su jedno za drugo kao njiva i sjeme. Njiva je neplodna bez sjemena, a sjeme je nekorisno bez njive. Jedina knjiga, za razliku od svih filozofskih sistema, katolički katekizam, koji već na prvoj stranici točno označuje cilj čovjeka, kaže, da smo stvoreni, kako bi Boga spoznali. A ne možemo ga spoznati, ako se ne navješćuje, jer "vjera dolazi od slušanja". Oboje: i srce i riječ Božja dobro se slažu, i ne mogu biti jedno bez drugoga.

Kad se govori, da li je netko dobar ili loš slušač riječi Božje u crkvi, onda se ne radi o tome, da li se je dotični više ili manje popeo na mistične ljestve - radi se o propasti ili spasenju. Jer možda nikada ne ćemo propustiti nedjeljnu dužnost slušanja sv.Mise, a ipak ne ćemo biti spašeni, ako smo prezreli riječ Božju koja kod nas nije pala na plodno tlo.

Mnogo je toga, što riječ Božju trga iz ljudskih srdaca. Na prvo mjesto dolazi lažna i iskrivljena teologija, koju propagiraju razne vjerske sekte - Kristovu su riječ iznakazili. Možda slušamo pravu nauku, ali samo napola, jer je propovijed za nas nešto, što se mora podnijeti. I nakon toga izlazimo, da odmah zaronimo u pravi život. Putem našeg srca toliko toga juri, vozi i bunja: novine, okolina, radio, knjige, zabava. I srce je postalo tvrdo ugažena staza i nije čudo, da zrno, što na nju padne, brzo pojede crna ptica. Znajmo, da tu tvrdu stazu samo patnje mogu preorati u plodnu njivu. Samo je suze mogu natopiti i učiniti plodnom. Samo je trnje askeze može ograditi, da ne postane javni put za sve i svakoga.

Tlo od kamena - to je slučaj kod veći ne nas: voljni smo slušati i spremni vjerovati. To nas ništa ne stoji. Ali kad za tu riječ treba trpjeti, kad oluja zatrese tim jadnim žitom, kad se njiva u buri strasti i ledenom vjetru trpljenja zatalasa kao moree u orkanu, tada je sav usjev iskorjenjen.

A kod bivše djece Božje, kod te žalosne čete otpalih, u kojima je svijet ugušio religiju, zrnje je padalo medju korov. "Zar da mislim na Boga, vele oni, kad sam tako lijepo situiran. Čovjek nije stvoren, da bude neko tužno sanjalo, već da uživa život." I jednog dana vjera je bila ugušena.

Nema smisla zaustavljati se kod ovog opisa raznih stanja, koja svi mi već dobro poznamo.

Svima onima, koji riječ Božju površno primaju ne može pomoći ni jedan propovijednik. To može samo vječni vinogradar teškim zahvatom svoga pluga. I ako On to učini, onda je to samo zato, da im uho otvori za tu riječ. Moraju li možda mirno ležati u svojoj bolesti, onda je

to samo zato, da ih odvoji od svih onih,koji su im srce pretvorili u kamen. Nek se ne boje tog Božjeg pohoda: ne će On to srce raskidati - raz bit će samo tvrdu ljusku oko njega. Nek se ne boje suza - one će natopiti tvrdo ugaženu zemlju. Nek ne uzdišu nad samoćom - ona će ih sjediniti s Bogom i lakše će čuti Njegovu riječ - tlo njihovog samotnog srca donijet će mnogostruki urod.

Ali nije pametno čekati ovaj direktni Božji zahvat; čekati, da nam nametnuta patnja preore tlo srca i učini ga plodnim. Doduše, Bog se zna poslužiti i drugim sredstvima. Prigoda , koju On odabire, da nam ugrabi našu bijedu, može biti čas, kad smo prezasićeni grijehom, kako je to bilo kod Leona Bloy; može to biti pogled na smrt, kao kod sv. Franje; ili čitanje neke knjige, kao kod Jaquesa Maritaina; ili zvuk crkvenih zvona, kao kod Paul Claudela. To su sve bile prigode, kad su pojedinci susreli Boga. On na svaki način ulazi, uznemiruje dušu, pokreće je, potresa srcem, da se oslobodi taloga, da se slaba iskra milosti može rasplamtiti i gorjeti. Uostalom, to su sve bile varijante Božje riječi, koju su čuli, prihvatili i počeli oštvariva

ti što je tražila.

Hoćemo li čekati, da Bog izvrši nad nama kirurški zahvat bez anestezije? Nije li pametnije otvoriti srce Božjoj riječi i bez bola naći svoje ozdravljenje.

Upitali jednom Kanta, koji slušaoci najviše posjećuju njegova predavanja. On je ironično odgovorio: "Moji slušaoci su uglavnom studenti, mlade djevojke i oficiri. Studenti dolaze, jer znaju, da sam u ispitnoj komisiji, djevojke zbog studenata, a oficiri zbog djevojaka." - Ako bi crkveni govornici istraživali motive, koji nas vode, da slušamo riječ Božju, što mislite, koliko bi bilo onih "KOJI SLUŠAJU I ČUVAJU RIJEČ U DOBRU I SAVRŠENU SRCU I DAJU PLOD U POSTOJANOSTI." (Luk. 8, 15)

Svijet se danas pretvorio u jednu veliku govornicu.

Jedan dio govori, da osvoji svijet za Krista.

Drugi dio govori, da odvoji svijet od

Krista.

Jednom će svi zamuknuti, da predadu riječ vječnom Sucu, koji je već unaprijed rekao: "TKO PREZIRE MENE I NE PRIMA MOJIH RIJEČI, IMA, KOJI ĆE MU SUDITI: RIJEČ, KOJU SAM JA GOVORIO, ONA ĆE MU SUDITI NA SUDNJI DAN". (Iv. 12, 48). Amen.

Pedesetnica

JEDINO RJEŠENJE ČVORA

Kristu nije bilo lako uvjeriti apostole, da kraljevstvo o kojem im je govorio, neće biti židovsko, nego katoličko; ne nacionalno,već internacionalno, nadnacionalno, univerzalno za sve narode i sva vremena. Teško je bilo mladom židovu progutati, da kraljevstvo Božje ne znači ustanak Izraela protiv okupacione vlasti,pobjedu Jeruzalema nad Rimom i židovsko osvajanje svijeta. Što imaju od toga, što su ostavili čamac, mreže i kuću, te pošli za njim? On je, doduše uzbudio njihove plemenite osjećaje, ali ne kani ispuniti njihove nade. Oni su doista računali, da zajedno s Njime preuzmu vlast nad svijetom.

Ali apostoli su morali prije ili kasnije naučiti, da će Krist pri ovom prvom posjetu zemlji morati proći putem križa, a tek pri ponovnom dolasku triumfirati. Teško su to shvaća-

li mladi, idealistični i nacionalno oduševljeni Hebrejci.

Tek kad su ga spoznali kao mesiju i kad je Petar jasno i svečano priznao tu spoznaju i ispovijedio svoju vjeru u njegovo božanstvo,počeo ih je Krist spremati na ono što se imalo dogoditi do 14 dana u Jeruzalemu, ali oni od svega toga nisu ništa shvatili.

Postoji jedan put, kojega svijet ne pozna. Postoji jedan sigurni put, koji vodi pobjedi, triumfu i slavi - put trpljenja. Postoji i jedan drugi put, put svijeta, koji se ne želi s ovim nigdje sresti, put rada, napinjanja i neprestane borbe, kako bi se izmaklo svakoj boli. Poći Isusovim putem znači: napustiti sve, ostaviti sve, poniziti se, znati sebi reći "ne" i velikodušno uzeti svoj križ i ponijeti ga na svoju životnu Golgotu. Dok je put svijeta jedna velika igra, za koju nije nikada sigurno, da li će završiti pobjedom ili porazom, dotle Kristov put vodi vječnoj pobjedi i triumfu, za što nam jamči Njegova riječ i Njegov svršetak.

Mi hoćemo biti sretni, svugdje se bori-

mo za naše pravo i uvijek želimo pobijediti. Koliko energije u to ulažemo, a sasvim je nesigurno, da ćemo zbilja uspjeti. Kad bismo samo jednom pokušali drugi put, prihvatiti križ i poći za Isusom, jer njegov put sve to obećaje. Ali, ako ni sami apostoli to nisu shvatili, onda nije čudo, da je i nama taj "govor tvrd". Za nas to zvuči odvratno i tvrdimo, da to koči našu radnu snagu, slabi našu energiju, a mi - ipak živimo na zemlji!

Na ovu primjedbu danas odgovara evandjelje. Krist svijesno polazi u Jeruzalem, ravno u ralje svojih neprijatelja. Uvjeren je, da ga svaki njegov korak vodi u muku i smrt, a ipak sa puno razumijevanja i ljubavi pristupa slijepcu iz Jerihona. Bilo je razloga, da bude zaokupljen mišlju na ono, što ga do par dana čeka, ali on ima veliko srce i tako prijazno razgovara sa bijednikom, saobraća s njim tako ljubazno i tako susretljivo. "Što znači jedan slijepac na istoku, gdje tako haraju očne bolesti prema drami, koja Krista čeka", tako bi možda mi mislili. Ali on zaboravlja i sebe i muku koja će ga za kratko vrijeme zahvatiti i saživljuje se sa nevoljom nesretnog čovjeka. On

čvrsto i mirno zapovijeda vidu, da se povrati, jer je u zazivu slijepca nazreo vjeru. Tako ne može postupati onaj, kome je trpljenje nametnuto. Tako radi samo onaj, koji dragovoljno trpi za druge. To je jedini način, da drugima zapali svijetlo, dok sam ulazi u duboku tamu velikog petka.

Isus je rekao, da dan ima dvanaest sati, te da treba raditi prije nego dodje tama, a i sam se toga drži, pa prije nego će ga noć obuzeti vrši još jedan posao ljubavi za svoga Oca.

Prije ili kasnije svi mi doživimo nešto teška i bolna i to rado pričamo sasvim nepoznatim osobama, s kojima smo se možda prvi put sreli. Tražimo oduška, pokušavamo naći nekoga, ko će nam dati pravo, ko će nas razumjeti. Pametniji pričaju svoje jade u ispovijedaonici ili u radnoj sobi kojega svećenika. Možda griješimo kad kod ljudi tražimo utjehu, jer su i oni već davno siti tih neriješivih problema. Siti su intriga, zapostavljanja, nepoštenih kolega, koji se služe prljavim sredstvima; osobnih nepravda, koje su otvorile u duši rane i neće da zacijele;

konflikta sa bračnim drugom, koji možda nije ta ko jak, ali na dnu duše izjeda i ne da nikada počinka.

Mislim, da ih nema mnogo, koji ne bi imali takvih rana.

"A zar se ne smijemo boriti za ono, što smatramo svojim pravom? Zar da pravda bude uvijek potlačena i da se nepravda tovi na račun poštenih? Zar da kazna i odmazda budu samo fraze?" Tako govori čovjek dalje vodeći boj, kojim rastvara samo već postojeće rane i pronalazi nove ispade i parade u vječnom duelu.

Medjutim, Krist ne govori mnogo o tome. On nikada trpljenje ne objašnjava filozofski, kako to pokušava budizam, on svoje trpljenje - t r p i . I to je trpljenje u Njegovom životu postalo najbitniji elemenat za otkupljenje svijeta. Trpljenje, dakle, nije nešto, o čemu bi trebalo filozofirati, već nešto, što treba uzeti na sebe. Krist je to učinio dragovoljno, uzeo je svoj križ i dao svoj život učeći nas da sebe moramo zatajiti, kazati "ne" onome, što bi mi, sa prirodnog gledišta, najviše htjeli.

Ovo je lud govor u očima svijeta, a neko razumno tumačenje ne možemo ni mi pružiti, ali zato pružamo realno, i ono se zove - I s u s . U njegovoj se osobi rješava zagonetka trpljenja, jer se kod njega propast pretvara u pobjedu, smrt u život, veliki petak u uskrsno jutro.

Ne bi li to bio izlaz i u našoj gorkoj povijesti. I ne bi li to bio jedini način za rješenje ovog čvora. Istina ova nova metoda je mnogo teža i traži od nas mnogo više, ali je zato sigurna u pobjedu. Možda ta pobjeda ne će biti ni danas ni sutra, ali ne će izostati u onaj veliki dan, kad će se Pobjednik povratiti, kad će svaka nepravda biti dokinuta i kad ćemo dobiti punu zadovoljštinu za svoje patnje.

Teška je to staza za našu ljudsku nogu, ali je to ljupki put za našu dušu: on rješava ovaj gordijski čvor, zacjeluje ranu i smiruje dušu u olujnoj sudbini. Zato je to, jer nas patnja sjedinjuje s Isusom. Drugo se tumačenje ne može podati. Ali zar ovo nije dovoljno onome, koji pozna Isusa.

Ko želi utjehu i ublaženje svojih pat-

nja, onda mora na ovaj način stvar rješavati. Potraži nekoga, kome treba tvoja pomoć i budi mu dobar i prijazan. Tada će svijetlo, koje si upalio u njegovim očima, zasjati i u tvojoj tami, kroz koju te vodi vlastiti križni put.

Imamo li hrabrosti za ovakvu molitvu:

"Gospodine, nauči nas, da ne ljubimo samo sebe, da ne ljubimo samo svoje, da ne ljubimo samo one, koje ljubimo. Nauči nas misliti na druge i ljubiti u prvom redu one, koje nitko ne ljubi.

Gospodine, daj da trpimo radi trpljenja drugih. Daj nam milost, da shvatimo, da svakog trenutka, dok mi živimo i odviše sretnim životom, zaštićeni po tebi, ima Tvoje djece, a naše braće, koja umiru od gladi, a da nisu zaslužila takvu smrt; umiru od studeni, a da nisu zaslužila tako umrijeti.

Gospodine, smiluj se svima siromasima na svijetu ... Ne dozvoli više, Gospodine, da sami živimo sretni. Daj da osjetimo tjeskobu sveopće bijede, i oslobodi nas od nas samih." (Raoul Follereau) Amen.

1. nedjelja korizme

CRNA POLIPSKA SNAGA

Palaču cara Etiopije Haile Selassia čuva lav Tojo. Veoma je miroljubiv, pa ga se boje još samo golubovi. Kada napada, čini to samo iz šale. Naročito ga raduje, da iznenada napada čuvare palače i da ih obori na pod. Medjutim, to samo izgleda mnogo opasnije nego što u stvari jest: njegovi ugrizi posve su neopasni. Sve je to samo dobroćudna igra s velikom - mačkom.

Ali postoji jedan drugi lav, koji nije tako bezazlen, koji ne čuva, već ozbiljno napada i neprestano obilazi, da nekoga proždre. Vrlo dobro pozna taktiku i strategiju. Na prvi pogled ne izgleda tako strašan. Čak prijateljski pristupa previjajući se u svojoj eleganciji dok mu pružimo ruku, da nam odmah zatim teškom šapom zada smrtni udarac. Djavao je to, koji u svojim mukama ne želi biti sam i sve poduzima, kako bi se povećao broj njegovih crnih sugradjana, te one, koji

su pozvani, da budu sinovi svijetla, nastoji po rinuti u tamu. I on bez pardona pristupa svakome, jer je silno zelantan u svome poslu. Čak je danas u ulozi napasnika pristupio i Kristu, koji je postao nama sličan ne samo u višim duhovnim funkcijama i smislu za uzvišenim, već i u onome što je manje uzvišeno.

Dobro je to pročitati u evandjelju, jer sada nitko više ne može reći, kako bi i Krist trebao znati, da je u napasti teško izdržati, jer je i sam bio napastovan na područjima, gdje mu se moglo pristupiti kao Sinu Božjemu.

Napast je jedno osjetno stanje, u kome je naša požuda za nečim probudjena, a volja razmišlja hoće li to prihvatiti ili ne. To je dakle, neodlučno stanje, kad još nije stvorena ni privremena ni konačna odluka. Odlučim li se za "hoću", onda se u istom trenutku radi o grijehu, bez obzira na to hoće li mi uspjeti, da odluku provedem u djelo.

Ali, ako je konačni rezultat: " n e - ć u " , onda nema ni govora o grijehu - ja sam pobijedio i moja je pobjeda tim veća, što je ve-

ća, s v l a d a n a želja. Može se dogoditi, da i poslije moje odlučnosti i pobjede, svaka žilica u meni vapi za onim, čega sam se odrekao, ali je moja volja išla Božjim putem i ja sam slobodan od grijeha, iako se moj moralni osjećaj čistoće osjeća napašću povrijedjen.

Napast sama po sebi nije ništa griješno. Ali ako za vrijeme napasti, dadem u svojoj nutrini prestupniku zakona isto toliko mjesta kao i Zakonodavcu, i ako dugo i nekorisno diskutiram sa sotonom, može u meni biti nešto griješna. Treba mu smjesta zatvoriti usta, kako to čini Isus, jer inače on dobiva previše vremena i prostora, i u pogibli smo, da stvorimo protivnu odluku.

Možda će netko pitati, kako može Bogu pasti na pamet, da kuša našu vjeru i poslušnost, da u naš organizam ulijeva plamenu želju za nečim ružnim i odvratnim. Nije to Božji posao. Evandjelje nam jasno pokazuje napasnike: našu vlastitu n a r a v : "NAPOKON OGLADNJE", s o t o n u : "DA GA KUŠA DJAVAO"; i s v i j e t : "SVE OVO DAT ĆU TEBI".

Naša je ljudska narav - pala narav. Naša volja ne visi kao njihalo na nekoj vrpci slobodno i nesmetano: baštinila je fatalni magnetizam, koji vuče na lijevo i samo drugi magnetizam može izravnati tu prirodjenu kosinu. U našoj je krvi otrov i želja za zlim. Dovoljno je pustiti, da u nama vlada narav i sve će se zakotrljati u provaliju.

Djavao, koji je nekoć htio biti Bogu jednak, uvijek je spreman, da drugima servira svoje stare gluposti. Siktao je prvoj ženi, i to glupo siktanje i mi neprestano slušamo. Osjećamo napast, da svoju samovolju stavimo na mjesto volje našeg Gospodina i Zakonodavca.

A svijet, često puta tako zamamno lijep, leži u zlu. Samodopadnost, veliki zbor nevjernika, drskost većine koja imponira, - sve nas ovo čini malodušnima: "Zašto da ne budemo kao i drugi. Nije li smiješno i beznadno izdvajati se od mase i sam stajati uz Boga?"

Ne napastuje nas, dakle, Bog, nego naša narav, djavao i svijet. Ali Bog u svome veličanstvu može i sotonu prisiliti, da mu služi,

i sve stvari, pa i zle, može okrenuti na dobro svojih prijatelja. Budući da smo nuždom prirodnog zakona skloni grijehu, Bog stavlja jedan drugi magnetizam u naš život: m i l o s t - privlačnost nadnaravnog. I sada grijeh i pohota nisu više samodršci. Sada u nama odzvanjaju dva glasa: glas sotone i grijeha, glas Boga i zakona, a čovjek je slobodan, da se odazove jednom ili drugom.

Otkupitelj je istrgao plijen iz ruku sotone i danas se mora zadovoljiti kao napasnik, koga je Bog okovao. I on nema nikada većeg prostora, nego što mu ga dopuštaju Božji okovi i naša slobodna volja.

Ne smijemo zaboraviti, da je on ipak pogibeljni protivnik, koji, dapače, pozna i mjesta iz sv. Pisma. I nikada nije tako opasan kao onda, kad se preodjene u andjela svijetla. Ne zaboravimo, da je drzak i ne prestaje sa napadima iako je prvi udarac dobio po ustima - on stalno pronalazi nove metode. On izvrsno pozna našu narav i točno poznaje pukotine kroz koje se može uvući. Stoga moramo ozbiljno shvatiti "poglavlje o napasti" i nema smisla šaliti se s bližnjom

prigodom ili za našu narav od svijeta tražiti pobudu na zlo.

Interesantno je oružje, kojim se Krist služi: ne susreće ga niti kulturom, niti napretkom, niti filozofijom. On ga suzbija i pobjedjuje r e l i g i j o m . Ovdje je riječ Božja dvosjekli mač. Sotona ga je izvukao iz korica, ali je sam njime bio ranjen. "PISANO JE", rekao je djavao. "ALI JE TAKODJER PISANO", odgovorio je Krist.

Protiv tako strašnog neprijatelja treba upotrebiti sve vrste oružja. Čim je izveo napadaj, moramo odmah prijeći u protunapadaj i odmah donijeti odluku, ali ne mlitavo i kolebljivo.

U Švedskoj živi jedan sjajan primjerak mačke, kojoj se ne zna vlasnik. Kažu, da je čudo od "inteligencije". Isključivo se hrani miševima, ali ne na način, kako to čine "obične mačke", nego upravo gurmanski. Ona lovi te svoje neprijatelje, ali ih ne uništava kanibalski, kako je to običaj u mačjem rodu, već ih njeguje i hrani kao svoju djecu. Kad osjeti, da su dovoljno tusti za potrošnju, onda se njima

gosti. Tako bar pišu novine.

Posebno trebamo paziti, da iz prve borbe izidjemo kao pobjednici, jer se djavao nipošto ne zadovoljava prvom pobjedom. Iako nakon prvog pada počinjemo živjeti zarobljeničkim, logorskim životom, nije u njemu tako crno. Šef logora hoće, da njegov zalogaj bude tust, te žrtvu tovi novim padovima, da se tek onda na nju baci polipskom snagom i apetitom, ostavivši od nje samo beskorisni kostur. Čini to stoga, jer zna, da i u vječnim mukama postoji gradacija. Što je žrtva opterećenija, to je napasnik zadovoljniji, a muke teže.

Zato molimo svaki dan: "GOSPODINE, DAJ, DA NAM PRIGODA UZMANJKA, KAD IMAMO ŽELJU, A ŽELJA, KAD IMAMO PRIGODU". Amen.

2.nedjelja korizme

SIGURNO MJESTO ZA MIR

"Dosta mi je popularnosti. Isprva to godi, ali kasnije dosadi. Postala sam rob vlastitog uspjeha. Ne mogu se pojaviti na ulici, a da me ne opsjedne stotinjak ljudi. Ne mogu sama prošetati gradom, ne mogu pojesti kolačić u slastičarni niti ući u bilo koji lokal, a da ne doživim opsadu. Oh, kako mora biti lijepo u živati u samoći anonimnosti." - Tako je izjavila glumica ANITA EKBERG.

Ovo priznanje govori samo za sebe: niti svijet niti svjetsko ne može čovjeka usrećiti. A svaki čovjek hoće, da udovolji toj težnji za srećom i smirenjem. Kamo, dakle, poći i gdje to naći?

JOHN FORD, čuveni američki režiser, dao je jedan recept, da se nadje "sigurno mjesto za odmor i mir": "Zalijepite s jedne strane

svog automobila sliku Rite Haywort, a s druge sliku Marilyn Monroe, i ondje, gdje vas budu pitali tko su te dvije žene, to je mjesto koje tražite."

To je dobar recept, da izbjegnemo buku koju neprestano diže životni tempo našeg stoljeća. Izolirati se od svijeta: kina, kazališta, noćnih lokala, ureda, obiteljskih trzavica, obaveznih sastanaka, zvaničnih obaveza, - to je odličan recept, da dodjemo do fizičkog mira, koji je preduvjet za ozbiljno razmišljanje; preduvjet, da nam se Bog otkrije u svoj svojoj veličini, kao jedini Usrećitelj i donosioc pravoga, nutarnjega mira.

Zato i "UZE ISUS PETRA I JAKOBA I NJEGOVA BRATA IVANA, I POVEDE IH NASAMO, NA VISOKU GORU." (Mat. 17, 1). I tu je trebalo da im nejasno postane jasno. Oni nisu mogli spojiti dvije stvari: Krist je Spasitelj Izraela, a opet: mora biti ponižen i ubijen. Mislili su, da će se samo za neko vrijeme pokloniti svojim neprijateljima, ali u pravom času, kada zablista Petrov mač, odjeknut će zapovijed i dvanaest legija andjela sa čitavom kompanijom vjernih galilejaca

izvršit će napad na namjesnikovu palaču i na utvrde rimskog garnizona.

Ali, kad se to nije dogodilo,jer je Isus zabranio svaku intervenciju u Getsemaniju - u apostolima se sve slomilo. I zato je trebalo da ih "uzme na samo" i dubokim načinom ojača njihovu vjeru prije nego prodju kroz sablazan: na Taboru im je demonstrirao svoje božanstvo.

Bilo je i vrijeme, da nešto učini za njihovu vjeru. Narodni vodje napadali su ga,ma se su ga izrugivale. Nikad se nije pokazivao u božanskom ponosu. Bio je kao vladar, koji incognito prolazi kroz svoj narod preobučen u prosjaka, u maski malog čovjeka. Svakako su malobrojni bili upućeni, ko se iza te maske krije. I bilo je potrebno, da im taborska tišina pokaže njegovo božanstvo.

Taj dogadjaj Kristovog preobraženja, kojeg su imali za sebe zadržati dok On ne uskrsne, toliko ih je impresionirao, da je Petar čitav ljudski vijek kasnije na njega gledao punom jasnoćom doživljaja. Čitavih 30 godina kasnije, taj doživljaj na svetoj gori,odlučan je

kriterij apostolskom prvaku za njegovu vjeru u Kristovo božanstvo, jer ga je sam Božji glas u blistavom oblaku označio svojim Sinom.

Nisu samo apostoli doživljavali napast sablazni. To je često i naša sudbina:kad nam život teče nepovoljno, kad nam se sreća razori, djavao odmah koristi prigodu i veli: Vidiš li na pokon, da je ono, u što si vjerovao kao u svijetlo života, samo časoviti plamen nad baruštinom. Vidiš li, da smo samo bespomoćne pahulje , koje se kovitlaju usred kemijskih i kozmičkih sila. Mi ne dolazimo niodkuda i ne idemo nikuda - sve je samo praznina i dosada.

Demon sablazni sve poduzima, da nam se dosadanji razlozi vjere najednom učine tanki kao paučina i ako nismo oprezni, ubrzo se nadjemo u pogibli, da padnemo u grijeh protiv Duha Svetoga: počnemo nijekati spoznatu istinu, otpadamo od Boga i njegove crkve.

Ima vrlo malo misaonih kršćana,koje nikada nije zahvatila napast sablazni.Možda je potekla iz neke brige ili lične nesreće. Možda iz misli, da ga je Bog posve zaboravio, da je bes-

pomoćno čovječanstvo sasvim u vlasti demona i da život gubi svaki smisao.

U takvim časovima riječ Gospodinova zvuči kratko i suzdržano: "Blago onome,ko se o meni ne sabl zni." Ta riječ vrijedi i za Njegovu crkvu kao i za Njegovu osobu, jer oboje je tijelo, u kome vječni Sin Božji živi medju nama. Tako suzdržljivo, gotovo bolno zvuči njegova opomena. I On se odlučuje, da nam dade dokaz, koji će spasiti našu vjeru u krizi sablazni. Vodi nas kadkada sa sobom " n a s a - m o " i tu nam poklanja doživljaj, koji nam pruža jasni dokaz.

Netko to nadje u pričesti, koja je bila sasvim drugačija od ostalih: iščezao je lik kruha, a Gospodin je zasjao u svome Božanstvu. Netko to nadje u ispovijedi, koja nije bila ni kakvi moralni posao navike, kako je to često slučaj, već direktan susret sa raspetim otkupiteljem. Netko, kao Stjepan, za vrijeme molitve ugleda otvoreno nebo i Sina s desne Oca.

I upravo zato, jer sablazan stalno vreba na putu vjere, Bog nam kadkada priušti tak-

ve doživljaje.

Ako neprestano vidimo samo kruh,potrebno je dd jedanput vidimo i bljesak Boga.

Ako smo stalno povezani sa službenikom Gospodinovim, potrebno je da jedanput iza njega vidimo i božanskog Svećenika.

Ako se neprestano ravnamo po prirodnim zakonima, koji su po sebi razumljivi. potrebno je da bar jedanput naslutimo i ono, što nije po sebi razumljivo, a što leži iza svih stvari.

Ako često moramo gledati veliku sablazan, otpad od Boga i njegove Crkve, onda je potrebno, da ga jednom vidimo i u Njegovom veličanstvu. Potrebno je da čujemo glas, koji nam kaže: "Mene treba slušati i slijediti!" I posli je toga ne može nam biti sasvim zlo, pa makar došlo vrijeme krize i neprodorne duševne tame.

Dobro je, dakle, kad čovjek postane svijestan, da ga popularnost, vlastiti uspjeh i simpatično opsjedanje mase, čiji smo idol - ne može usrećiti. Dobro je, kad čovjek postane svi-

jestan, kako je "lijepo živjeti u samoći". Ali to nije dosta! Treba se popeti na Tabor i tamo se "nasamo" sresti sa Gospodinom, gdje će nam se sigurno pokazati u svome božanstvu.

Poslije ovakvog doživljaja naša će kolebljiva vjera postati čvrsta kao granit, zaželjet ćemo, da s Njim živimo u istoj sjenici i puni oduševljenja reći ćemo: "GOSPODINE, DOBRO NAM JE BITI OVDJE". Amen.

III. korizmena nedjelja

U STALNOM DUELU

Niža vrsta likovne umjetnosti, mnoge priče i legende obavili su djavle u ponešto humoristično svijetlo, tako da ih ljudi više ne uzimlju ozbiljno. I mnogi katolici imaju vrlo neodredjen pojam o zlim duhovima: zamišljaju ih kao neku sablasnu crnu pojavu s rogovima i repom, koja sa lancima i šibom u ruci prati svetog Nikolu kod dijeljenja darova na njegov blagdan.

Govoriti, dakle, o djavlima, u ovo naše vrijeme, kada je čovjek sklon, da prizna samo ono za što mu jamči njegova osjetna spoznaja, znači - promašiti. Tako to netko misli. Medjutim, i iz našeg osobnog iskustva znamo za djavolska perverzna djela i od njih zaključujemo na njihov izvor. S druge strane, autoritativno nam o njima govori i Krist.

Ljudi, koji su našeg Gospodina slušali za vrijeme njegovog života, nisu se mogli oteti nadmoćnom utisku Njegove ličnosti. Zato su Kristovi protivnici gledali u njegovoj smrti jedini izlaz, da se osiguraju od tako pogibeljnog govornika, od tako jakog duha. Zato i Njegovi prijatelji nisu poznavali nikoga drugoga, kome bi mogli ići, jer "on ima riječi vječnoga života". A narod, koji je stajao izmedju ove dvije grupe, znao je, da On nije samo jedan od brojnih, rječitih rabina i farizeja, jer je govorio i djelovao kao onaj, koji ima vlast i znanje.

Takav nam Krist govori u evandjelju o zlobi, koja, kako se kaže, u zraku leži. Nije to neka neosobna zloba kao što su bakterije neosobne i neodgovorne. To su duhovna bića, koja nazivamo demonima, djavlima ili zlim, nečistim dusima.

Crkva, poučena Božjom objavom,uči, da postoji strahoviti svijet tame, da postoji jedan bestjelesni duh neshvatljive zlobe, čije sve nastojanje ide za tim, da čovjeka, otpadom od Boga, upropasti. Iako je on bez tijela i krvi

ipak još od onda, kada je bio andjeo svijetla, baštini razum, volju, naročite sposobnosti i znatnu moć. On i svi duhovi svijetla morali su izdržati jednu kušnju i respektirati drvo spoznanja, dobra i zla i tako očevidno pokazati,da hoće ono, što Bog hoće. Trebali su svoj svijet izgraditi na granitu Božanske volje, kao na čvrstom temelju svega. Ali Lucifer nije izdržao kušnju, htio je postati Bogom, u svojoj je pobuni razorio temeljni kamen duhovnog svijeta i zato se survao sa svojom pratnjom u muke bezdana.

I ne smijemo misliti, da je time izgubio svoje sposobnosti i sile: one su samo dobile drugi predznak - pozitivni je zamijenjen negativnim. I od tada sve njegove sposobnosti idu za tim, da čovjeka podjare na pobunu. I u tom poslu on se često zaodjeva u svoj stari lik andjela svijetla samo da nas prevari, da svoju volju stavimo iznad Božje volje, da svoje vlastite interese predpostavimo onome, što se Bogu svidja.

I nema ljudske aktivnosti, gdje i on u isto vrijeme nije aktivan. Često puta u njegovoj se službi nalazi i radio i televizija i ka-

zalište i film. Predugo bi to bilo, ako bi htjeli sve to analizirati i dokazati. Uzmimo samo jednu granu:

Nakon pažljivog ispitivanja 17.000 filmova ustanovljeno je, da se prilikom davanja naslova filmovima upotrebljava uglavnom dvadeset riječi: pustolovina, žena, noć, ljubav, muž, igra, čežnja, skandal, svijet, zaručnik, car, djevojka, gospodja, milijun, miljarda, tajna, srce, pjesme i dolari.

Doduše, svi ti pojmovi ne označuju ništa lošega, ali moramo priznati, da se u većini slučajeva iza ovih zamamnih naslova krije mnogo toga, što porazno i negativno djeluje na gledaoce. U većini slučajeva svrha je producenta komercijalna, a ne umjetnička, pa zato na ekran postavljaju sve ono, što će privući i zadovoljiti nižeg čovjeka.

Svakodnevno ljudi na ekranu promatraju:

ž e n e , koje se svlače ili su sasvim oskudno odjevene. Da to nije u redu potvrdila je i BRIGITTE BARDOT, kada je poslije jedne

ovakve uloge izjavila: "Nisam zadovoljna ulogom, koja mi je bila povjerena. Bila je odviše vulgarna, osjećala sam se zlom."

n o ć , kada ožive gangovi i podzemni svijet. I tako se mlade ljude upućuje u pljačke i razbojstva;

l j u b a v , koja nije ljubav, već slobodan seksualni život. I tako se mladi ljudi oduševljavaju za ljubavne avanture;

m u ž a , koji je zaboravio na svečanu zakletvu vjernosti;

s v i j e t , koji se oduševljava za bezvrijedno i nisko;

z a r u č n i k a , koji nije andjeo čuvar, već zavodnik svoje djevojke;

d j e v o j k u , koja traži prigodu u kojoj će izgubiti svu svoju vrijednost;

d o l a r s k e n o v č a n i c e , za koje ljudi prodaju svoje poštenje, čast, ne

vinost i savjest;

....

Mi se, dakle, nalazimo u neprestanoj borbi sa svijetom tame, koji se svugdje uvlači, da propagira svoju misao i svoje ideje. Ali na sreću postoji garancija, da ta borba svršava pobjedom svijetla nad tminom, Kristovom pobjedom nad sotonom i otkupljenjem svih, koji su dobre volje.

Doduše, mi smo sada u vrijeme čekanja konačne pobjede izvrgnuti utjecaju sotone, ali nismo bespomoćni, jer nam pomažu čete svijetlih andjela. A opet, ako je djavao i unišao u kuću naše duše, možemo ga istjerati, kao što je Gospodin istjerao tolike zle duhove.

To smo svi doživjeli u ispovijedaonici, kad se naša duša oslobodila od svijeta zlobe, kao što se dezinficirana rana očisti od upale, nakon što su bakterije usmrćene. To su najsretniji časovi, koje čovjek može doživjeti i tek tada sluti, što je za njega značilo krštenje, prije kojeg je naša narav bila zaražena upalom istočnog grijeha i odisala zadahom

djeteta srdžbe. Nakon krštenja izronili smo iz posvećene vode sterilizirani i ojačani protiv svakog djavolskog utjecaja. To se isto dogadja kada nakon paklenske zaraze dolazimo liječniku duše, da u ispovijedaonici budemo cijepljeni spasonosnim serumom i da za pričesnom klupom dobijemo božansku transfuziju krvi, očišćenje i nov život.

Rekli smo, da su demoni bestjelesna bića, ali ipak osobe, koje imaju razum, volju i energiju. Moramo im se, dakle, usprotiviti na ovim područjima: r a z u m ispuniti dobrim mislima, koje će nam pružiti dobra lektira i riječ Božja; v o l j u ojačati sredstvima, na koja nas upućuje tisućljetno iskustvo crkve: odricanjem i žrtvom; sakupiti svu svoju e n e r g i j u i postaviti neki vjerski, duhovni program, kojeg ćemo ostvarivati.

To je garancija, da ćemo iz ovog duela izići kao p o b j e d n i c i ! Amen.

Sv. Josip

KRIŽANJA U JEDNOM ŽIVOTU

Tesara, koji je pred dvije tisuće godina svakodnevno stajao za tesarskim stolom i hranio se od rada svojih ruku, danas slavimo kao izvanrednog čovjeka i sveca. Čak je i njegov blagdan zapovijedni. Možda malo čudno, jer milioni danas rade isti ili sličan posao, i nitko ih ne spominje.

Čudan je i njegov brak. Kršćanska pobožnost rado ga naziva čisti Josip. Zar uopće može postojati čist muškarac? Ne zvuči li to u našim ušima, u ušima ovog dekadentnog stoljeća kao neka šala? Zar može postojati muškarac, koji je svoju najdublju čežnju tako snažno, jasno i ravno upravio Bogu, da svoje bračno pravo otklanja kao neku sporednu stvar bez ikakve važnosti, i to samo radi jedne stvari: Bogu pripadati! Postoji li, dakle, muškarac, koji je u srcu toliko djevičanski, da mu Bog doista može

povjeriti svoju djevičansku majku?

Kako je teško o tome govoriti u vrijeme, koje je puno omare i mijazma, u kome je seksualnost uvijek tema broj jedan. Kao da nema mnogo drugih stvari, radi kojih se mnogo više isplati živjeti. A Josip, eto, živi samo radi Boga, radi njegove djevičanske majke, radi Djeteta, koje nema oca na zemlji. Kako je teško o tome govoriti u vrijeme, koje uvijek sve po sebi mjeri, koje će prije najgore stvari vjerovati - nego da je Gospodin Bog rodjen od djevičanske majke. Zar Bog nije učinio i drugih čudesa? Zar stvaranje svijeta nije mnogo veće i silnije čudo? Zar je svemogući Bog zbilja tako ograničen, te ne može izvesti ono, što danas gotovo može liječnik učiniti.

Josip je bio čuvar i zaštitnik djevičanske majke i Božjeg Djeteta. Neobično ga častimo, jer je dirljivom vjernošću i ispravnošću nastupao prema majci i djetetu, za koje je on bio svijestan odgovornosti pred Bogom i pred povijesti. On nije dugo pitao kad ga je Božji nalog uvukao u teške pustolovine. On nije problematičan čovjek, jer u nepokolebljivoj vjernosti

ide putem primljenih uputa, pa i onda, kad ga zapovijed vodi u Egipat - u bijedu i neizvjesnost. Nije klonuo, pa ni onda, kada je sve izišlo sasvim drugačije, nego je on zamislio. Mislim, da su upravo ovi poprečni potezi u životu sv.Josipa tako značajni. Možda uopće ova križanja, da tako nazovem naše propale planove čine svaki život značajnim i velikim.Možda život bez tih velikih iznenadjenja ne bi bio vrijedan, da ga se opazi i istakne. Možda te suprotnosti dižu svaki život iznad malogradjanskog prosjeka i banalne dosade. A možda ni jedan život nije od toga sasvim poštedjen:

Tako smo lijepo isplanirali život!Toliki izgledi! Za nekoliko godina doći ću do željenoga položaja, gdje će moja egzistencija biti osigurana. Na koncu ću doći u zasluženu penziju i starost provesti u sigurnosti. Da,to su naši projekti; a onda dodje rat ili neka druga glupost, i svi ti lijepi planovi padnu u vodu. Sva ta neugodna iznenadjenja danas su skoro normalna. Sigurnost je još samo lijepa priča, i to je teško i bolno. Čovječji život postaje križ. Čovjek podigne dugi stup planova, a onda dragi Bog povuče preko njega potez u kutu

od devedeset stupnjeva, i - križ je gotov. Upravo su u životu sv.Josipa ovakvi poprečni potezi značajni.

Nije li on zamišljao, kako će čitav život provoditi u mirnom Nazaretu, u radionici, u svojoj kući, kraj ove prekrasne djevojke Marije čiju će čistoću čuvati kao veliko blago,koje će netaknuto vratiti Bogu. Bog zna, kako je lijepo zamislio tihi život tajne sreće. A onda, jednoga dana nije mu više moglo ostati sakriveno, da se njegova mala štićenica osjeća majkom. Kakve li su sve divlje misli na njega nasrnule: nije li se ipak u njoj prevario. On u to ne može vjerovati. Ta on je pozna, ali u svakom slučaju njegov san leži u razvalinama. A onda je Bog zahvatio i poučio ga,da to dijete dolazi od djevičanske majke, da je to Božji sin i obećani mesija, te da on - Josip ima biti njegov hranitelj.

I on s Marijom čeka na njihovu veliku sreću, na ovo dijete, koje će biti njihov Bog, kraj čije će kolijevke oboje klečati ponizno i blaženo. Uveče, kad je dnevni rad bio gotov, on već radi na toj kolijevci. A onda opet dodje poprečni potez dragoga Boga. Izlazi carev edikt

koji im zapovijeda, da usred zime podju u Betlehem. Josip kuca na stotinu vrata, da bi našao mjesto za Mariju, koja očekuje svoj veliki čas. Ali, "nije bilo mjesta u skloništu". Ne bi li najradije tim bešćutnim ljudima dobacio pogrdu u lice, jer Bogu nijesu ništa htjeli pružiti u prvoj uri života na zemlji, osim životinjskih jaslica u hladnoj staji. Kako mu je srce krvarilo nad tolikim siromaštvom, nad tolikom nemoći i tvrdoćom ljudskih srdaca.

Odmah iza toga dolazi treći poprečni potez, još strašniji, još teži. Bio je to andjelov nalog: uzmi Dijete i njegovu majku, bježi u Egipat, jer Herod traži njegov život. Zar može razumjeti, kako u zemlji njegovih otaca ima mjesta za svakojake ljude, samo nema za ovo Dijete za novorodjenog Boga. Je li to zbilja bila odredba ili samo Božje dopuštenje. Mi znamo, što to znači izbjeglička bijeda, što to znači napustiti zemlju svojih otaca, kuću i posjed, pa bio on najskromniji, te u tudjoj zemlji tražiti domovinu. Josip je na vlastitoj koži osjetio, što to znači bježati u noći i šuljati se tamnim stazama iz vlastite domovine i daleko u Egiptu tražiti novu egzistenciju. Možemo misliti, kako mu

je bilo teško u tudjoj zemlji zasluživati ono, što je bilo potrebno za dijete, njegovu majku i sebe. A upravo onda, kad je počelo postajati toplo u tom novom gnijezdu, kad se prilagodio novim prilikama, kad se u tudjoj zemlji počeo osjećati domaći, došao je opet poprečni potez i novi nalog: povrati se u svoju zemlju, jer je Herod umro!

Sad je nastupilo nekoliko blaženih godina, kad je mali Isus rastao pred njegovim očima, kad je dijete stalo polako raditi i kad ga je očinski mogao uvadjati u tesarsku umjetnost. Nije li Josip sanjao o lijepoj budućnosti, kad bi svake večeri zatvarao radionicu i uz Isusa uživao mir večernjeg odmora. Kako će to biti lijepo, kad kucne ura njegova Sina, kad Isus više ne će biti tesar, nego veliki muž svoga naroda, buditelj i otkupitelj. A on će ići za njim i radovati se njegovome otkupiteljskom djelu, govoru i uspjesima. On će se samo tiho, nezapažen odmaa radovati sjaju svoga sina. A onda, poslije tih sanja, dolazi, ljudski govoreći, zadnje razočaranje - smrt. Morao je umrijeti prije nego svane veliki dan njegova posinka. Naravno, umro je najljepšom smrću na Gospodinovim rukama. Kao

uvijek, tako je i sada sa "amen" potvrdio Božju volju.

Teški su ti sudari naših i Božjih planova i mi ih se plašimo. Ali Bog nam daje naslutiti, da je ipak život bez ovakvih poteza bez vrijedan. Danas, kada propadaju mnogi ljudski planovi i proračuni, molimo Boga preko ovog svetog muža, koji se očinski brinuo za njegova Sina, da nam dade spoznati, da su ta životna križanja velike milosti, i da je tek po njima život vrijedan života. Amen.

IV. nedjelja korizme

GOZBA GODINE U HOLLYWOODU

Istaknuti rimski vojskovodja Lucije Lucinije LUKUL ušao je u poslovicu zbog svoje raskoši, jer je nemilice rasipao svoje veliko imanje i upravo bijesno živio. Nikada nije govorio upravitelju dvora što želi jesti. Dao mu je samo nalog, da gozbu priredi u toj i toj sali, a ovaj je odmah znao kakva jela mora prirediti i u kojim količinama. U gozbe je trošio milijunske svote. Otada se sve raskošne i velike gozbe nazivaju lukulovskim.

Gozbu godine priredio je nedavno u Holliwoodu američki bogataš Allen Chase. Cijena obroka za jednu osobu iznosila je preko 400 dolara, a šef kuhinje čuvenoga pariškog restauranta "Maxim" posebno je za tu gozbu doletio u Hollywood, da nadgleda priredjivanje jela. Iz najrazličitijih krajeva svijeta bile su avionom dopremljene rijetke namirnice, mirodije i specija-

liteti.

Allen Chase odlučio je, naime, da imitira gozbe, što ih je priredjivao spomenuti gurman Lukul i da ih po mogućnosti nadmaši. On je predsjednik "holivudskog udruženja gurmana" i nije mu bio samo cilj, da članovi dobro jedu, već i da se konačno dokaže, da Amerika nije samo zemlja gotovih jela iz konzervi i frižidera nego da poznaje i dobru kuhinju.

Želim govoriti o jednoj trećoj gozbi, koja se po nečem razlikuje od gore spomenutih, gdje su stolovi na početku bili raskošno puni, a na koncu - prazni; o gozbi, na koju je bilo pozvano pet tisuća muškaraca, koji su posjedali po travi. Na početku su samo raspolagali sa pet hljebova i dvije ribe, dok je konac bio mnogo obilniji, jer "SKUPIŠE I NAPUNIŠE DVANAEST KOŠARICA KOMADA, ŠTO SU PREOSTALI ONIMA, KOJI SU JELI". (Iv. 6, 13).

Na ovoj gozbi vidimo bogatstvo Kristove darežljivosti, po kojoj je njegov lik tako svečan. Ne sjedi on ukočeno za prostrtim stolom, kao netko, ko ne dopušta nikakvo raspolo-

ženje; kao Allen Chase u Hollywoodu, koji je jedini imao pravo za vrijeme četiri sata, koliko je trajala gozba, da se s vremena na vrijeme digne i da pobožno objasni kvalitete pojedine kulinarske poslastice. Ne, on dijeli vino ne brojeći kapljice. On čitavih 600 litara crpe iz kamenih posuda, iako su uzvanici već bili dobre volje.

Nije njegova namjera, da samo propovijeda. On vrlo dobro zna, da iako čovjek ne živi samo o kruhu, da on ipak i od kruha živi. I kad poziva za stol, ne dijeli oskudne porcije, već bogato gosti, tako, da na kraju treba više odnijeti, nego što je bilo doneseno na početku.

U svima nama ima nešto nevaljanog puritanizma, kad mislimo na Krista. Mi smo potpuno osvjedočeni, da nam želi dati vječni život, ali često zaboravljamo, da nam želi priuštiti i zemaljske radosti. Osvjedočeni smo, da odobrava molitvu i pobožan život, ali sumnjamo, da bi odobravao gozbe i društvene forme, na kojima se i sam pojavljivao i kojih se sam toliko pridržavao. Čitamo, da je nebesko kraljevstvo slično svadbenoj gozbi i to onoj orijen-

talnoj, ali smo skloni, da taj stol zamišljamo samo onako pobožno prostrt za kavu ili kao neki drugi napola melankolični sastanak. Što su ljudi dalje od Krista, to su skloniji misliti, da je on kiselo obojen prema svakoj radosti i prema dobrima, koja je on sam stvorio.

Zato Krist i osudjuje puritanizam i kiseli pietizam i svu religioznu tjesnogrudnost. On pokazuje, da se ljubav mora očitovati ne sa mo u čisto religioznoj formi, već se mora zaodjeti u ljudsku dobrotu i darežljivost, mora oko sebe sipati punom šakom. U svima onima, koji prigovaraju nad rasipnošću uvijek ima nešto od Judina duha. Nije čudo, da grčki crkveni oci govore o Kristu kao o velikom filantroposu - prijatelju čovjeka, a njihovi latinski kolege o Njegovom humanitetu - o Njegovoj čovječnosti. Mi znamo za crkvene svečanosti u katoličkim zemljama gdje se ljudi ispovijedaju, pokoru čine i misu slušaju, gdje se održavaju procesije sa lepršavim zastavama, a zatim: sijeku se pečeni volovi i janjci, prazne se čaše iskričavog vina, a na otvorenoj cesti počinje - ples.

Već je onda jedan od apostola osudji-

vao neke religiozne ljude, koji su zabacivali izvjesne prehrambene artikle, kao što i danas neki osudjuju meso, vino, duhan ... Sv. Pavao tvrdi, da je sve to dobro, ako se uzimlje kršćanski umjereno i uz molitvu. A Crkva u jednoj nedjeljnoj molitvi traži od Gospodina, da ne izgubimo nebeska dobra, dok se služimo ovima na zemlji. Dakle, zdrav kršćanski život u duhu evandjelja znači: svaki dan živjeti u umjerenosti i Božjem strahu, svečanosti slaviti svečano, a u odredjene dane postiti, kako to propisuje prastara mudrost.

Da vidimo, kako je završila gozba na otvorenom polju, koju je Krist priredio. On je odlučio nahraniti te narodne mase, ali je to po shvaćanju apostola bilo neizvedivo. Kad se radi o slučaju, koji je prema našem mišljenju tehnički zbilja težak, onda zaboravljamo, kao i oni, da je Krist otkupitelj svijeta i da u svojim rukama drži tok i zakone svemira. I dok Filip kalkulira iznos, koji bi se mogao naći u zajedničkoj kasi, da kupe kruha, dotle se Isus smiješi i kuša ih, "JER JE SAM ZNAO, ŠTO ĆE UČINITI". (Iv. 6, 6).

Isus se smješka i uzvišenim mirom jednostavno čini ono, što bi učinio i svaki drugi domaćin: moli molitvu prije jela, lomi kruh, a apostoli ga puni začudjenja moraju servirati. A da im dade temeljitu lekciju o pouzdanju u nebeskog Darovatelja, moraju sakupiti 12 košarica ostataka.

Ovo je jedina gozba u povijesti, gdje je na koncu preostalo više hrane, nego je bilo pripravljeno na samom početku. Bila je spremljena za slušaoce riječi Božje, a jer su sigurno tu riječ čuvali u dobru i čistu srcu, Krist je proizveo čudo umnoženja.

Dok se na lukulske gozbe pozivaju samo oni sa vrha društva, dotle Krist pozivlje narodne mase, jer su pred njim svi jednaki. Za sve se svakog dana otvaraju vrata svih tabernakula i bijeli kruh neba polaže se na njihova usta. Bijela kiša mane spušta se na izmučeni narod pustinje.

Isplati se, dakle, ići za Kristom, ne samo radi svagdanjeg kruha i ozdravljenja, već i stoga, što je On sam kruh, koji je s neba sišao. Amen.

Gluha nedjelja

"KURU - SMRT"

Uzmimo olovku i povucimo crtu od dna stranice do vrha. Ta okomita crta, koja se diže prema nebu predstavlja našu konačnu sudbinu. Zatim povucimo drugu crtu preko stranice s lijeva na desno, tako da okomitu siječe u pravom kutu od devedeset stupnjeva i dobili smo križ. Okomita crta predstavlja Božju volju, a vodoravna - našu, koja Božju niječe, protuslovi joj i križa je. I tako smo sami sebe razapeli na križ, jer ne ćemo da priznamo svoju narav onakvom, kakvu nam je Bog dao.

Mi pokušavamo načiniti Boga od našeg trbuha, od prohtjeva naše sebičnosti, od naše vlastite volje, od niskih životnih ideala,i sve je to ona vodoravna crta grijeha, koja lomi dušu, a da sreće nikada ne postiže.

Svaka nesretna duša, na kojem god me-

ridijanu ili na kojoj god paraleli živjela, no si u sebi usadjen križ, koji se pojavio nakon što se ukrstila naša i Božja volja. I taj nutarnji križ nemira i nezadovoljstva posljedica je sukoba tih dviju volja, posljedica je - g r i j e h a .

Bez sumnje, svatko će od nas pronaći nešto svijetla kod svojih fizičkih i psihičkih svojstava čim će se moći istaknuti i pohvaliti medju drugima, ali nitko od nas neće moći ustvrditi, da za ovaj križ ne zna, da nikada nije počinio grijeha.

Od početka svijeta živio je samo jedan koji je bez straha mogao upitati svoje neprijatelje: "TKO ĆE ME OD VAS OKRIVITI ZA GRIJEH?" (Iv. 8, 46) Bio je to Krist.

Dostojanstveno i mirno stajao je medju muškarcima, koji puni mržnje drže kamenje u ruci, da ga na Njega bace. Oni su skrupulozno kontrolirali Njegove govore i vrebali na njegove privatne izjave. Dan i noć pazili su na svaki Njegov korak i nije bilo vrata, koja bi pred njima mogao zaključati. Postavljali su mu

zamke, laskali su mu, umiljavali se, samo da iz mame jednu riječ, koja bi ga optuživala. Tražili su samo jedan prestupak subotnje zapovijedi, samo jednog pravila o postu ili propust koje hramske svečanosti. A bili bi najsretniji, kad bi ga mogli optužiti zbog nekog ličnog prekršaja Jehovinog zakona na kamenim pločama. Pune tri godine vrebali su neumorno i On im sad u lice veli, da slobodno ukažu na samo jedan Njegov grijeh, ako im je poznat.

Najznačajnija crta Isusove veličine leži u odgovoru, što ga je on jedini mogao dati. Kad bi se usudio dati jedan takav odgovor neki pustinjski asketa, neki pokornik sa stupa ili mučenik crven od vlastite krvi, - taj bi se odgovor utopio u smiješnosti i ruglu i hvastavost dotičnoga naišla bi na opravdano ogorčenje.

Kristovoj tvrdnji o vlastitoj neporočnosti nitko nije prigovorio i ta tvrdnja je jedinstvena u povijesti.

Predpostavimo, da bi kritičari mogli dokazati, kako je On svoju propovijed na gori uzeo od Indijanaca, Očenaš od Perzijanaca, a svo-

je parabole od egipatskih mudraca; da su Sokrat i Seneka puni dostojanstva umrli jednako tragičnom smrću; da se Budina i Muhamedova religija raširila dalje i brže nego Kristova, - uza sve to Krist bi i dalje ostao kao jedinstvena ličnost povijesti, jer je veoma malo onih, koji su se okušali u pravcu bezgriješnosti, a samo je Jedan mogao ustvrditi da je - bez grijeha.

Ta potpuna sloboda Kristova od svake krivnje uzrokom je, da Njegova muka, koju ćemo u idućem tjednu slušati četiri puta, nije neko samilosno sjećanje na trpljenje, nego jedna tragedija, u opsežnoj povijesti muka na zemlji, koja je jedinstvena bolima i nepodnosivom moralnom napetošću.

Svi mi u časovima patnje, kao i razbojnik na križu, osjećamo, da smo samo primili ono, što smo i zaslužili, te da je sve to samo jedan mali dio kazne, koju bi morali podnijeti. A Krist, na kome danas nisu mogli pronaći niti sjene grijeha, mora podnijeti strahovitu muku i još teže uvrede, mora biti nijem kao žrtveno janje pod nožem hramskog sluge i bespomoćan

pred svijetom punim zlobe.

Na svijetu nema većeg zločina od umorstva pravde, od osude nedužnoga i ne nalazimo dovoljno veliku zadovoljštinu za nedužno trpljenje. Možemo jedino Kristu, samoj svetosti, koji je izjednačen sa zločincem, pružiti samo jedan dio satisfakcije, poklonivši mu svu ljubav srca i čitavo bezgranično udivljenje svoga duha.

Kristova sloboda od grijeha učinila ga je Velikim Svećenikom novoga zavjeta, koji je jednom zauvijek prinio žrtvu okajanja. Starozavjetni svećenici, kao i svećenici svih drugih religija, morali su se očistiti žrtvom pomirnicom prije nego su htjeli čistim rukama prinijeti žrtvu za narod. Krist, medjutim, nije trebao nikakvog okajanja za samoga sebe prije nego će prinijeti žrtvu za puk.

Ovo je naše vrijeme i vrijeme usporedbe. Usporedjuje se privredna i industrijska proizvodnja jedne godine s drugom, rad jedne škole i tvornice s drugom školom i tvornicom, sportski rezultati i filmska ostvarenja jedne države s drugom ....

Sva su ta usporedjivanja korisna za stvaranje novih planova i pronalaženje novih sredstava i metoda, da se ti planovi ostvare.

Posebno su potrebne usporedbe na religijskom polju. Potrebno je znati, na kojem se dijelu puta prema savršenosti nalazimo i koliko smo udaljeni od našeg Ideala - Krista. Stvarno gledajući, obzirom na griješnost i bez griješnost, učiniti jednu takvu usporedbu sa Kristom, bio bi jalov posao, jer samo možemo konstatirati, da smo Njegov - antipod. Na nama je krivnja, što svoj život ne možemo niti omjeriti s Njegovim, jer se, nažalost, naši putevi razilaze.

Ovo naše stanje možemo usporediti sa bolešću, koja vlada na Novoj Gvineji, a koja je po svojem strahovitom učinku jednaka raku: ne zna joj se ni uzrok ni lijek. Zove se kuru - smrt. Bolesnik umire od nezadrživog grohotnog smijeha, koji iz njega načini bespomoćan kostur patnje i ludila.

Adekvatna je to slika svih nas, koji smo zaraženi bolešću usiljenog smijeha i lažne radosti. Naš put siječe u pravom kutu put Kri-

stov i tu počinje uzrok našeg teškog oboljesanja: naš duhovni organizam pretvara se u sablazni kostur, koji se ne može usporedjivati s divnom Kristovom pojavom.

Vrijeme je, dakle, da učinimo nešto za naše vlastito zdravlje. Iako ne možemo reći: "Tko će me od vas okriviti za grijeh",učinimo sve, da možemo konačno izgovoriti:"BOŽE, MILOSTIV BUEI MENI GRIJEŠNIKU!" (Luk. 18, 13) To će biti polazna točka za naše opravdanje. Amen.

Blagovijest

JEDANPUT SE ŽIVI

Svake godine na Blagovijest moja mašta negdje odluta; ponovno se vraća ondje, gdje je nekad bila: u galeriju slika, u umjetnički atelje; dovodi me pred kipove i poprsja na našim trgovima, pred stare oltarne slike naših crkava, u pinakoteke naših samostana. I opet, na temelju onoga što vidim, pokušavam prodrijeti u nutrinu majstora dlijeta i kista, jer su u kamen uklesali sebe, jer su na platnu oslikali svoju vlastitu dušu. Doduše, nije to uvijek sigurno mjerilo, da potpuno shvatimo umjetnika, jer ne bi bilo uputno reći, da su duše modernih umjetnika konfuzne kao i njihove slike. (Često puta moramo dugo stajati pred jednom apstraktnom slikom, i uz najbolju volju ne možemo zaključiti, što se htjelo kazati.)

Nitko jednim djelom ne kaže sve, kao što se i u školi ni izdaleka ne nauči sve, što

bi čovjek morao i želio znati; kao što se na dugom putovanju i dugom životu ni izdaleka ne saberu sva iskustva; kao što iz novina i radio-vijesti ni izdaleka ne možemo saznati najvažnije. Ono najvažnije, najljepše i najkorisnije naći ćemo u Božjim djelima. Postoji jedan živi lik, za kojeg zbilja možemo ustvrditi, da je savršeno izradjen, jer ga je izradio Božanski UMJETNIK. Lako ćemo shvatiti zašto je takav, kad doznamo za veliku misiju Djevojke: - Božje materinstvo! Ne bi imalo nikakva smisla da se pri umjetničkoj kritici ovog lika služimo pažljivo biranim riječima i pohvalama. Činjenica, da je Bog židovsku djevojku Mariju odredio, da mu u vremenu bude majka - govori sve; govori o svim njenim atributima i vrlinama u superlativu. Dok ruka inspiriranog umjetnika nije uvijek kadra, da prenese na platno ono, što je zamislio, dotle Bog savršenom točnošću izradjuje i realizira plan lika Djevice, koja će postati njegova vlastita roditeljica.

Dok govorimo o djevojci uopće, spontano pomišljamo na nešto nježno, lijepo, čisto i netaknuto, pomišljamo na utjelovljenog andjela koji će u svoje vrijeme biti roditelj Božje

djece; odmah mislimo na onaj savršeni PROTO - TIP, prauzor svake djevojke, po čijem bi primjeru morala u sebi skrupulozno čuvati ono,što je upravo djevojkom čini. Svoju netaknutost morala bi čuvati sve do onog časa, dok je netko ne zamoli, da podje s njim kroz život, kako bi zajednički sudjelovali sa Božjom stvaralačkom snagom, dok Bog i Crkva ne odobre i blagoslove ovaj njihov pristanak. To traži od svake onaj isti BOŽANSKI UMJETNIK, koji je tako skladno izdjelao Marijin lik radi njene misije Božjeg majčinstva; traži zato, jer će i one, ako to bude Bog htio, radjati brojnu njegovu djecu.

Kako je teško i pomisliti, a pogotovo govoriti o skroz protivnim postupcima mnogih suvremenih djevojaka, protiv čije se svetosti i netaknutosti toliko toga urotilo.

U New Yorku je nedavno otvorena Škola za sex-appeal (seksepil). U školi mlade djevojke uče sva umijeća koketiranja, atraktivnog odijevanja, izazivanja i zavodjenja muškaraca. Ako tri godine nakon školovanja djevojka ne uspije osnovati brak, škola joj nadoknadjuje troškove školovanja. Zar ne, "veoma moralna"

pedagoška ustanova! Ali, nije to samo slučaj sa New Yorkom, iste postupke, samo u drugoj formi, susrećemo gotovo u svim svjetskim gradovima,gdje se u barovima, varieteima, na filmskim ekranima vodi borba protiv djevojačke svetosti i netaknutosti. I tako se biser društva pretvara u zardjalo željezo, koje nipošto ne će moći usrećiti svog budućeg supruga i unijeti makar malo svijetla u obitelji.

Jedan mali intervju sa nekom glumicom (Ava Gardner):

- Kako gledate na svoju mladost i dosadašnju dob?

Provela sam je mijenjajući prijatelje, stanove, gradove. To su izgubljene godine moga života!

- Oslanjate li se već na vaše životno iskustvo?

Ne! Još nisam dobila pravu lekciju i srljam u nove opasnosti.

Jedanput se živi, - vele ludjaci! Jedanput se živi, - vele i pametni. Ludjak jedanput živi, pa misli, da taj život mora utopiti u vinu, seksusu i zabavi, Htio bih ga samo na koncu upitati o proteklom životu i silno sam znatiželjan, da li bi ga nazvao izgubljenim. I pametan jedanput živi, pa zato i cijeni ovo kratko vrijeme, nastojeći da ga ispuni poštenjem, čašću i solidnim kršćanskim životom, jer je svijestan, da se jedanput sa svršetka ne će moći povratiti na početak, da na temelju iskustva počne iznova, ali sasvim drugačije. Bilo bi veoma pametno, kada netko, ko je zaključio, da su njegove protekle godine izgubljene,ne bi i dalje srljao u nove opasnosti!

Katoličke djevojke! Jedanput se živi! Neka zato vaša ljepota bude iznutra, kakva je ljepota i kraljevske kćeri iz sv. Pisma. Istu je misao ponovila nedavno i Gina Lollobrigida: "Privlačnost ne leži u fizičkim kvalitetama,ona je unutrašnja vrlina!" Ne moraju baš uvijek vaše forme biti skladne, da se zaključi na vašu ljepotu. Ljepota vaše netaknutosti neodoljivo izbija, i uvijek ste lijepe dok ste čiste. Uvijek ste lijepe, kada god u ogledalu svoga

PROTOTIPA - BOŽJE MAJKE opazite, da vaše djevojaštvo nije izdalo. Zbilja je utješno, ako možemo reći, da naše protekle godine nisu izgubljene, da su samo bile ostvarivanje plana,kojeg je Bog od početka imao s nama.

Bezgrješnost i netaknutost samo jedne djevojke u malome Nazaretu, dalo je punu vrijednost ovome gradiću. Te vrline zapažene su od samog Presv. Trojstva, koje je odlučilo, da se tu pod srcem ove djevojke inkarnira sam Bog, koji će biti Otkupitelj. Mogli bismo reći, da je njena čistoća dala povoda ovoj odluci, da se zaborave sve čovječje prljavštine i izdajstva, počevši od onog prvog, kad su izagnani iz raja zemaljskog morali čuti tešku vijest: kruh će tvoj biti nakvašen znojom i u bolima ćeš radjati svoju djecu. Danas je Mariji donesena blaga vijest o skorom otkupljenju, u kojem će i ona sama sudjelovati čim izreče svoj "Fiat" - neka bude onako, kako nebo želi.

Krist je zajedno sa svojom majkom dovršio otkupljenje, ali to će nam malo vrijediti, ako i sami sebe ne otkupimo čistim i poštenim životom. Učinimo sve, da i mi doživimo svoju

Blagovijest, vijest o našem sretnom svršetku putovanja na zemlji. Amen.

Cvjetnica

BRIGE AMERIČKIH KANDIDATA

Svima je nama poznata predizborna agitacija u mnogim zemljama. Pojedinci za propagandu ulažu milijonske svote, kako bi udobrovoljili narod i sklonili ga, da ih bira. Ali ne radi se tu samo o novčanim žrtvama, već i o silnim ličnim naporima, samo da se dodje do položaja. Jedan od američkih poslaničkih kandidata izjavio je poslije izbora slijedeće:

"Tri mjeseca i dvadeset dana zanemarivao sam svoje poslove idući u izbornu agitaciju. Cijelo to vrijeme spavao sam 1360 sati manje nego obično. Izgubio sam dva prednja zuba u prepirci s jednim protukandidatom. Priredio sam 79 ručaka za birače, koji su na njima pojeli dva vola, sedam ovaca, masu kokoši i druge živine. Poljubio sam preko dvijesta beba i svojom rukom prenio oko 80 kanta vode na vježbama dobrovoljnih vatrogasnih društava. Podvrgao sam se ponov

nom krštenju po obredu nekih sedam različitih vjerskih sekti i tom prilikom su me gurali, da gazim vodu do grla. Stisnuo sam ruku desetini hiljada ljudi. Dao sam najmanje 500 obećanja. Kucao sam na dvije tisuće farmerskih vrata i oko 100 puta bio iskidan od njihovih pasa. I sve sam to podnio, da bi bio izabran - moj p r o t u k a n d i d a t ! "

Sve ovo zvuči nekako smiješno, a najsmiješniji je sam svršetak svih ovih pothvata.

Kod Krista, medjutim, nailazimo na jedan skroz drugačiji postupak. Upravo je upadna jedna crta u čitavom Njegovom javnom životu: On uvijek izmiče, kada narod, oduševljen Njegovom pojavom i Njegovim djelima, hoće da ga proglasi svojim vladarom. Ali ne čini On to samo zato, što mu je vrlo dobro poznato, kako je vrlo kratak vremenski razmak izmedju današnjeg "hosana" i onog "raspni ga" na Veliki petak. Pogotovo to ne čini, što ne bi imao nekog osjećaja za zajednicu, ili što bi htio izbjeći službi za svoj narod. Na sve to potiču ga razlozi koji su u vezi s Njegovim otkupiteljskim poslanjem.

Apostoli su uvijek negodovali, što izbjegava narod, koji ga je htio proglasiti kraljem, kada ih je nasitio kruhom i kada je pred njihovim očima u Naimu oživio mrtvog mladića. Nezadovoljni su bili i Njegovi rodjaci, što je činio čudesa i držao govore u udaljenim zaseocima, umjesto u glavnom gradu, gdje bi ubrzo došao do položaja. Mrmljali su: čemu taj vječni "incognito" i zašto narod ne bi smio vidjeti jasni znak, da je on zbilja mesija!

Ali Krist nije dao drugog znaka osim - uskrsnuća. Htio je da ono bude jedino jamstvo za istinitost njegove misije, kada je već nisu htjeli uočiti iz čitavog načina Njegovog djelovanja. Uskraćivanjem traženog znaka onemogućio im je, da vjeru u Njega obilježe kao neku nacionalnu religiju. Nije dozvolio, da u Njemu gledaju samo nekog političkog vodju u borbi protiv rimske okupacione vlasti, jer će Njegova crkva poslije Duhova biti općenita, a ne svojina neke nacije ili zemlje. Istina, On je Suveren, ali ne nad vojnicima, gradjanima i gladnim želucima, - već nad dušama, koje želi otkupiti i sjediniti u Božjem kraljevstvu.

Tako nam je Krist dao smjernice za naš odnos prema domovini.

Iako smo stvoreni kao pojedinci, istodobno smo odredjeni za zajednički život, tako da je i najokorjeliji individualist član neke obitelji i sugradjanin nekog naroda. I Bog tu rascjepkanost čovječanstva u nacije koristi, da ostvari svoje nakane. On dodjeljuje narodima zemlje i vremena procvata, da ga traže i nadju. On daje svakoj naciji odredjene religiozne mogućnosti. I ako narodi zlorabe svoju nacionalnost i ne traže Boga, - opterećuju se krivnjom i posljedicama te krivnje.

Mi smo kršćani, prema Kristovoj riječi, "sol zemlje" i "svijetlo svijeta". To znači, da smo mi pozvani, da sačuvamo narod od propadanja, a uvjet za to jest naše duhovno i moralno zdravlje, - da u sebi imamo snagu soli koja će konzervirati ostale dijelove nekog nacionalnog organizma. Dakle, naš odnos prema domovini mora biti odredjen religijom!

Bogu nije do toga, da budemo sjajni talenti, koji će moći reflektorskom snagom osvijetliti vjerske probleme. U zoru svih vremena postojao je jedan takav sjajni reflektor, ali je brzo bio oboren s neba, jer je posjedovao samo hladno svijetlo intelekta. Kršćani i kršćanski domovi, u kojima gori mala, ali topla vječna svjetiljka vjere, - to je ono što Bog treba u jednom narodu. On ne traži, da broj tih svjetiljaka bude velik kao broj zvijezda u noći: ako se nadje jedno pravo svijetlo zapaljeno Duhom Svetim i uzdržavano uljem Kristovog mira, dolazit će brojni ljudi, da ga posude. Zato ne smijemo nikada niti pomisliti, da se odvojimo od narodne zajednice, pa makar većina slijepa i gluha išla ususret moralnom raspadanju, pa makar se magle krive religioznosti sve više zgušćavale u duhovnu tamu, jer upravo u takvim slučajevima Bog treba svoju sol i svoje svijetlo, - treba nas!

Američki poslanički kandidat, o kojem je govoreno na početku dolazio je medju narod, da bude -- i z a b r a n .

Krist je bježao od naroda, d a n e b u d e i z a b r a n , jer "Njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta". Još nije bio došao

čas Njegova konačnog triumfa, jer je On Suveren čitavog čovječanstva, a ne samo jedne nacije.

- Krist je bježao od naroda, da izbjegne svjetovnu vlast.

Krist se je vraćao medju narod, da ga upozori, kako je svaka vlast, svaka nacija i čitav svijet prolaznog karaktera, te da će On osnovati zajednicu, koju nitko neće moći nadvladati, jer će on biti njezina nevidljiva glava.

U ovoj Kristovoj zajednici svi Njegovi sljedbenici imaju ulogu soli i svijetla, kako je to on sam odredio.

Da li smo zbilja zdrava sol?

Da li smo zbilja jako Kristovo svijetlo ili možda stijenj uljenice, koji jedva tinja? Amen.

Veliki četvrtak

DVIJE PRISUTNOSTI

Ganutljivo i svečano počinju Luka i Ivan pripovijedati o posljednjoj Isusovoj večeri. Prvi ističe napetu atmosferu, stvorenu u Cenakulu. Dok se svi rasporedjuju oko stola, Učitelj progovara: "Vrlo sam želio, da ovu pashu jedem s vama, prije nego ja muku podnesem." Naprotiv, Ivan intonira božanski epos ovim riječima: "Pred blagdan Pashe, znajući Isus, da mu je došao čas da prijedje iz ovoga svijeta k Ocu, kako je ljubio svoje, koji su bili na svijetu, zasvjedoči im izvanrednu ljubav." Ali u oba pripovijedanja ističe se Judina prisutnost, kobna sjena, što se nadvila nad Gozbom Ljubavi.

Kod Ivana izdajica je prokazan odmah poslije euharistijskog izraza: "Ljubio ih je do konca." I dodaje: "Iza večere, kad je već djavao stavio u srce Jude, sina Simona Iškariotskoga, odluku, da ga izda ..." Kod Luke Juda je

uklesan u mračni kamen riječima Krista,koji ga poslije formule posvećenja vina u krv, beskonačnom tugom pokazuje: "Ovaj kalež je Novi Zavjet u krvi mojoj, koja se za vas prolijeva. Ali, eto, ruka mog izdajnika sa mnom je na stolu".

Ima nešto odviše sotonsko u toj ruci, što leži na stolu, tako blizu Euharistije.Uprljana Judina ruka kraj Kaleža Krvi, ruka tako nametljiva i drska! Strahovita je ta prisutnost onoga jedinoga, kome je Isus izdiktirao kobni posmrtni natpis: "Bolje bi bilo za tog čovjeka, da se nije ni rodio".

Dvije prisutnosti: euharistijska i izdajnička našle se večeras zajedno kao kontrast. Ljubav, koja je "ljubila do kraja" navikla je na takve ljudske postupke od časa, kad je došla "medju svoje". Euharistija nije pronalazak nekog neiskusnog Boga, niti je nagrada samo vrlo vjernim stvorovima. Ona je dar Boga,koji pozna krajnju ljudsku nezahvalnost; Boga,koji je postao Kruh i Vino, izložen svakoj pogrdi i svakom zaboravu. Ali takva je Ljubav i ona nikada ne mjeri i ne računa.

Jednom su Krista htjeli proglasiti kraljem, ali On je pobjegao. Ljudi ipak ne uzmiču: slijede ga i pronalaze, ali neće dugo kod njega ostati; kad se popne na vrhunac svoje ljubavi, oni će se raspršiti: pronašao je tako neobično čudo, euharistijski dar, da će zaprepastiti nespremne i prorijediti same učenike. "STARAJTE SE NE ZA JELO, KOJE PROLAZI, NEGO ZA JELO, KOJE OSTAJE ZA ŽIVOT VJEČNI!" To je prvi zamah Nazarenca, koji se ne da vezati nikakvim pogrešnim tumačenjem, niti trpi prekide na svom brzom putu prema cilju, što ga on savršeno pozna.

Oni odgovaraju starim izazovom: hoće znak s neba kao manu u pustinji. A Isus hvata prigodu: "JA SAM KRUH ŽIVOTA". Onaj isključivi "JA", koji ima svaku božansku i ljudsku vlast, onaj "Ja", koji se tako često objavljuje u apsolutnoj i jedinstvenoj vezi s Životom i Istinom: "JA SAM USKRSNUĆE I ŽIVOT", "JA SAM PUT, ISTINA I ŽIVOT","JA SAM VRATA", "JA SAM SVIJETLO SVIJETA", taj "JA" istrgnuo je ovaj put sam z n a k iz ruku svojih protivnika. On je Onaj, kojeg će blagovati.

Pošto im je Isus istrgnuo sve njihove

dokaze, On prosljedjuje sve jasnije i upornije, dok se postupno ruše uplitanja lažnih, zahtjevi oholih, gledišta sumnjičavih i kratkovidnih. Svejim strahovitim obećanjem ljubavi On ide do nevjerojatnosti: ili će ga toliko ljubiti, da će ga blagovati, ili - neka idu.

"Ja sam Kruh živi, koji sam sišao s neba ... Kruh koji ću ja dati, Tijelo je moje za život svijeta."

Gotovo se stvorila samoća oko tog Čovjeka bez dvosmislenosti, koji uporno naglašuje upravo ono, što oni neće da prihvate;koji uporno prosljedjuje ne tražeći ničijeg mišljenja o granicama svoje ljubavi, i koji na koncu iskušava one malobrojne, koji su mu ostali vjerni, pitanjem, koje ne dopušta neodredjenog odgovora ni velikodušnih riječi, nego izričit,sasvim jednostavan pristanak.

On dakle pita: "Hoćete li i vi otići?"

"Gospodine, kome ćemo ići?", odgovara Petar u jednoj od svojih najuspjelijih eksplozija. U jednoj prigodi svojih najranijih susreta s Učiteljem, kad ga je zapanjio čudesnim ribolovom, Petar je usklinuo: "Udalji se od mene, Gospodine, jer sam grešnik". Ali sada, kad se već odavna predao Isusu, ne bi više znao,kamo da izvan njega ide: svaka udaljenost od Krista je smrt, a u njemu je svaki smisao i svaka istina.

Gospodine, ni mi ne znamo kome ćemo ići, ako tebe napustimo; ne znamo, kako ćemo svršiti, ako Tebe prestanemo blagovati. Zato je katolički duh i organizirao ove godine 37. svjetski euharistijski kongres u Münchenu pod lozinkom: Statio orbis pro mundi vita - sveopći zbor za život svijeta. Ovim kongresom crkva je povela računa o zajedničkoj nadi čovječanstva, o strahu i zabrinutosti naroda, kojima je za njihovu egzistenciju i napredak, za život u slozi i ljubavi potrebno da se hrane "živim kruhom,koji je sišao s neba", da žive od istine i milosti Isusa Krista. Tokom kongresa obavilo se redjenje mladomisnika, kojima je dana vlast,da ovaj kruh života svakog dana pripravljaju čovječanstvu; održala se večera ljubavi na uspomenu prve euharistijske večere, koja je danas bila priredjena u Cenakulu; biskupi su služili kod

stolova na uspomenu Kristove službe, koji je uzvanike posluživao svojim vlastitim tijelom. Na tom kongresu dozrela je misao, da se ogromni organizam čovječanstva mora hraniti tijelom i krvlju Božjom, ukoliko ne želi kapitulirati.

Jedne naše novine donijele su vijest kako je neki minhenski list proveo anketu medju hodočasnicima, kako bi ustanovio, da li znadu što to znači riječ "euharistijski". I navodno je od pedeset upitanih dvoje odgovorilo, da je to "nešto u vezi s crkvom", šestero da je to "isto, što i ekumenski", četiri osobe su smatrale, da je to grčki pojam za " katolički", jedanaestero ih je priznalo, da ne zna, što to znači, a samo sedmero upitanih je pravilno odgovorilo.

Može se dogoditi, da netko ne zna, što bi značio pojam "euharistijski", ali sam duboko uvjeren, da nema katolika na svijetu, koji ne bi znao za najveću ljubav Boga prema čovjeku, koji je za sva vremena čovječanstvu osigurao hranu svoga vlastitog tijela.

Pripazimo samo, da se dvije prisutnosti: euharistijska i izdajnička nikada u našem životu ne nadju zajedno, kao što je to bilo u životu Jude. Isus nas je ljubio do kraja. Dokaz za to je ova večer velike ljubavi. Ako smo do sada bili nezahvalni, počnimo večeras ljubiti LJUBAV. Amen.

Veliki petak

SKRAJNA LJUBAV I SKRAJNA ZLOĆA

"I, lictor, expedi crucem - Idi, liktore, otpremi križ!" - izgovori Pilat, jer sve je već bilo spremno: tvrdi drven križ, čavli, čekić, kliješta, i - tužna povorka krenu. Naprijed je jahao centurion, onaj, koga Tacit na zivlje groznom kratkoćom: exactor mortis - izvršitelj smrti, a za njim, medju oružanim vojnicima, Isus praćen bukom i žamorom gomile, što se na svakom koraku povećavala sudionicima i radoznalim svijetom.

Svijet se zaustavlja ispred topota centurionova konja i zaostaje, da pogleda jadnika, što teško diše pod užasnim teretom križa. Taj čovjek bolova ne može ni koraka naprijed" iznemogao je od strašne noći, saslušanja i mučnog sprovodjenja, od pljuskanja, batina i šiba, izobličen od krvi i znoja, od posljednjeg napora i truda. Kao da to nije onaj smjeli mla

di čovjek, što je pred nekoliko dana bičem istjerao trgovce iz hrama.

Što se to danas dogadja s Kristom? Izgleda, da se sve zlo uselilo u tijelo čovjeka, da Boga istjera iz tijela. Izgleda, da se sav pakao preselio na zemlju, kako bi čovjeka sklonio na ovaj pad, koji se ni sa jednim drugim ne može mjeriti. Čovjek se, eto, spremio, da izvrši najveći zločin u povijesti razumnih bića, najveći zločin u povijesti neba i zemlje. Već je izvršen strašni sud nad Bogom-Čovjekom.

Veliki Osudjenik sasvim tromo i veoma usporenim koracima uspinje se prema Golgoti. Oni oko njega kao da su negdje izgubili svoja ljudska ~~srca, a~~ zamijenila ih lavlja, koja su uvijek žedna krvi. Kad bi se sada našlo samo jedno biće, koje bi pokazalo sućut, koliko bi to bilo silno olakšanje i kako velika snaga za onoga, čija je kondicija bila na izmaku!

I gledajte čuda! Jedna žena probija kordon! To plašljivo žensko srce poprimilo je snagu. Izazvala ju je nepravda i krvničko raspoloženje onih, koji su ga pratili. Pružila mu

je svoj vlastiti rubac, da obriše krvavo lice. Ni u toj situaciji, kada je svega lišen, Bog se ne da nadvisiti u ljubavi. Onaj, koji na svaki dar uzvraća još većim, pronalazi način da se zahvali jednom dobrom srcu, koje mu je pružilo ohrabrenje: na rupcu je ostavio svoj vlastiti lik, da čovjek nikada ne zaboravi, što je u svome ludilu učinio od svoga Boga. Bravo, Veronika! Čestitamo ti, junačka ženo, koja si ovim potezom zauvijek postala ponos svih poštenih žena!

To osjećajno srce na sreću nije ostalo osamljeno. Kristov krvavi put bio je okvašen suzama grupe žena, koje su bolno plakale. Od Krista nisu ostale nezapažene, kao što nisu ostala nezapažena djeca u njihovome naručju, koja su takodjer plakala, kada su ugledala rasplakane majke. Bog, kome je savršeno poznata budućnost, već je davno znao za ovaj prizor, pa je zato i milovao djecu i prvi izdao zakon o njihovoj zaštiti.

Žene i djeca bili su jedna svijetla točka u čitavoj ovoj komediji, utjeha i ohrabrenje ovom Velikom Patniku, jer ipak - još

nije sve poludjelo! A mi muškarci? Mi smo te, Kriste, osudili; mi smo te pratili na stratište puni dželatskog raspoloženja; mi smo ti okrvavili ruke, otvorili bok, da pronadjemo srce, koje nismo mogli gledati, kako ljubavlju udara; umirili smo Tvoje srce, da ti dah zamre na usnama; kao lopovi bacili smo kocku za Tvoju haljinu, koju smo ti oduzeli. Priznamo, da smo upravo mi muškarci odigrali najstrašniju ulogu pri Tvome smaknuću. Mi ipak ne očajavamo i puni nade očekujemo Tvoje pomilovanje, jer se je pri svemu tome muškarac prvi osvijestio i priznao: "Zaista, ovaj je bio sin Božji!" Oprosti nam, - jer mi ćemo Te muškarci, kad sve bude raspršeno skinuti sa križa. Oprosti nam, jer mi ćemo Te muškarci časno sahraniti i na taj način priznati svoju veliku krivnju.

Gospodin je raspet. Na Kalvariji su svi zašutjeli. Književnici i farizeji prestali su se rugati, rimski vojnici odložili su svoje kocke. Nebo se smračilo i ljudi se stali bojati. Čekali su njegove oprosne riječi. Prva riječ sa križa bila je namijenjena onima, koji su ga raspeli: "Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine!" Njegova druga riječ bila je namijenjena grije-

šnicima. Rekao je razbojniku: "Još danas bit ćeš sa mnom u raju!" Treću riječ upravlja svojim vjernima: Majci i najmilijem učeniku: "Majko, evo ti sina. Sine, evo ti majke!" Zbilja, riječi dostojne Boga! Bol nije spriječila, da njegova ljubav u ovom zadnjem času obuhvati sve bez razlike.

"Žedan sam!" Iz dubine njegova Srca vinuo se povik. On, Bog-Čovjek, koji drži svijet na svojim dlanovima, koji upravlja putanjom zvijezda i sferama u njihovom prostoru, traži sada od sitnih ljudi, da mu pomognu! Moli ljude za jedan napitak! Ne za napitak zemaljske vode, nego za napitak ljubavi - " žedjam za ljubavi!"

I kad je u ruke svoga Oca predao duh; kad su ljudi završili svoju komediju s Bogom i zamukli, progovorila je priroda i pokazala se osjetljivijom od ljudi za bol Kristovu. Progovorilo je sunce i od stida povuklo svoju svijetlost sa ove naše grozne planete; progovorilo je kamenje i zavjesa u hramu; progovorili su mrtvi, koji su iz grobova ustali na bolni vapaj Kristov, dok su živi ljudi stajali pod

križem i mrtve duše nosili u tijelu.

Bolna je drama ovoga dana. Kalvarija nije samo povijesni dogadjaj kao bitka kod Waterlooa. To je dogadjaj, koji se uvijek iznova ponavlja. Krist još uvijek visi na križu i radi grijeha stalno umire. Rane su još uvijek otvorene i još uvijek padaju kapi krvi na druge Ivane i na druge Magdalene. Dok god zemlja nosi svoje rane, dotle moraju ostati i Kristove. Krist je još uvijek osudjivan i svakim grijehom dajemo prednost Barabi. Još uvijek živi pokoji Juda, koji Gospodinove usne kalja poljupcem; uvijek se nadje pokoji Pilat, koji ga osudjuje; pokoji Herod, koji na njega stavlja ludjačku haljinu. Čavlima prikivamo ruke, što su se pružile na blagoslov. Prahom punimo oči, što su bolno za nama gledale, kada smo kao izgubljeni sinovi lutali tudjinom. Sa žuči palimo usne, koje su nam htjele govoriti o blagom opraštanju. Kopljem probadamo srce, koje je za nama žedjalo, kao da smo vrelo žive vode.

On ipak oprašta! Samo se moramo ponovo uspeti na Kalvariju, ali drugim p o k o r n i č k i m putem i priznati svoju bijedu,

svoj grijeh. Podno propovijedaonice ljubavi moramo skrušeno kleknuti i priznati, da smo ubili svoje vlastito srce, kad smo njegovo probo-li.

Njegova je posljednja riječ danas upućena nama: "DJECO MOJA, SKRUŠENI JE RAZBOJNIK VAŠA NADA!" Amen.

Polnoćka Uskrsne vigilije

DVIJE NOĆI

Dvije noći:

Jeruzalemska noć pred dvije tisuće godina: noć straha i izgubljene nade za jedan dio stanovništva; noć zluradosti i prividnog triumfa za drugi dio stanovništva. Najstrašnijom smrću likvidiran je Prorok, o kojem su podijeljena mišljenja.

Jeruzalemska noć strave i triumfa! Pred grobom, izrezanim u kamenu, rimljani straže, jer u grobu leži "varalica" - boje se "uskrsnuća".

Jedna druga noć: noć u našem gradu nakon dvije tisuće godina. Njegovi stanovnici našli se takodjer pred njegovim grobom, jer je postao slavan. Stanovnici našeg grada bdiju i čekaju - u s k r s n u ć e ! Već ga je navijestilo svijetlo uskrsne svijeće, koje je malo

prije zasjalo u tami.

---ooOoo---

Utihnulo je krvavo raspoloženje na jeruzalemskim ulicama; strast je odigrala svoju ulogu smaknuća nevinog Čovjeka. Kao što su se usred razbješnjele mase, koja je tražila nevinu krv, našle žene, koje su suosjećale sa Pravednikom, tako se i uz izvršitelje smrti našla dva dobra čovjeka, koja su ga časno sahranila. Iza kamena, koji je bio navaljen na vrata groba, nije samo ležao Krist, s njim su bile pokopane i sve nade njegovih simpatizera.

I dogodilo se sada nešto jedinstveno u povijesti: kod groba Čovjeka, čija je smrt nedvojbeno utvrdjena, postavljena je straža,koja bi imala spriječiti, da ne ustane. Ako je Krist bio samo čovjek, onda je iluzorno bilo govoriti o bilo kakvom ustanku, poslije nego je onako izmrcvaren ispustio duh, poslije nego mu je srce bilo probodeno. A ako je bio i Bog,onda je pogotovo besmislena svaka straža,kako se to i pokazalo, jer ni rimska koplja, ni kamen, ni pečat nisu mogli spriječiti njegovo uskrsnuće.

I evo - U S K R S N U O JE, sam svojom moću svladao je smrt i pokazao rimljanima i židovima, s kim su imali posla.Njegov prazan grob postao je apologija svake njegove riječi, svakog njegovog pothvata; apologija Crkve, čija snaga leži u otvorenome Kristovom grobu.

Uskrsnuo je i pokazao, da nije utopist! Hram, kojeg su na Veliki Petak razrušili, ponovno je sazidan.

Uskrsnuo je i odgovorio na jetku ironiju, da je mogao sići s križa, ali je trebalo, da misiju privede kraju.

Uskrsnuo je i pokazao Pilatu i skepticima svih vremena, što je i gdje je istina.

Njegov je grob prazan za razliku od grobova začetnika svih drugih religija,čiji su grobovi sve do danas ostali zapečaćeni.

I uzalud su rano jutros pohitale žene da medju mrtvima traže Živoga. Kao da su zaboravile na njegovo proročanstvo.

Naša uskrsna radost ima svoje mjesto i naše uskrsno raspoloženje ne može utući ni tama ove noći, jer je u njoj zasjalo Svijetlo svijeta svojim punim sjajem, da obasja sve one koji bdiju. Ustao je Krist iz groba,kako je to i rekao, s pobjedničkom zastavom u ruci. I to je jedina zastava, koja nije prelazna, jer do danas nitko nije iz groba ustao, osim njega.

Naša uskrsna radost ima svoje mjesto, jer je Kristovo uskrsnuće garancija, da će i naši grobovi jednom ostati prazni. Hoće li se tada naše uskrsnulo tijelo ponovo vratiti u tamu ili preobraženo zauzeti svoje časno mjesto kod VELIKOG POBJEDNIKA, zavisi o tome, da li smo Kristovim putevima hodali kroz život.

Svima vama, koji bdijete u ovoj uskrsnoj noći:

S R E T A N U S K R S !

U s k r s

ZAVRŠNA TOČKA

Oni, koji su na Veliki Petak skrivili Isusovu smrt, mislili su, da su stavili završnu točku.

Sad su odahnuli i predali se vazmenoj radosti svoje, na smrt osudjene, religije. Poduzete su sve mjere opreza. Grob je zapečaćen, straža je postavljena i ništa se više ne može dogoditi. Ušutkana je RIJEČ, koja je bila u početku, a ruka, što je puna samilosti počivala na glavi gubavca i ljubazno tapšala ramena grešnika, probodena je i ukočena. Postavljena je, dakle, završna točka.

Gospodin je jednom svojim protivnicima predbacio, da sude samo prema onome, što se može vidjeti, a prolaze mimo zbilje. Tako je bilo i ovdje: sve ono, u što su bili sigurni, bio je samo privid. Vjera, što se temelji na Božjoj

objavi, obasjana prastarim kredom crkve i Petrovom naukom, gleda dublje i vidi, što se zbivalo u zapečaćenom grobu.

Naš Spasitelj daje svome jadnom i zlostavljenom tijelu samo dva dana počinka u hladnom grobu. I nakon što je zemlja vidjela izvršenje žrtve, i nakon što su mrtvi primili uskrsnu vijest, došlo je vrijeme, da pobjednik slavi slavlje nad grijehom, smrti i djavlom. Ponovo Gospodin sjedinjuje svoju dušu s odmorenim tijelom i izlazi iz groba, da dovrši svoju pobjedu.

Oba teška dana: Veliki četvrtak i Veliki petak bili su puni dramatike, puni ugrijanih masovnih nastupa i riječi sudbinskog značenja. Spasitelj je stajao licem u lice s velikim svećenicima i drugim nosiocima vlasti, dok je more naroda šumilo u orkanu mržnje. Na koncu On je jedina osoba, koja svime vlada. Pažnja tisućljeća koncentrira se na malo njegovih zadnjih riječi, koje padaju u sve duljim pauzama, dok konačno tama i tišina obvijaju križ. I kao što poslije oluje dolazi tiho vrijeme, tako dolazi mirna subota, kad su grobna vrata zatvo-

rena i duboki se mir slegao na zemlju.

Napokon je prošla noć: jutro sviće i u prvom rumenilu na istoku izranja iz tame rosom ovlaženi vrt.

Nedjeljno jutro došlo je tiho kao i san nedužnih. Bistar, blagi zrak kao da je uzbiban andjeoskim krilima. Marija prolazi vrtom, a netko kraj nje progovori poznatim joj, nezaboravno blagim glasom: "Marija!" Na tu jednu riječ odgovori i ona jednom: "Raboni - Učitelju!" I kad mu u rosnoj travi padne do nogu, opazi na njima dvije rane, dva crvena prugasta znaka od čavala.

Nevjerojatnom brzinom širi se vijest uskrsnuća kroz Židovsku zemlju, Samariju, Siriju, Heladu i Rim. Još nije prošla ni jedna ljudska generacija, a već golemo mnoštvo vjernika u Rimu polazi za Petrom u mučeničku smrt. Jednu generaciju kasnije tuži se rimski guverner na Crnom Moru "da se ova ludost širi svuda po gradu i selu". Poslije dvije daljnje generacije imamo već velike i dobro uredjene crkve od Galileje do Arabije, od Alpa do Sahare, gdje biskupi,

svećenici, djakoni i vjernici svjedoče o uskrsnuću. Još dvije generacije kasnije izjavio je neki poganski car, da bi radije gledao novog protucara, nego Petrova nasljednika na rimskoj stolici. A još dvije generacije iza toga kraljevstvo Uskrsnuloga iskupilo je krvlju svojih mučenika slobodu u starom svijetu i postaje državna religija.

Munjevito ide vijest zemljom i ubrzo je sva kugla zemaljska zapaljena uskrsnom svijećom. S najstarijim apostolom smijemo kazati, da je naša vjera pobjeda, koja je svijet svladala; a s njegovom crkvom možemo priznati: GOSPODIN JE DOISTA USKRSNUO, KEFA GA JE VIDIO!"

Tko poput Židova vidi samo privid, taj će podrugljivo istaknuti, kako je bljesak uskrsne svijeće zamračen jetkim dimom svijeta u plamenu. I mi vidimo, da smrt žanje, što je grijeh posijao, i da ona vlada kao da i nije pobijedjena. Grijeh pustoši kao da nije svladan. Svijet se ponaša kao da nikada nije bio otkupljen. Božji Namjesnik i njegovi prijatelji nemoćni su.

Ali mi vjerom prosvjedujemo: TO NIJE ZAVRŠNA TOČKA! On, koji je na uskrsno jutro od smrti ustao, POBJEDNIK s Golgote i njegova Crkva uvijek se bude na život time, što umiru. I kroz oblake otrovnog plina Pobjednik pobjednički ide naprijed iznad grobova i ruševina do pobjede. On je onaj, koji će postaviti završnu točku, kad se na njegovu riječ svi grobovi otvore i mrtvi uskrsnu položivši račun svaki po svojim djelima. U odsudnoj uri svijeta On će imati zadnju riječ.

Nikada nije bilo tako važno kao danas da njegovi vjernici jednoglasno i u tisuću jezika priznaju svoj kredo, da priznaju njegovo uskrsnuće trećeg dana prema Pismu, te da će opet doći u slavi suditi živima i mrtvima, i da njegovu kraljevstvu ne će biti konca. Amen.

Uskrsni ponedjeljak

OPTIMIZAM ZBOG USKRSNUĆA

Znam, da ste s posebnom pažnjom pratili obrede obnovljene uskrsne vigilije, ali mi ipak dozvolite, da vam pročitam "uskrsne pohvale", koje ste u noći Velike subote slušali obučene u dirljivi koral:

"Nek sada zanosno kliču čete nebeskih Andjela: nek propjevaju božanska otajstva: i zbog pobjede tolikoga Kralja nek jekne trublja spasenja. Nek se raduje i zemlja tolikim bljeskom obasjana i rasvijetljena sjajem vječnoga Kralja, nek osjeti, da je sa čitavog svijeta nestalo mraka. Nek se veseli i mati Crkva urešena bljeskom tolikoga svijetla, i silnim poklicima naroda nek ova dvorana odjekne ...."

Možda niste doživjeli onaj dojam, kao kad je djakon pjevao taj prastari himan uskrsne radosti. A s druge strane, činjenica, da na

ovoj našoj planeti još uvijek nema sigurnosti i mira, uzrok je, da nam svaki uskrsni alleluja zapne u grlu. U ovakvoj situaciji nismo raspoloženi kopirati uzvišenu radost i poeziju ove pjesme. Možemo biti ne znam kako proniknuti vjerom u uskrsno čudo, ali kad vidimo, da se u svijetu još uvijek prolijeva bratska ljudska krv, skloniji smo slušati tužaljke Velikog petka. Možda ovako mislite.

Ali ja ću ipak upitati: Tiče li se nas ovo uskrsno čudo, kada je Gospodin Isus razvalio teška kamena vrata svoga groba težinom svoje pobjede nad paklom i smrti? Tiče li se naše duše onaj uskrsni alleluja, koji od jučer odjekuje svijetom? Je li Uskrs naša stvar? Je li to dovoljan razlog, da s nama ovlada nov životni osjećaj unutarnje sigurnosti pobjede nad smrti, nad grobnim kamenjem i mrtvačkim pokrovima kod kojih tugujemo? Jest, to je naša stvar! Usudjujem se to kazati, iako znam, da sotona danas u svijetu celebrira najstrašnije mise svoje moći i sramotne liturgije okrutnosti, nečistoće i oholosti života. Ali pravi pobjednik nad svim tim je uskrsni Spasitelj, i samo je obmana i nadutost, kad se djavao vlada, kao da je on gospo-

dar svijeta i ljudi, a on je ipak izigran!

Dok sam spremao ovu propovijed,na stolu sam zapazio malu požutjelu knjižicu. Bio je to moj dnevnik iz ratnih dana. Udovoljio sam znatiželji i pogledao, što sam upisao 9. travnja, 1944. Tog dana je bio Uskrs. Teško sam odgonetnuo tekst toliko puta ispran kišom, koja je do u srž prožela mene i moju ratnu torbu.Upisao sam:

"Položaj, 9.travnja 1944. Negdje u Lici. Već čitav dan vodimo borbu sa nacistima.Umoran sam, neispavan i gladan. Rezignirano gledam i u samu smrt, koja je danas posjetila nekoliko mojih ratnih drugova. Vidio sam, da je se ne bojim. Moj me optimizam ne ostavlja. Jedan me je od preživjelih upitao: "Rado bih znao otkud ti pouzdanje i vjera u budućnost,kad oko sebe ne vidiš nikakvu radosnu sliku? ..."

Nisam upisao, što sam mu odgovorio. A možda nisam niti znao, da je toga dana Uskrs. Ali, svejedno! U meni je stalno živjela vjera u Uskrsnuloga i to je bio moj optimizam i moja snaga. Možda bih mu danas ovako odgovorio:

"Prijatelju dragi, mogao bih ti pričati o tolikim radosnim doživljajima. Mogao bih ti takodjer reći, da mi ljudska povijest daje pravo na moj optimizam. Ali ipak, pravi i konačni razlog je Krist, koji je iz groba uskrsnuo. Ono što se desilo u uskrsno jutro, nije bilo samo čudo ili neki neobični dogadjaj, bila je to naša vlastita pobjeda nad smrti i djavlom, nad paklom i grijehom. I to nam daje pravo, da raskinemo sve te mrtvačke pokrove, skepse, umore, sumnje, koje koče, i pesimizam, te da u sebe unesemo uskrsnu nadu.

Ima vremena, kad je vjera najvažnija, a opet ima vremena, kojima je ljubav osobito potrebna. Naravno i našem vremenu treba i vjera, i nada, i ljubav, ali nama je danas posebno potrebna nada, koja nije nastala iz nekog jeftinog optimizma; nada, koja se temelji na vjeri,a proniknuta je ljubavlju. Zar mislite, da bi bolje bilo poći medju očajnike? Zar nam u našim životnim patnjama pomaže nešto, ako postanemo Jeremije. Danas nam je najpotrebniji kršćanin,koji susreće Boga u uskrsno jutro, koji možda,poput učenika iz Emausa, sluša Gospodinov prigovor: "Zašto ste tako žalosni?", ali, koji onda,

poslije ovog uskrsnog susreta, odlazi u život pun svijetla i velikog pouzdanja u srcu: svjetlo je ipak jače od tame, ljubav je ipak moćnija od mržnje! To je teško izreći, to treba osjetiti i doživjeti!

Ako je Gospodin s nama, onda nas nikada ne će ostaviti kršćanski optimizam, pa makar se našli u ne znam kako teškim situacijama. A kad se dogodi, da nam život postane neizdržljiv zbog mnogih velikih petaka, molimo sa učenicima iz Emausa: " OSTANI S NAMA, JER JE BLIZU VEČER I VEĆ SE MRAČI", i Gospodin će sigurno biti naša utjeha i naše ohrabrenje. Amen.

Bijela nedjelja

DŽINOVSKI BISER POVRAĆA LJEPOTU

Najveći biser pronadjen je na Filipinima. Bio je težak 8 kilograma, a prisvojio ga je jedan tamošnji poglavica. Kada mu se prije nekoliko godina razbolio sin, on je pozvao američkog liječnika dr. Cobba. Zahvaljujući brzoj intervenciji, on je spasio mladića od opasne bolesti. Poglavica mu je, u znak zahvalnosti, darovao svoj džinovski biser.

Zašto baš sa ovom vijesti počinjem svoju propovijed o ispovijedi? Lijepa je to slika čitavog ispovijednog procesa. Prema Božjem planu, bilo nam je osigurano jedno odijelo za čitav život - p o s v e ć u j u ć a m i l o s t . Ali čovjek je otkazao poslušnost, odijelo je razderao, skinuo i - teško obolio. U svojoj, za nas neshvatljivoj, dobroti poslao je Bog liječnika - Spasitelja, koji je dao vlast svojim svećenicima, da ozdravljaju sve one, koji god obole do

konca svijeta, vraćajući im onaj džinovski biser milosti, koji im je darovan na krštenju.

Kad je Isus jednom bolesniku obećao oproštenje grijeha, farizeji su se žestili, da je to blasfemija sjesti u Božju ispovijedaonicu, jer samo jedan ima pravo opraštati grijehe samo onaj, protiv koga su grijesi upravljeni, a to je Bog. Nije to samo jednom primječeno, to se i danas čuje izvan naše Crkve. Tvrde, da prisvajamo Božji autoritet, kad se postavljamo iz medju Boga i pojedine duše. Možda ih ima medju nama, koji tako misle ili slično govore. A mi ćemo dokazati, što sve katolici imaju u sakramentu pokore.

Kad ne bismo imali ovog sakramenta bili bismo nesigurni i bespomoćni u sumnji, da li smo doista dobili oproštenje. A sigurnost, koju smo doživjeli, kad su nam u ime Božje izrečene riječi oproštenja, velika je milost, koju osjećamo kao potvrdu o izbrisanoj krivici.

Nadalje: odluka, koliko nam se može pripisati krivica, prenijeti na drugoga, na postavljenog Božjeg službenika, tako da više ne

moramo biti advokati u svojoj vlastitoj stvari, niti liječnici u vlastitoj bolesti, to je doista veliko oslobodjenje.

I napokon: umjesto da sami eksperimentiramo i kolebamo, umjesto toga doći pod vodstvo duh. vodje, koji se ne bavi nikakvim diletantizmom, jer crpi od dvije tisuće godina starog iskustva naše crkve, to je doista velika sigurnost. To smo mi doživjeli i još uvijek doživljavamo i zato zahvaljujemo Bogu.

Ali time nismo još odgovorili na pitanje, nije li to sa strane čovjeka drskost i blasfemija prisvajati vlast opraštanja grijeha.

Sigurno je, da samo Bog može opraštati grijehe, jer "TIBI SOLI PECAVI - TEBI SAMOME SAGRIJEŠIH". I samo Bog odredjuje: gdje, kako i uz koju cijenu treba oprostiti krivnju. Njegova je stvar, hoće li to On izravno učiniti. Njegova je volja, hoće li se On koristiti kojim posrednikom, On to može. Njegova je takodjer stvar hoće li to vezati uz neke uvjete. Mi znamo, uz koju cijenu on oprašta: radi otkupiteljskog Kristovog djela. A od nas se traži: pokajanje i

i molba za oproštenje, spoznaja grijeha, priznanje suvereniteta zakonodavca, odbačenje naših prestupaka i priznanje naše grešnosti. Opraštanje se nikome ne nameće silom.

Današnji biblijski tekst govori kako i kada se to dogadja: udahnjenjem Duha Svetoga i božanskim opunomoćenjem Isus je svoje apostole postavio u stanje, da tu dužnost mogu vršiti. Kao što se Bog inače služi posrednicima, kad narodu šalje neku vijest, tako On posebnim pozivom šalje ljude, da krste, naučavaju i ispovijedaju u ime Jedinoga, koji grijehe može oprostiti, - u ime Boga. Oni mogu oprostiti ili oproštenje uskratiti, - ono je ovisno o sudu opunomoćenika.

Time, što je Isus tu punomoć položio u ruke ljudi, pokazao je, da ne smijemo biti suci u vlastitoj stvari ni liječnici u vlastitoj bolesti, te samo na svoju ruku doći do uvjerenja, da se Bog više na nas ne srdi. On nas podlaže upravi ljudi, jednom opipljivom poretku i vodstvu drugoga. Dakle, poslije ove Kristove riječi, izrečene uveče uskrsnog dana, ne možemo više reći: ja idem direktno Bogu i samo

se njemu želim ispovijedati. Onaj, koji nam je oproštenje pribavio, taj nam je i pokazao put k njemu.

Prije nego kleknemo pred Kristovog opunomoćenika, moramo obaviti vrlo važan posao ispita savjesti:

Američka automobilska industrija je ne davno uvela zanimljivu novost: jedna tvornica ugradila je u taksametar tonsku vrpcu, koja opominje vozača, da bi ga sačuvala od nezgode. Ako vozač vozi brzinom od 80 km, opominje ga radio u automobilu riječima: "Ako voziš kroz naseljeno mjesto, onda voziš prebrzo. Vjerojatno voziš cestom, koja je slobodna!" Ako vozi brzinom od 120 km, opominje ga glas iz radija: "Pazi voziš vrlo brzo! Jesu li ti kočnice u redu?" Kod brzine od 160 km čuje vozač zabrinuti glas, koji opominje: "Smrt voli veliku brzinu! Vozi radje polaganije!"

U nama samima postoji jedna takva tonska vrpca, koja neprestano opominje i ukazuje na opasnost. Ako nismo pravilno reagirali, ona će nam pokazati, kad smo prekršili bilo koji

Božji i crkveni propis, jer je to svaki put registrirala. To je naša savjest. Sve će nam reći, što nije bilo u redu. Popamtimo i donesimo pred Kristovog službenika.

Ali razumije se: niti čovjek čovjeku ne oprašta, ako prethodno nije izrazio svoje žaljenje zbog uvrede. To i Bog od nas traži, pa makar to kajanje bilo zato, što smo svojim prestupima izgubili nebo, a zaslužili konačnu propast.

Svaka ispovijed mora biti točka, od koje će početi naš bolji život. Mora biti spojena s odlukom, da smo spremni uljepšati našu duševnu fizionomiju:

Na nedavnom godišnjem kongresu Američkog dermatološkog udruženja u Chicagu govorilo se o novoj tehnici "vraćanje ljepote" unakaženim fizionomijama, koja će se uspješno upotrebiti pri uklanjanju brazgotina od opekotina, kozica, boginja, tetoviranja, ozljeda ... Prije operacije dio lica koji se želi izravnati rashladi se posebnom smjesom, a onda se brižljivo očisti alkoholom. Zaledjena koža postane kruta

poput drva i neosjetljiva za bilo kakvu bol. Četkica koja rotira silnom brzinom guli tada sloj po sloj izbočenih dijelova kože, koji zapravo i čine brazgotinu.

Eto, to je naš posao. Svaki grijeh iznakazi našu nutrinu i mi, koji bismo po milosti morali biti Božja slika, ne možemo više ni sami sebe prepoznati. Moramo se, dakle, prihvatiti terapije izravnavanja, svaku dolinu ispuniti i svako brdo sravniti. Dobra volja mora uvijek biti prisutna, jer bez dobre odluke, tog integralnog dijela ispovijedi, uzalud dolazimo pred svećenika, da tražimo oproštenje.

Poslije nego smo sasvim povukli zastor i pogledu ispovjednika otvorili sve prostorije svog nutarnjeg života; poslije nego je dobio uvid u naše stanje i podigao desnicu, da nad nama izgovori riječi oproštenja, - treba se živo prihvatiti posla, kako bi popravili sve što smo ranije porušili. U najnovije vrijeme liječnici tvrde, da je ležanje poslije operacije vrlo opasno. Budemo li i dalje pasivno ležali poslije ovog kirurškog zahvata sv. ispovijedi, izvrgnut ćemo se opasnosti ponovnog oboljenja. Živa ak-

tivnost u dobru imunizirat će nas protiv novih padova.

Neka snaga Uskrsnuloga ponovo uspravi naše pale duše u ispovijedaonici! Amen.

II. nedjelja po Uskrsu

SIGURNOST POD JEDNIM ŠTAPOM

Lik Kristov izradili su umjetnici u bez broj varijanta. Njegova najstarija slika je "Dobri Pastir", koji na ramenima drži janje. Ono je okrenulo glavu postrance i ljubazno gleda pastiru u lice, koji se njemu blago okrenuo. To je ilustracija današnjeg evandjelja, i samo jedan od mnogih pastirskih tekstova iz Isusovih govora i parabola. Govoreći o ovom Kristovom liku stupili smo na pracrkveno tlo, a to znači, da smo se vrlo približili mislima samoga Isusa. Ako, dakle, Gospodin o sebi i o apostolima tako često govori kao o pastirima, onda smo se ovdje dotakli nečega temeljnoga u njegovu odnosu prema nama.

U jednoj drugoj pastirskoj slici prikazuje se Krist kao Dobri Pastir, koji traži izgubljenu ovcu zapletenu u trnje. U trećoj slici govori, da pravi pastiri ulaze u obor kroz vra-

ta, dok lupež, koji hoće da ukrade ovcu, skače preko ograde. U četvrtoj označuje Petrovu službu kao službu pastira: Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje. U petoj slici žali Gospodin narod, koji je kao "ovce bez pastira". A kad učenicima proriče bijeg u noći Velikog četvrtka onda govori, kako će udariti pastira, da se raspršе ovce. Pavao Gospodina u poslanici Hebrejima naziva velikim pastirom ovaca, a Petar u današnjoj poslanici "pastirom i biskupom naših duša". I na kraju, na dan velikog suda, razdvojit će Gospodin proklete i blagoslovljene, kao što pastir dijeli kozliće od ovaca.

Pazimo! Gospodin nas označuje kao stado, kao zajednicu: cjelokupno otkupljeno čovječanstvo, a ne kao pojedince, koji mu pripadaju. Ne želi On time, da budemo nešto prezrivo kao stoka, neka nerazlučiva siva masa bez ličnog obilježja - ta On pozna svako pojedino janje po imenu i udaljuje se od stada, ako vidi, da je koja ovca zaostala; ali hoće, da naš odnos prema njemu bude odnos zajednice. Nije on samo zbog mene postao čovjek, nije On samo zbog mene živio i trpio, nije On samo zbog mene umro i uskrsnuo, nego za čitavo, jedanput izgubljeno,

a sada spašeno, ljudstvo. On ne će da ima izolirane pristaše, separatiste i individualiste, koji misle na svoj privatni odnos prema Isusu, nego jedno sveopće stado - svoju Crkvu.

I mi se u ovoj Kristovoj zajednici sasvim sigurni osjećamo, jer znamo, da smo prionuli srcu svom Pastiru, najvišem biskupu; jer znamo, da On nije neki daleki, tudji Bog, koji stanuje u nekom nepristupačnom nebu beskonačno uzvišen nad nama ovdje u dubini, nego da je naš pouzdani prijatelj; jer znamo, da On nije nikada ni jedna vrata pred nama zatvorio, da nikada nije živio tajanstveno, nego se kretao medju nama i ljudima govorio slobodno i otvoreno. Svaku svoju misao dijelio je s nama. Čitav njegov stav prema griješnicima, svecima i svim svjetskim problemima, kao i sva njegova djela, leže pred nama kao otvorena knjiga. "Ko mene vidi, vidi i Oca" rekao je On. U Isusu Kristu mi smo nebeskog Oca, koji stoji u nepristupačnom svijetlu i koga nitko nije vidio, tako otvoreno upoznali, kao što stvorenje može upoznati svoga Stvoritelja, jer je Isus sa svom svojom sobnosti, sa svim svojim riječima i držanjem, njegovo zrcalo.

Mi se ne trebamo bojati, da Gospodin ne će razumijeti tako niska bića, kao što smo mi: kad je htio, da život dade za stado, sišao je u našu narav, u našu bijedu, u našu nevolju, na sebe je uzeo sve naše grijehe, pa čak i užas Božje zapuštenosti. Kao što pozna Oca, jer je i sam Bog, tako pozna i nas, jer je i sam Čovjek. Zato u njemu imamo pouzdanog prijatelja, koji vrlo dobro zna, da se lakomislena ovca dade odvabiti od stada, tako da On opet mora položiti život, kako bi je spasio. Mi dakle živimo kao oni, koji znadu, da ništa ne mogu sakriti pred njegovim sveprodornim pogledom.

On nas napokon uči, da je njegova četa veća, nego ono vidljivo stado, kome mi pripadamo. Time nalazimo pravi stav prema kršćanima, koji su od nas odvojeni vjerom i crkvom: i oni su Isusove ovce. Ali, i njima je dana pouka, da nisu ondje, gdje bi morali biti - ne pripadaju pravom stadu. I time je istodobno dan odgovor na izjave: "Najvažnije je pripadati Isusu, a sve drugo: dogme i crkva podredjeno je i sasvim ljudsko". On kaže, da je samo jedno stado kome moramo pripadati, i to ono, kome je Petra postavio poglavarom. Ako je dakle Isus

Krist, taj Nadpastir sakupio stado i postavio namjesnika, onda to nije manje važno nego samo Isusu pripadati, onda to nije ljudsko djelo, nego poredak Živoga Boga.

Neke su njegove ovce na vlastitu ruku odlutale. Neke su se okupile u druga stada, koja nije Petar rukopolaganjem obvezao na pastirsku službu. Drugi uopće ne znaju, da je Pastir poslan zalutalim ovcama. Ali svi, koji se nisu svijesno, dragovoljno i protiv svoga znanja Njega odrekli i, na ispravan način Njegovih opunomoćenih pastira, pripadaju njegovoj četi. On ih želi doseći i povratiti u jedinstveno stado pod jednim Pastirom. I Njegovo je stado tu želju pretvorilo u molitvu. Na Veliki petak molili smo za njih, da se što prije nadju pod vodstvom uzvišenog Velikog Svećenika na Petrovoj stolici.

Ko posjeti crkvu sv. Petra u Rimu i pogleda prema silnoj kupoli, pročitat će u sjajnoj pozadini mozaika ne samo riječi: "Ti si Petar ...", nego i pastirsko ovlaštenje: "Pasi ovce moje ...". Znamo, što to znači. A i onaj koji nije tako daleko putovao ima nad sobom

jednoga pastira, čovjeka sa biskupskim pastirskim štapom u ruci, simbolom njegova odnosa prema nama i našega prema njemu. Biskup je odgovoran za nas. Oko njega ćemo se okupiti, jer ga je Dobri Pastir postavio da nas vodi. Ne bi bilo lijepo, kad bi mu svojim lošim nekršćanskim postupcima previše otežali štap u njegovoj ruci. Dozvolimo, da nas vodi od plodne poljane Crkve, do vrela vječnog života.

Sigurno je, da Kristova zajednica, njegova Crkva nije od ovoga svijeta, jer se tu ništa ne zbiva moću i silom. Riječ Dobrog Pastira je puna blagosti, dobrote, skrbi i požrtvovnosti, i ona traži od nas miroljubivost i posluh, da zauzmemo pravi stav otkupljenoga prema Otkupitelju, koji nam najradije govori u slici stada i dobrog pastira.

Ali da ne ostanemo samo na teoriji, još nešto: iako po svetom redu niste opunomoćeni da vršite pretvorbu kruha i vina, da dijelite sakramente, vi možete i morate biti produžena ruka dobrog Pastira, na vašim usnama mora živjeti Njegova riječ, u vašim rukama mora počivati Njegov pastirski štap, kojim ćete braniti ulaz

u vaše obitelji svemu, što može bilo kojem članu oduzeti mir Kristov. Amen.

III. nedjelja po Uskrsu

ZABAVA I KRŠĆANSKI HUMOR

Reporteri francuskog ilustriranog tjednika MATCH posjetili su nedavno "Izgubljenu"dolinu usred Nove Gvineje, gdje žive najprimitivnija plemena svijeta, ljudi, koji još nisu izišli iz prethistorije. Što oni misle o bjelcima? Drže, da su to DJECA SUNCA, te da se avionima spuštajú na zemlju.

Ti primitivci nisu baš u velikoj zabludi, barem što se tiče nas kršćana. Mi smo zaista djeca Sunca, ali ne onoga, o kome ovisi sav život na zemlji, - mi smo djeca VJEČNOG SUNCA, o kome ovisi sav naš sunčani sistem i čitavi svemir. I mi smo se zaista spustili na zemlju, ali ne mlaznjacima ili letećim tanjurima,- spustili smo se na krilima Božjeg stvaralaštva, da tu proboravimo samo jedan časak, kako bi se vidjelo, da li smo sposobni za onaj posljednji let - za ono zadnje prebivalište, koje je Krist

danas navijestio, kada je upozorio apostole, da "ide k Ocu".

Iako smo djeca sunca, naš je život često ovijen u tamu. Iako smo djeca radosti, često se moramo kupati u vlastitim suzama. Iako smo djeca pjesme, često je mora zamijeniti diskord gorkog jauka. To nas ne iznenadjuje, jer je to naša sudbina i naš put. Slušajte samo Krista: "ZAISTA VAM KAŽEM, DA ĆETE VI PLAKATI I JAUKATI, A SVIJET ĆE SE RADOVATI, VI ĆETE SE ŽALOSTITI, ALI VAŠA ĆE SE ŽALOST OKRENUTI U RADOST".

"Svijet će se radovati!" Pa ko bi imao nešto protiv ljudskih radosti?! Potreba za bilo kojom od njenih formi, zajednička je većini ljudi, bez obzira na stupanj njihova obrazovanja i kulture. Radost i zabava ni u kom slučaju nije nevažna, sporedna stvar u životu, koliko god mi bili inače zaokupljeni dubljim interesima. Pomanjkanje radosti u dubljem vremenskom periodu ostavlja trag u našem psihičkom raspoloženju, a time u većoj ili manjoj mjeri u našoj cjelokupnoj ličnoj i društvenoj aktivnosti, od odnosa prema drugim ljudima, do rada

koji svakodnevno obavljamo.

Ali nije u redu kada današnji čovjek pojam radosti isključivo veže sa pojmom zabave. Radost je nešto mnogo, mnogo dublje.

Ovom našem stoljeću nipošto ne manjka zabave: Francuzi se zabavljaju pecanjem, Irci hurlingom (nešto slično hokeju na travi), Švedjani lakoatletikom, Švicarci strijeljanjem, - Norvežani i Finci skijanjem, Italijani biciklizmom, Njemci i Austrijanci kuglanjem, Englezi turizmom, Holandjani proslavama rodjendana. Dakle, u pogledu razonode i načina provodjenja slobodnog vremena vrijedi staro i prokušano pravilo: drugi ljudi - drugi običaji. Ipak, od svih zabava Evropljane najviše privlači nogomet. Svijet se dakle zabavlja. Veliko je pitanje, da li se svijet i raduje!

Kad Krist govori o svijetu, onda je to za njega jedan strašni kaotični pojam, u kome shvaća sve i svakoga. Svijet o kome govori tako je beznadno dalek i Bogu tudj. Taj svijet je preko Heroda pokušao na Njega izvršiti atentat dok je bio dijete. Taj je isti svijet po-

kušao, da ga u Njegovim zrelim godinama umori preko svećenika i teologa, ali nije uspio, sve dok se Njemu samome nije svidilo, da se preda u ruke griješnika. Napokon je taj svijet mogao trljati ruke, jer je likvidirao Čovjeka, koji mu se isprriječio, koji je oborio sve njegove pojmove; nazvao je dobrim, što je svijetu bilo zlo, uzvisio je ono, što je svijet prezirao, - najmilije riječi svijeta "sreća", nema u svom riječniku. Dakle, za riječ "svijet" Krist ima svoj odredjeni pojam.

Isti je slučaj i sa svjetskim "radostimá". Krist je izrekao: "Svijet će se radovati", ali je njegova misao: "Svijet će se zabavljati". I on se zbilja zabavlja. Ali, to je nešto skroz površinsko, nešto, što ne prelazi okvir vanjskog. Prava i istinska radost ima jedan jedini uzrok, ona je isključivo plod mirne savjesti i izvire iz svijesti, da smo zadovoljili svakoj Božjoj i crkvenoj zapovijedi, da smo sasvim čisti pred Gospodinom. Idealno bi bilo, kad bi se ovako radosni zabavljali. Onda bi Evropa postala jedan raj na zemlji, a izraz "svijet" poprimio bi jedan sasvim drugi pojam, ne prezriv i oduran; pojam, koji bi značio ne-

što lijepo i skladno.

"Vi ćete se žalostiti". Istina, On je obećao, da će se ta žalost jednom okrenuti u radost, i mi čvrsto vjerujemo, da će to tako i biti, da će za nas doći vrijeme, kad više ne će biti straha radi boli, oskudice i smrti, Ali ako mislimo Kristovim mislima i dišemo Kristovim duhom, onda bi morali naučiti njegovu mudrost: bol pretvoriti u radost, plač u smijeh, pesimizam u optimizam. Neka nitko ne reče: "To je iluzija!", jer posjedujem dokaz, da to može biti stvarnost. Slušajte: "DOŠLA SAM DOTLE, DA VIŠE NE MOGU TRPJETI, JER MI JE SVAKO TRPLJENJE SLATKO!" To nas uvjerava sv. Mala Terezija. Probajte, pa ćete vidjeti, da je to moguće. Probajte u časovima boli i potištenosti ostaviti svoju samoću, jer je silno teško sam trpjeti. Probajte se približiti najvećem Patniku, a on će vas velikodušno primiti. Zamolite ga, da vam pomogne; ili bolje: vi iz ljubavi prema njemu pomognite mu nositi teret grijeha svijeta i sa svim brzo ćete osjetiti, da je Mala Terezija imala pravo.

Mi se, dakle, kršćani ne bismo smjeli

niti na ovom našem kratkom putovanju na zemlji nikada žalostiti. Uvijek bi morali biti puni vedrog kršćanskog humora. Naravno, mnogo je stvari, radi kojih se čovjek ne može smijati. Dovoljno je svaki dan otvoriti novine ili pratiti dogadjaje u svijetu. Ali smiješak, koji se ukoči pred kojekakvim sitnicama, nije pravi smiješak, nego površni humor. Naravno, ako ne znamo ništa drugo, nego samo za ovaj sadanji život, ovo povlačenje od koljevke do groba, onda doista ne možemo drugo, nego ozbiljno uzeti taj traljavi život, jer takav čovjek nema drugih perspektiva. Ali kršćaninu koji znade, da pravi život počinje tek poslije ovog života, da je ovaj život samo nešto privremeno, tome ne može ništa oduzeti njegov dobri humor, on se osjeća kao ptica, kojoj, doduše, oluja može slomiti granu gdje sjedi, ali ona zato ima krila. I kad se ne kom kršćaninu sruši njegova zemaljska kuća, on još uvijek ima jednu domovinu, koju mu nikakva bomba ne može oduzeti. On se zapravo smije nad čitavom egzistencijalnom filozofijom, filozofijom straha i ništavila. Svakako, kršćanin se nalazi u ništavilu, ali onaj koji ga podržava je Gospodin Bog, i On ne će dopustiti, da padne u bezdan. Istina, i za kršćanina je njegov život

kao put kroz dolinu suza, koji put kroz dolinu užasa, ukoliko nije naučio onu mudrost, kojoj je bila vješta spomenuta Svetica, ali za njega je sve to kao neka žalost u pretposljednjoj etapi, jer zna, da će u svakom slučaju sve dobro svršiti.

I zato naša radost ima jednog jedinog neprijatelja, a to je teški grijeh, koji nas od Boga dijeli, koji nas baca iz domovine sigurnosti u ništavilo Božje daljine. Ko je od Boga odvojen, taj se nema čemu smijati, njegov smijeh ne zvuči čisto, u njemu ima jedna prepukla žica.

Ako smo, dakle, djeca sunca, neka onda u našem životu bude sve kršćanski svijetlo! Sa visoke promatračnice religije gledajmo na ovaj smiješni život, smiješni svijet, koji se zabavlja bez istinske radosti i nad njim se smiješimo u ime vječnosti i u ime Trojedinoga Boga. Amen.

IV. nedjelja po Uskrsu

VJERA AUTORITETA I UNUTARNJE OSVJEDOČENJE

Istina je, da mnogome današnjem čo ku fali baš ono, što je Krist u svoje vrij upravo tražio, dok je činio čudesa, - fali vjera. Zato kaže, da će Onaj, kojeg će poslat "PREKORITI SVIJET RADI GRIJEHA ....., JER NISU VJEROVALI".

Danas bih htio govoriti o temeljima naše vjere. Eto, vi ste kršteni. Jeste li kada malo razmislili o tome. Osjećate li to kao milost i odabranje ili to nosite kao nešto, što se mora nositi, jer se ne može odložiti. Jeste li proniknuti uvjerenjem, da za to morate Bogu zahvaljivati?

Ima ih, koji svojim roditeljima predbacuju, što su ih krstili kao djecu, jer je trebalo čekati, da se sami odluče, hoće li prihva-

titi kršćanstvo ili islam, vjeru ili nevjeru. Takvima bismo mogli odgovoriti, da ih takodjer nije nitko pitao, hoće li biti Hrvati ili Rusi, Evropejci ili Crnci iz Konga. Oni su jednostavno rodjeni usred dotičnog naroda. I mislim da neće nikome pasti na pamet, da se potuži Bogu, što je rodjen negdje u našem kršu, iako tu nije baš lagan život, iako bi na drugom mjestu možda bilo više kruha. To je jednostavno volja Božja. A bilo bi mnogo grublje, ako bi se netko potužio Bogu, što je odmah poslije krštenja ušao u Njegovo kraljevstvo, i što ga nitko nije pitao da li dopušta, da ga zahvati najveća milost, milost jedinstva s Bogom.

Kad sam počeo tepati prve riječi, moja dobra majka sklapala mi je ruke držeći me na svome krilu, pričala mi je o Malom Isusu, o andjelu čuvaru, o dragom Spasitelju i Njegovoj Majci. A kad smo pošli u školu, kateheta nam je produbio te prve spoznaje, i pred nama je stajala gotova slika religioznog svijeta onako kako nas je katekizam naučio, i to smo smatrali po sebi razumljivim. I tako smo ušli u život.

Ali onda smo najedanput opazili, da ima ljudi, za koje sve ovo nije po sebi razumljivo. Upoznali smo one, koji drugačije govore. Saznali smo za filozofe, koji drugačije misle i pitali smo se: ko ima pravo? Možda su nam u duši nastale sumnje, da li je zbilja sve tako, kako se kod kuće vjeruje. Svakako, otac i majka nisu lagali. Niti župnik nije lagao. Ali, - možda se oni varaju! To je bio odlučan trenutak u našem životu, i blago nama, ako smo u tom kritičnom času našli pravog vodiča Bogu. Dosad je naša vjera bila "vjera iz autoriteta". Vjerovali smo jer su otac, majka i svi dobri ljudi tako govorili. Sada nam to više nije bilo dosta. S povećanjem našeg znanja rasla je i poteškoća, da vjeru svoje mladosti dovedemo u sklad s novo stečenim spoznajama. Naša slika o svijetu postala je sasvim drugačija. Saznali smo, da je svijet složeniji, nego se to učinilo malom dječačiću iz osnovne škole. Mogu li stoga u ovoj promijenjenoj i proširenoj slici svijeta još uvijek biti kršćanin? Mogu li još zadržati one religiozne spoznaje? Može li moja vjera izdržati kritiku našeg vremena, ili je moram odložiti, kao što odlažem odijelo moje mladosti.

Sigurno je, da su mnogi pošteđjeni od te vjerske krize. Ko može ostati kod kuće u toj religioznoj atmosferi, tome će njegova vjera biti nešto, što je po sebi razumljivo,i ona će dalje rasti. Ali ako je netko po svome zvanju morao stupiti u promijenjenu i proširenu okolinu, teško će biti pošteđjen od te vjerske krize.

Ako netko od mojih slušaoca možda prolazi kroz ovu krizu, onda mu odmah kažem: ne boj se! Možda u ovom trenutku ne znaš, kako da utemeljiš svoju vjeru. Možda ti velika povezanost u njoj nije više jasna. Ali pomisli,da je tvoja vjera u svakom slučaju nešto dragocjeno već zaradi toga, što je to vjera tvojih roditelja, tvojih predja kroz stoljeća, vjera velikih ljudi, koje štuješ. I ako od svojih roditelja dobiješ prsten, cijenit ćeš ga,iako možda ovaj čas ne možeš dokazati, da su svi kamenčići u njemu pravi. Možda u njemu ima nekih krivih dragulja, ali je sam ipak od zlata.I ti ćeš sve učiniti, da budeš siguran. Eto, to je sada tvoja velika zadaća, da svoju vjeru nastojiš razumom osigurati. Molit ćeš Boga, da te pouči u istini i da ti spoznaju istine sačuva.

Ali zar možemo vjeru osigurati razumom? Možemo li opet razumom steći sve ono, što nam je svećenik objasnio kod vjeronauka. Ne samo da možemo, već i moramo. Sv. Pavao naziva vjeru "rationale obsequium", a to znači: razumno, razborito nešto držati za istinu. Vjera dakle, mora počivati na temelju, koji je sasvim osiguran razumom. Tu spada znanje o egzistenciji osobnog Boga, znanje o istinitosti Evandjelja, znanje o istini, da je Krist osnovao Crkvu itd. Tek kad su ove stvari postale tvoj duboki posjed, tvoja će vjera biti sigurna od svih sumnja i fraza. A to znanje možeš steći.

Da ti to malo razjasnim. Oko sebe gledaš divni svijet i o njemu znaš govoriti. Znaš za tajne atoma, za divan poredak prirodnih zakona, i na sve ovo primjenjuješ načelo, koje u znanosti i životu stalno trebaš, načelo o uzroku: ništa se ne dogadja bez dovoljna uzroka. A gdje je uzrok ovog velikog i lijepog svijeta. - Zar je sve to postalo iz ništa. To bi zbilja bio tupi i truli izgovor. Samo u šaljivim pričama nalazimo, da se čovjek sam za vlastitu kosu izvuče iz močvare. Ni svijet se nije mogao sam iz vući iz bezdana ništavila.

Toliko imamo dokaza za Božju opstojnost da bi bilo nerazborito od njih se ograditi. Sva kako to nisu neki matematički dokazi i ne možemo ga dokazati kao neku matematičku zasadu. Jedan je naš filozof dobro rekao kako je Bog htio, da svaki vjernik uvijek ima dovoljno razloga za vjeru, ali da i sumnjivac uvijek nadje jedan razlog za sumnju. Ali, od sumnje se ne da živjeti, jer naše srce neprestano viče za Bogom, pa i onda, kad bi razum htio dvojiti.

A naš Bog je Bog znanja, Bog, koji zna što hoće. Nije to neka blijeda i mrtva prirodna sila, neki benzin, koji tjera ovo što zovemo svemir. Njemu ne manjka ništa od onoga, što se nalazi u Njegovim djelima. I ako smo mi ljudi već toliko ponosni, što smo ličnost, kako da Bog bude bez tog sjaja i vrednote.

Ako, dakle, nad ovim svijetom stoji mudri i svemogući Bog, ne misliš li, da je za nas ljude najvažnije stupiti s njim u jasni i lijepi odnos?! Mi smo Njegovi stvorovi, Njegova svojina i Njemu pripadamo, pa je zapravo sasvim nevažno, kako nam je u životu, hoćemo li ostarjeti ili umrijeti mladi, jesmo li bogati ili

siromašni, zdravi ili bolesni. Jedino je važno biti u Njegovoj milosti i ljubavi, te da naš odnos prema njemu bude velik, ispravan i lijep, a to zovemo religija.

A budući da Bog zna, kako smo mi ljudi jadni, kako je naš razum slab, kako nam ovaj težak život ostavlja malo vremena, da se mučimo oko jasne predodžbe o Bogu, - On nam sam dolazi ususret, šalje nam svoje navjestitelje, religiozne genije, koji nas dižu gore i po Božjem nalogu navješćuju vječne istine. To zovemo objava. Bog nam se objavljuje ljudskim jezikom, ljudskim znakovima i napokon u svome Sinu Gospodinu Isusu.

Dobro znam, da je to gruba skica puta da od čiste vjere autoriteta dodjemo do vjere u nutarnjeg osvjedočenja, te da su mogući mnogi prigovori. Ali takodjer znam, da ste u svetoj potvrdi primili Duha Svetoga, koji će vas voditi sigurnim Božjim putevima, dati vam potrebne spoznaje, samo ako imate dobru volju i ako čista srca nastojite oko toga. A to je naša dužnost, jer nam ni vjerske spoznaje neće same pasti u krilo. Oko njih moramo raditi, a još više

moliti, jer se Bog ne otkriva našim nadutim oholim pitanjima, nego samo skromnim i poniznim molbama. A poklonjene su nam i oči, s kojima možemo, kao iz daljine, Boga naslutiti.

Naravno, ostat će uvijek dovoljno tajna u vašoj vjeri. Shvatite, da Bog, kojeg bi mogli proniknuti, koji ne bi imao nikakvih tajna, ne bi bio Bog. Bio bi to samo neki izmišljeni fantom, ništa veći od našeg bijednog i sitnog razuma. To ne bi bio Bog, pred kojim mi padamo na koljena, koga možemo ljubiti, kojim možemo doći kao dijete ocu, i u kojem ćemo kroz čitavu vječnost nalaziti uvijek novih tajna, novih ljepota, novih oceana i bezdana, novih dubina i novih visina. Amen.

V. nedjelja po Uskrsu

ZAKON OD KOJEG NEMA DISPENZE

Danas nikako ne bismo smjeli mimoići riječi poslanice: "BUDITE IZVRŠITELJI RIJEČI, A NE SAMO SLUŠAOCI". Ako moramo biti izvršitelji svake Božje riječi, to pogotovo moramo pripaziti na onu najprvu i najveću, koja zahtijeva l j u b a v .

Naišao sam na jednu gorku optužbu protiv kršćana u knjizi Franca Verfla "PJESMA O BERNARDICI". On naime kaže, da je Crkva još samo kršćanstvo uz snižene cijene i velika rasprodaja Boga. Ne govorim ovo, da ponovno optužujem, jer ne pripadam onima,koji predbacuju crkvi, da je zatajila. Zatajili su samo pojedinci. A upravo medju tim optužiteljima nalaze se vrlo često ljudi,koji Crkvi i kršćanstvu podmeću svoj propust,a imali bi razloga,da samo sebe optužuju, jer je njihovo vlastito kršćanstvo vrlo snizilo cijene,jer sami nisu ni prstom maknuli oko ispunjenja zadataka, koje im pravo kršćanstvo nalaže. Bes-

misleno je uvijek tražiti ono, što sam ne ispu njavaš.

Znaš li, što to znači biti kršćanin, što to znači kršćansko odabranje. Božjom milošću rodjeni smo za zajednicu sa Gospodinom Isusom. Ne samo da nas je Bog stvorio, i da u svojoj duši nosimo otiske Njegovih prstiju, nego smo i Božja djeca, Božji odabranici, braća Isusa Krista pomazani njegovom krvlju i okrunjeni Njegovom milošću. Shvaćaš li, da Bog mora za to tražiti visoku cijenu, a cijena, koju moraš za to platiti zove se LJUBAV! Neka nitko ne misli da je dovoljno učinio za Boga, ako tu i tamo dade koju sitnicu, ako katkada izmoli nekoliko očenaša, ako u svojoj sobi ima neku svetu sliku, ako nedjeljom pola sata stoji u crkvi kod svete Mise, - sve je to sasvim premalo.Bog traži mnogo više, On traži tvoje srce i čitavu tvoju ljubav. Ali molim, nemojte me krivo razumijeti. Ljubav ne znači, da ti se oči ovlaže kad moleći gledaš u križ. Ljubav se takodjer ne sastoji u tome, da ti pri pomisli na Boga negdje u srcu nastane neki slatki osjećaj,neko ugodno raspoloženje. To nije ništa! To je nebitno i sporedno! Ali je važno, da sve tvoje misli

budu obuzete ljubavlju prema Bogu,da se iz svake riječi tvojih usta, iz svakog djela tvojih ruku, osjeti ljubav prema Njemu. To je,eto, važno!

A sad pretpostavimo, da Krist jednog dana opet vidljivo dodje medju nas, kao što je nekoć vidljivo prolazio Svetom zemljom. Mi bismo mu odmah pokazali naše crkve i bolnice, naše karitativne ustanove, u kojima vršimo ljubav prema bližnjemu i činimo nešto za siromahe. Možda bismo mu pokazali i statistike, iz kojih se vidi, koliko ubiremo za "kruh sv.Antuna", i nekako bismo mu ponosno rekli: "Vidiš, dragi Spasitelju, mi se kršćani raspoznajemo po svojoj ljubavi prema bližnjemu. Jesi li zadovoljan s nama?" Neće li nas On žalosno pogledati i upitati: "A je li to sve?!" Možda će onda uzeti u ruke Sv.Pismo Novog zavjeta i ponovno čitati svoje vlastite riječi, koje govore o ljubavi. On, na primjer, kaže, da moramo ljubiti bližnjega, kao samoga sebe, a eto, u susjednom stanu je obitelj, koja ne zna čime da ugrije sobu, a mi imamo još toliko metara drva i ugljena. Ali - mi se ne mičemo. Zar onda doista ljubimo bližnjega kao samoga sebe.

Isus dalje kaže, da smo Njemu učinili, što smo učinili najmanjemu od njegove braće. I sad dolazi jedan zapuštena izgleda,u lošem kaputu, možda ugaslih očiju, gladan je, ne zna kamo će poći u svojoj nevolji i pruža ti ruku, da pomogneš.Jesi li možda ikada pomislio,da te iz tih očiju gleda sam Krist? U ruku si mu možda utisnuo samo par dinara. Zar ti doista ništa više nije preostalo za Isusa? U Evandjelju stoji, da će nam Gospodin na sudnji dan kazati kako je bio gladan, a nismo ga nahranili, žedan, a nismo ga napojili, stranac, a nismo ga primili, gol, a nismo ga zaodjeli. Jesmo li to zbilja učinili? Ili, ako je netko došao, koji nije imao kuda da se skloni, nismo li ga poslali na policiju.Koliki su danas bez stana. A mi imamo jednu slobodnu sobicu,mogli bismo se malo skučiti,ali nam je milija naša udobnost. Mi se skoro plašimo, kad nam Spasitelj kaže,da onome, koji nam je ukrao ogrtač, dademo još i kaput; i ako nas neko sili,da s njim idemo jednu milju, podjemo i drugu. Zar ne, mi onda kimamo glavom i gundjamo o slikovitom govoru istočnjaka, o retorici i sličnim stvarima,te otkupljujemo oštrinu Evandjelja.

U prvim kršćanskim općinama nije nitko smio trpjeti nevolju, a mi točno računamo,koliko svaki od nas mora dati siromasima od svog suviška. Medjutim, u Evandjelju ne piše, da moramo davati od svog s u v i š k a , nego da pod svaku cijenu pomognemo. Naravno,ja znam, da više nemamo ono, što smo jednom poklonili, i da je za vas strašno neprijatno, ako je s vama još jedna obitelj u stanu, i ako koji sustanar s vama mora dijeliti kuhinju, ali - uzalud sam u Evandjelju tražio riječi, koje bi vas dispensirale od pomaganja, iako nam je ono tegotno,iako nas stoji žrtava.

Lijepo je i pravo, da Crkva svoje vjersko blago obuče u dogme, jer je važno, da vjera ostane čista i netaknuta. Lijepo je i pravo,kad Crkva sastavlja divni zakonik, jer u tako velikoj zajednici neophodno su potrebni jasni pravni odnosi. Lijepo je i pravedno, kad gradimo katedrale i stvaramo kulturu. Prava će religioznost uvijek utisnuti svoj žig čitavoj okolini i svijet oplemeniti. Ali Crkva nije samo Crkva dogme, Crkva prava i Crkva kulture, - ona je u prvom redu C R K V A L J U B A V I . Krist nije rekao apostolima, da će se njegova Crkva raz

likovati od svake imitacije i krivotvorine po tome, što će je prepoznati po velikim katedralama, svečanim misama, kardinalskom grimizu, dugim krunicama, jakoj štampi i jeftinim biblijskim izdanjima. Rekao je: PO TOME ĆE SE POZNATI, DA STE MOJI UČENICI, AKO SE BUDETE LJUBILI MEDJU SOBOM.[1] A jesu li naše župske zajednice doista zajednice ljubavi? E, onda ni jedan od onih, koji je s nama u nedjelju sudjelovao na istoj gozbi ljubavi, koji se rano ujutro stavio pod znak istog Gospodnjeg križa, ne smije biti u nevolji.

Ova kršćanska ljubav počinje kod onih, koji su nam najbliži. Tu ljubav najprije mora imati muž za svoju ženu, djecu i ukućane, kao i obratno, a onda će ona segnuti i dalje, na sve one, koji su potrebni. Mislim, da se čovjek najviše razlikuje od životinje po m i l o s r - d j u . Prepoznat ćemo ga, dakle, po tome, ako se može smilovati svim stvorovima, koji trpe. Što je u nama više milosrdja, to smo više ljudi.

I na koncu je mnogo obećano svakom koji vrši ovaj veliki zakon ljubavi: "BLAŽEN ĆE

BITI U SVOM DJELU ONAJ, KOJI SE TEMELJITO OGLEDA U SAVRŠENI ZAKON SLOBODE I OSTANE U NJEMU, JER NEĆE BITI KAO ZABORAVLJIV SLUŠALAC, - NEGO I Z V R Š I T E L J D J E L A ". Amen.

Uzašašće

SANJARI ILI REALISTI

Rastanak od ljubljena čovjeka uvijek je težak. A rastanak sa našim Gospodinom još je bolniji. Zato nas uvijek na dan Uzašašća obuzima neki nelagodan osjećaj. Riječ"Kristovo Uzašašće - Spasovo" u našem katoličkom kalendaru štampana je crveno. Ja bih je radije gledao u crnim slovima. Sasvim razumijem, kad drugi Evandjelist, opisujući uzašašće, izvješćuje, da su apostoli i učenici stajali i upirali oči u nebo, kao da ne mogu vjerovati, da je On konačno otišao. Imali su osjećaj, da On opet mora doći, da ga oblak mora vratiti, da se nebo mora prignuti zemlji i s njom sklopiti veliki savez, ali - ništa od svega toga! Samo ih jedan andjeo upita, a taj je upit bio kao prijekor: "Što gledate na nebo? Gospodin Isus opet će doći onako, kako ste ga vidjeli, da od vas odlazi."

Jesmo li mi kršćani doista oni, koji uvijek samo u nebo zure, kao da se svakog dana mora dogoditi veliko čudo;kao da nemamo drugog posla nego samo čekati, da se Gospodin vrati i da sudi. Jesmo li doista sanjari, koji su izgubili čvrsto tlo ispod nogu? Zar doista nismo sposobni ni za što drugo, nego da pjevamo pobožne pjesme o nebu i njegovim radostima?Zar je istina,da čeznemo samo za drugim svijetom, da smo za ovu zemlju slijepi i gluhi;ili ako i slušamo njene melodije, mi tu pjesmu, koja nije nipošto prijatna, samo preziremo i uopće je ne uzimamo ozbiljno?

Uistinu, velika je napast, da prihvatimo takav stav. Sv.Ignacije rekao je jednom:"Kako mi se gadi zemlja, kad motrim nebo!" Nama se danas ova zemlja još mnogo više gadi. A da nam se neizrecivo zgadi, zato čak i nije potrebno gledati u nebo. Dovoljno je samo pogledati na opću svjetsku situaciju,na zbivanja u svijetu, na dogadjaje oko sebe, pa ćemo se uvjeriti o neprijateljstvima, podvalama, strahovitoj mržnji, ogavnoj zavisti, neiskrenosti, licemjerstvu i svim drugim porocima, koji su do sada dobili svoje ime. Ne trebam vam o tome uopće pričati. Vi to i

sami znate. Doista, nama kršćanima ne bi nitko smio zamjeriti, kad bismo doista sanjali samo o drugom svijetu. Ali kad bismo se jednostavno povukli, ne mareći za zemaljske stvari; kad bi smo jednostavno pustili, da svijet ide svojim tokom, a ne bismo mu nastojali pomoći, unijeti u njega svijetlo i pravi smisao; kad bismo se jednostavno i isključivo predali nadama u budu ći život - onda bi i nama andjeo rekao kao apo stolima: "Što stojite tu i gledate u nebo? Zar očekujete od Boga neko veliko čudo, da preobra zi ili čak uništi ovu zemlju; zar očekujete, da spusti ognjenu i sumpornu kišu na sve gluposti i zločine, od kojih je u tolikoj mjeri satkana ljudska povijest? Nije li vam Gospodin rekao: Idite i učite sve narode! Vi ste sol zemlje! Vi ste svijetlo svijeta! Imate veliku, doista sil- no veliku zadaću na ovoj zemlji! Nemojte, da- kle, tu stajati i samo u nebo gledati! Idite na posao!"

Ne, mi ne smijemo prepustiti svijet njegovoj sudbini i besmislenosti. Razumije se, moramo obradjivati svoju njivu, i u tome nam kršćanstvo nije zapreka. Ali se takodjer po se bi razumije, da se kao kršćani moramo baviti i

stvarima javnoga života; da vijest kršćanstva unesemo gdje god nam je to moguće, kako bi svi jet bio prožet Kristovim duhom. A Kristov duh je u prvom redu duh ljubavi, dobrote i uzajam- nog povjerenja. Seljak mora svaki dan dozivati u pamet, da u svjetskim gradovima ima gladne djece i izgladnjelih staraca. Ali ni gradjanin ne smije zaboraviti, da seljak uvijek ne poči- va na ružama, da većina od njih ne raspolaže ni izdaleka onim zalihama, o kojima gladan gradja nin katkad sanja. I u gradu i na selu mora sva kom postati jasno, da je u nebo vapijući grijeh iskorištavati tudju nevolju za vlastito oboga- ćenje. Kršćanski duh traži od nas, da ne misli mo uvijek samo na sebe, nego i na druge, i to onoliko, koliko mislimo na samoga sebe. Krijum- čar od zanata dobit će od nas samo prezir, on će morati osjetiti, da je on u našim očima o- bični zločinac, koji iskorišćuje tudju nevolju da napuni svoj novčanik. U svijetu, koji je uz burkan svakom strasti i nevoljom mi kršćani i- mamo veliku odgovornost. Ne smijemo jednostav- no stajati postrance. Naša je dužnost, da po- novno unesemo medju ljude duh ljubavi, dobrote i medjusobnog razumijevanja.

Pred nekoliko godina neki su ubacili pitanje, da li kršćanstvo još uopće ima nešto reći svijetu, nije li svijet jednostavno prerasao svoje zapadno kršćansko djetinjstvo, nije li kršćanstvo jednostavno zastarjelo, nije li Gospodinov nalog, da se podje u svijet navješćivati evandjelje govor izrečen u vjetar. Danas se postavlja jedno drugo, mnogo hitnije pitanje: da li uopće netko drugi osim kršćanstva ima nešto svijetu reći. Danas, kad su se mnogi recepti za dobrobit svijeta izjalovili, ja znam samo jedan put, a to je onaj, kome nas kršćanstvo uči. I nije tek slučaj, što danas iz svih kuteva i krajeva odjekuje zov za kršćanstvom. Ali molim: nikada ne tražimo od drugih kršćanski duh, dok ga sami ne prakticiramo; ti i ja - obojica moramo početi ozbiljno shvaćati taj duh; ti i ja - obojica moramo svaki dan crpsti snagu iz milosti i iz sakramenata našeg Spasitelja; ti i ja - obojica moramo svaki dan sve više ugradjivati Kraljevstvo Božje u vlastitu dušu, kraljevstvo pravde i ljubavi, kraljevstvo čistoće i smilovanja, poštovanja i čestitosti, kraljevstvo vjernosti prema Bogu i njegovim zapovijedima.

Naša je, dakle, dužnost gledati na ne-

bo, kamo je Krist danas uzašao, te kroz Božje svijetlo pogled opet vratiti k zemlji, kako bi se na njoj ostvarila radost Božje djece. Amen.

VI. nedjelja po Uskrsu

DVA RAZUMA U SLUŽBI MUDROSTI

Poziv sv.Petra iz današnje poslanice: "BUDITE MUDRI I BUDNI ...." nekako čudno zvuči. Što se tiče budnosti, nije to tako teško,jer to ne zahtijeva neku naročitu nadarenost, -dovoljno je samo malo dobre volje, da na nešto pripazimo. Ali, kad nam veli, da budemo mudri, onda to često puta nije u našoj moći, jer mudrost ovisi od darova, koje smo primili odozgo. Ne može svatko biti genij i ne može svatko biti filozof, koji zahtijeva da svijet slijedi njegove ideje, koje su "jedino ispravne". Ima ljudi,koji nisu kadri niti pravilno formirati jednu rečenicu, a kamo li napisati čitavu knjigu, koju bi ostali mogli prihvatiti kao nešto vrijedno. A mnogo je manje onih, koji šekspirskom vještinom znadu velike misli zaodjenuti u ruho pjesme i tako nam priuštiti dvostruki užitak.

Ali kod ovoga poziva da budemo mudri,

sv.Petar je mislio na nešto sasvim drugo.Htio je angažirati naš razum, da on bude sredstvom našega spasenja. I zaista, ispravno vodjeni razum mogao bi nam danas doista pomoći.Ali, u novije vrijeme iskvarila se uporaba ove naše duševne moći, i ljudi pokušavaju rješavati ne razumske zagonetke. Prva je svrha razuma OTKRITI CILJEVE, SVRHE I ODREDJENJA.I to je ona Petrova mudrost, koju zovemo "teološki razum".

Pred dva stoljeća ljudski je duh skrenuo na sporedne tračnice onoga, što bismo mogli nazvati "tehnički razum", razum stroja,automata, robota, raketa i svemirskih brodova. Mislioci su ODVRATILI SVOJE OČI OD CILJEVA kao nečega, što je po sebi bezvrijedno i nepoznato i skrenuli su svoju pažnju na sredstva,odvojivši ih od svijesno odabranog cilja. Ta je zabluda urodila kapitalizmom ili gomilanjem bogatstva u ekonomskom životu,i pragmatizmom, koji istinu u filozofiji zamjenjuje korisnim. Nered izazvan ovim opalim razumom tražio je neki načelni poredak i taj planirajući razum stvorio je krutu, brutalnu i krivu organizaciju kaosa, koga je na svim područjima stvorio bilo individualni bilo kolektivni kapita-

lizam. Još žalosniju ulogu u svemu tome odigrao je pragmatizam, koji je proglasio moralnim sve ono, što je nekome korisno. Zakon, koji bi morao biti diktiran razumom, postao je pokvareno orudje, koje opravdava već učinjena djela, a filozofija trune objašnjavajući i opravdavajući zlo. Razum je danas kao nož, koji je krivom uporabom toliko otupio, da više ne siječe oštro naše životne probleme.

Posljedica pohotnog i putenog života takodjer je razlog, da je razum zamagljen, tup i nepouzdan, osobito kada treba riješiti praktična pitanja morala. To je razlog, da se ne možemo pouzdati u sposobnost modernog čovjeka. U najboljem slučaju sam ljudski razum može shvatiti potpunu naravnu istinu tek uz najveće poteškoće i poslije dugog vremena, a i onda uz primjesu zabluda. Mudraci prošlih stoljeća, oslanjajući se na razum, otkrili su samo poneki odvojeni dijelak moralne istine, a i do toga su došli tek vrlo kasno u svom životu. Za čovjekovo spasenje i za onu PRAVU MUDROST traži se nešto više nego što je razum.

Neki pak mislioci, koji priznaju tu

činjenicu, vjeruju, da nas razum može spasiti, ako je pomognut jačom voljom, dubljim odlukama i snažnijim čovječjim naporom, da otkrije svoj cilj, svrhu i odredjenje, te da se popravi. Ali, ni ljudska volja, upravo kao ni razum, ne može nas dići na visoku razinu altruizma, potrebnu za spas svijeta, jer je bolest upravo u našoj volji. Kad bi čovjek mogao vlastitom voljom postati svetac i junak, umjesto što je griješnik i kukavica, tko od nas ne bi već odavno izvršio tu promjenu? Ali volja ne može samu sebe ozdraviti, kao što se ni polomljena ruka ne može sama naravnati. Mnogi misle, da je volja nešto izvan nas, nešto, što u potrebi možemo izvana dozvati. Ali ona nije od nas odvojena; ona je naš karakter, suma naših odabiranja i odluka, baština naših zaključaka. Volja je opterećena težinom vlastitih prošlih otpada, zato je većinom vrlo teško, da volja počne novim životom na ljudskoj razini, a posve joj je nemoguće, da s a m a to učini na božanskoj razini. Budući da često puta naše strasti i predrasude djeluju na volju, potrebna joj je veća mjera jakosti, da prione uz istinu, nego što je sama ima. Lopta, pokrenuta u nekom pravcu, nastavit će tim putem, dok je druga sila ne skrene dru-

gim pravcem. Isto tako, ako želimo, da se ona obrati novom idealu, višim ciljevima i p r a v o j m u d r o s t i , potreban joj je dalj nji poriv izvana.

Nije dakle dovoljno, ako čovjek hoće da se digne iznad ljudske razine, da se sam po vuče za vlastite uši, da se sam osovi na vlastite noge. Tako nije bilo niti kod rodjenja. On nije pripremio svoj dolazak, niti se sam smjestio na majčine grudi. I kad je odrasao ni je tkao svoja odijela, niti kuhao svoju hranu. Njegove oči ne vide bez svijetla; njegove uši ne čuju bez zvučnih valova; njegova pluća ne dišu bez zraka. Čovjek nije sam sebi dovoljan ni za koju osnovnu potrebu.

Čovjek je zapravo kao ura, kojoj se pero slomilo. On ima sve potrebne dijelove, ali oni ne funkcioniraju. Da se ura popravi, mora urar izmijeniti pero; ono dolazi izvana, ali se mora umetnuti u n u t a r u r e . I čovjek treba u sebi nove energije, ali tu energi ju mora mu izvana unijeti njegov Gospodin i Spasitelj. Ova viša snaga, koja ulazi u dušu, da pomogne našoj slaboj ljudskoj naravi, nije

silovita, jer svaki čovjek teži, da se digne iz nad sebe, da se preobrazi. Njegov nemir proizla zi otud, što on ne može naći puno zadovoljstvo unutar vremenskih i prostornih granica. Cilj njegove životne trke nije tu. Na zemlji mora uhvatiti toliki zamah, da onaj zadnji skok ima dovoljno snage, kako bi prodro i vrijeme i prostor, te prispio svome odredjenju.

U čemu je, dakle, ta prava mudrost? - Angažirati svoj razum, da jasno spozna svoje odredjenje; a zatim jaka volja mora prihvatiti sredstva, koja će nas dovesti cilju; za to imamo uvijek mogućnosti, jer nam Gospodin po svojoj milosti uvijek nudi dovoljno energije i nismo osamljeni.

BUDITE BUDNI! - upozorava nas dalje sv. Petar. Ako i najmanji naš privatni posao zahtijeva pažnju i budnost, to posebno traži onaj najvažniji posao konačnog osiguranja čitavog čo vjeka u besmrtnosti.

Da bi upozorile vlasnike automobila na bezbroj opasnosti, što na njih vrebaju zbog nepažnje, američke saobraćajne vlasti upotrebljа-

vaju sva moguća sredstva. Medju mnogima naročito se prakticiraju upadljiva pismena upozorenja na cestama, kao što je i ovo, istaknuto na jednom križanju ceste i željezničke pruge:
"Vlak na ovom mjestu prelazi cestu za deset sekunda! Stoje li vaša kola na pruzi ili ne?"

Jesmo li svijesni strahovite brzine, kojom naša životna kola jure svome cilju; ili ćemo možda to shvatiti tek onda, kad vidimo, da je sve tako brzo došlo kraju? Posjedujemo li zaista dovoljnu budnost, kako bi svakog časa mogli poštivati sve Božje saobraćajne propise i tako izbjegli bezbroj opasnosti, koje nam prijete, da doživimo karambol.

Trebalo bi, da čovjek iskoristi svoj "tehnički razum" za jednu korisnu i plemenitu svrhu: da napravi tako velik transparent i postavi ga na tako vidljivo mjesto, gdje bi svi ljudi mogli čitati, što je na njemu napisano:
"NAŠ ŽIVOT PRELAZI ZEMALJSKE PUTEVE SAMO ZA PAR SEKUNDA! STOJITE LI NA KRISTOVOM PUTU ILI NE?"

Na taj bi način i "tehnički razum"si-

šao sa sporednih tračnica i stavio se u službu PRAVE MUDROSTI. Amen.

S a d r ž a j